

De opleiding tot GZ-psycholoog vanuit verschillende perspectieven

Deelrapport 2 voor het programma APV

E. Vis
L. Flinterman
A. van Schaijk
R. Batenburg

NIVEL
Kennis voor betere zorg

Het Nivel levert kennis om de gezondheidszorg in Nederland beter te maken. Dat doen we met hoogwaardig, betrouwbaar en onafhankelijk wetenschappelijk onderzoek naar thema's met een groot maatschappelijk belang. 'Kennis voor betere zorg' is onze missie. Met onze kennis dragen we bij aan het continu verbeteren en vernieuwen van de gezondheidszorg. We vinden het belangrijk dat mensen in staat zijn om deel te nemen aan de samenleving. Ons onderzoek draait uiteindelijk om de vraag hoe we de zorg voor de patiënt kunnen verbeteren. Alle onderzoeken publiceert het Nivel openbaar, dat is statutair vastgelegd.

Augustus 2021

ISBN 978-94-6122-685-3

030 272 97 00

nivel@nivel.nl

www.nivel.nl

© 2021 Nivel, Postbus 1568, 3500 BN UTRECHT

Gegevens uit deze uitgave mogen worden overgenomen onder vermelding van Nivel en de naam van de publicatie. Ook het gebruik van cijfers en/of tekst als toelichting of ondersteuning in artikelen, boeken en scripties is toegestaan, mits de bron duidelijk wordt vermeld.

Voorwoord

Dit deelrapport beschrijft de uitkomsten van een onderzoek naar de opleiding tot GZ-psycholoog, vanuit het perspectief van degenen die de opleiding volgen (psychologen in opleiding tot GZ-psycholoog; PIOG's), alumni van de opleiding en opleiders. De mening over de opleiding is onderzocht middels verschillende vragenlijsten, die uitgezet zijn in 2021 onder deze doelgroepen.

Ten behoeve van het onderzoek is een begeleidingscommissie ingesteld waaraan de volgende personen hebben deelgenomen:

Prof. dr. Anneloes van Baar (Professor Social and Behavioural Sciences/Education and Pedagogy/Clinical Child and Family Studies, Universiteit Utrecht)

Prof. dr. Michiel Westenberg (Hoogleraar ontwikkelingspsychologie, Universiteit Leiden)

Prof. dr. Marc Verbraak (Bijzonder Hoogleraar Gezondheidszorg psychologie, Radboud Universiteit)

Dr. Yvonne Stikkelbroek (Universitair docent sociale wetenschappen/educatie en pedagogiek/Orthopedagogiek: Psychosociale problemen)

Vanuit het programma APV waren Rob Verrips (programmamanager en projectleider V&I), Corry den Rooijen (Programmaleider AMV/APV) en Beatrijs de Leede (Projectleider DO&I) betrokken als opdrachtgever.

Wij danken alle respondenten en de begeleidingscommissie voor hun waardevolle bijdragen aan dit deelrapport.

E. Vis

L. Flinterman

A. van Schaijk

R. Batenburg

Inhoud

1	Inleiding	7
2	Methoden van onderzoek	9
2.1	Overzicht van de onderzoeksaanpak	9
2.2	De enquête onder PIOG's en alumni	9
2.3	De inventarisatieronde onder praktijkopleiders	11
3	Ervaringen van de PIOG's	13
3.1	Enkele cijfers over de PIOG's in Nederland	13
3.2	Algemene informatie respondenten	15
3.3	Inhoudelijke onderdelen van de opleiding	17
3.4	Ervaringen met begeleiders en opleiders	21
3.5	Het cursorisch onderwijs, toetsen en beoordelingen, supervisie	24
3.6	Overige onderdelen van de opleiding	31
4	Ervaringen van de alumni	34
4.1	Algemene informatie respondenten	34
4.2	Algemeen oordeel over de opleiding	35
4.3	De verschillende competentiegebieden	36
4.4	Inhoudelijke onderwerpen	37
5	Ervaringen van de opleiders	47
5.1	Algemene informatie respondenten	47
5.2	Sterke punten van de opleiding volgens de opleiders	48
5.3	Verbeterpunten opleiding	48
6	Samenvatting en conclusie	52
	Samenvatting	52
6.1	Conclusie	54
6.2	Beperkingen en suggesties voor vervolgonderzoek	54
	Bijlage A Enquête PIOG's	57
	Bijlage B Enquête alumni	77
	Bijlage C Uitvraag praktijkopleiders	95
	Bijlage D Interviews: topiclijst	98
	Bijlage E Resultaten naar instituut en differentiatie	99

Samenvatting

Dit deelrapport beschrijft de opleiding tot GZ-psycholoog vanuit verschillende perspectieven, namelijk die van de opleidingen (PIOG's), alumni en praktijkopleiders van de opleiding tot GZ-psycholoog. Voor dit onderzoek zijn onder deze drie groepen vragenlijsten uitgezet. De respons op de vragenlijsten was 24% (PIOG's), 5% (alumni) en 26% (opleiders).

Ervaren kwaliteit van de opleiding door PIOG's en alumni

Veel onderdelen van de opleiding tot GZ-psycholoog worden door de alumni en PIOG's goed beoordeeld. Zo vinden alumni bijvoorbeeld over het algemeen dat alle competentiegebieden voldoende aan bod zijn gekomen. De PIOG's zijn onder andere tevreden over de verschillende opleiders, waarvoor ze over het algemeen cijfers tussen de 7 en 8 geven. Er zijn wel enkele verbeterpunten volgens zowel PIOG's als alumni. De belangrijkste zijn: preventie, regiebehandelaarschap, opstellen van beleid, organiseren van zorg, communiceren en handelen in crisissituaties, de mate waarin eigen invulling aan de opleiding kan worden gegeven, het omgaan met complexe casuïstiek, aandacht voor diversiteit/inclusiviteit.

Verschillen tussen differentiaties en instituten

Tussen instituten en differentiaties zijn verschillen. Deze zijn echter divers en er is niet een duidelijk patroon te onderscheiden in de zin dat bepaalde instituten of differentiaties structureel beter of minder goed worden beoordeeld.

Verbeterpunten voor de opleiding volgens opleiders

De opleiders geven aan dat zij vinden dat de structuur van de opleiding verbeterd kan worden, dat er meer aandacht zou moeten zijn voor regiebehandelaarschap en dat de communicatie en planning van de opleiding beter kan, bijvoorbeeld als het gaat over afstemming tussen de praktijkinstelling en opleidingsinstelling.

Aanbevelingen om de kwaliteit van de opleiding tot GZ-psycholoog te verbeteren

Hoewel de opleiding over het algemeen goed wordt beoordeeld, zijn er enkele belangrijke verbeterpunten die kunnen worden aangepakt door de opleidingen. Aan de ene kant liggen deze op inhoudelijk vlak, in de inhoudelijke onderwerpen die sommigen te weinig aan bod vonden komen. Uit ander onderzoek binnen het APV-programma kwam naar voren dat GZ-psychologen soms casuïstiek tegenkomen die eigenlijk bij verder opgeleide professionals thuishoort zoals klinisch psychologen. Aan de andere kant zijn verbeterpunten gegeven die meer te maken hebben met hoe het onderwijs is ingericht. Denk aan de volgorde van het onderwijs, de bijdrage aan het leerproces van toetsen en aandacht voor diversiteit.

Toelating tot de opleiding en bekostiging en duur van de opleiding

De ondervraagde alumni vonden gemiddeld 7,5 jaar na afstuderen een opleidingsplaats, voor de PIOG's was dit 7 jaar. Gemiddeld hebben de respondenten 1,9 jaar gedaan over de opleiding, dus iets korter dan de 2 jaar die ervoor staat. Uit CRT-cijfers blijkt een gemiddelde duur van 2,2 jaar. Een klein deel van de opleidingen betaalt de opleiding geheel (2%) of gedeeltelijk (20%) zelf.

Conclusie

Uit deze eerste peiling onder PIOG's, alumni en opleiders van de opleiding tot GZ-psycholoog blijkt dat de meeste onderdelen van de opleiding voldoende worden beoordeeld. Toch is er ook ruimte voor verbetering op zowel een aantal inhoudelijke onderwerpen (zoals specifieke stoornissen) als onderwerpen die meer te maken hebben met de infrastructuur en inrichting van de opleiding (zoals communicatie en planning). Sommige onderwerpen, zoals meer aandacht regiebehandelaarschap, worden door alle betrokkenen benoemd als verbeterpunt.

Dit deelrapport biedt betrokkenen bij de opleiding een breed en overstijgend inzicht in de verbeterpunten van de opleiding en daarmee handvatten om hiermee aan de slag te gaan. Met de aandachtspunten kunnen betrokkenen in gesprek, om zo de opleiding verder te verbeteren en aan te laten sluiten bij de behoeften in het veld, de professionals en degenen die de opleiding volgen.

1 Inleiding

De afgelopen jaren is er veel veranderd in de geestelijke gezondheidszorg. Zo bestaat sinds 2014 het stelsel waarin onderscheid is gemaakt in generalistische basis ggz en gespecialiseerde ggz, met een versterkte rol voor de huisartsenzorg. Daarnaast zijn in 2017 bijvoorbeeld afspraken gemaakt over de rol en verantwoordelijkheden van een regiebehandelaar in behandeltrajecten. Ook kampen de 'geestelijke gezondheid'-beroepsgroepen met arbeidsmarkttekorten ten opzichte van een groeiende zorgvraag.

Aan de basis van een gezonde arbeidsmarkt staat, naast dat voldoende wordt opgeleid, een opleiding van goede kwaliteit, die voldoende aansluit bij de daaropvolgende werkpraktijk. In het Bestuurlijk Akkoord GGZ 2019-2022 staat hierover vermeld: *“Opleiden van professionals in de ggz speelt een belangrijke rol bij het oplossen van de arbeidsmarktproblematiek. Goed opgeleide professionals dragen in belangrijke mate bij aan kwalitatief goede en doelmatige zorg en ondersteuning voor mensen met psychische aandoeningen. [...] Partijen spannen zich in voor toekomstbestendige medische (vervolg)opleidingen in de ggz, waarin ook preventie (w.o. voeding en leefstijl), complexe samenwerkingsvraagstukken en de inzet van innovatie/eHealth zijn verankerd.”*(p.10/11).

Naar aanleiding van de ontwikkelingen is in 2020 het Programma Adaptieve Psychologische Vervolgopleidingen (APV) van start gegaan. Het hoofddoel van dit programma is om te komen tot een nieuw systeem van psychologische vervolgopleidingen waarin professionals zo goed mogelijk kunnen inspelen op veranderingen in het veld en daardoor de best mogelijke zorg kunnen blijven bieden.

De opleiding tot GZ-psycholoog

De opleiding tot GZ-psycholoog is een tweejarige post-master opleiding. Met de juiste werkervaring kunnen mensen met verschillende opleidingsachtergronden in de opleiding instromen. De belangrijkste vooropleidingen die men heeft gevolgd voor men begint met de opleiding tot GZ-psycholoog zijn: psychologie (met klinische master), orthopedagogiek en gezondheidswetenschappen (met de master mental health). Middels een LOGO-verklaring laten afgestudeerde masterstudenten zien dat ze voldoen aan de eisen om in te mogen stromen tot de opleiding tot GZ-psycholoog. De opleiding vindt voor een groot deel plaats in de praktijk: in een praktijkopleidingsinstelling in één van de sectoren waar GZ-psychologen werkzaam zijn. Daarnaast volgt men verschillende vakken op het opleidingsinstituut. Binnen de opleiding zijn verschillende differentiaties, gericht op ouderen, volwassenen of kinderen.

Voor er veranderingen kunnen worden gemaakt in de opleiding is het mede belangrijk te weten hoe de opleiding op dit moment is ingericht en wat degenen die de opleiding volgen of hebben gevolgd hiervan vinden. Daarom heeft het Programma APV het Nivel gevraagd hier onderzoek naar te doen, specifiek voor de GZ-psychologen als grootste beroep in de geestelijke gezondheidszorg. Hiervoor zullen we psychologen in opleiding tot GZ-psycholoog (PIOG's), alumni van de opleiding en praktijkopleiders bevragen. De opleidingen doen zelf ook evaluaties van hun onderwijs. Dit onderzoek geeft echter meer inzicht over de lange termijn (o.a. door antwoord te geven op de vraag hoe goed alumni vinden dat zij voorbereid zijn op het werk) en een meer overstijgend beeld waarbij verschillende subgroepen met elkaar vergeleken kunnen worden. Daarnaast geeft dit onderzoek inzicht in een aantal praktische zaken rondom de opleiding. Onder andere in hoe lang men na

afstuderen toegelaten werd tot de opleiding tot GZ-psycholoog en hoe de opleiding voor deze mensen gefinancierd werd.

De onderzoeksvragen die beantwoord zullen worden in dit onderzoek zijn:

1. Hoe wordt de opleiding tot GZ-psycholoog anno 2021 ervaren en beoordeeld door de huidige PIOG's en door de GZ-psychologen die de opleiding (recent) hebben afgerond?
2. In hoeverre zijn er systematische verschillen tussen cohorten, differentiaties en instituten waar de PIOG's en alumni hun GZ-opleiding volgen c.q. hebben gevolgd?
3. Welke verbeterpunten zien de praktijkopleiders en wat zijn hun suggesties om deze te realiseren?
4. Welke aanbevelingen komen voort uit de ervaringen van PIOG's en alumni om kwaliteit en infrastructuur van de opleiding tot GZ-psycholoog te verbeteren?

Daarnaast worden enkele vragen gesteld die niet zozeer te maken hebben met de mening van betrokkenen, maar met praktische en financiële zaken:

5. Hoe lang heeft men gezocht naar een opleidingsplaats?
6. Hoe lang heeft men gedaan over de opleiding?
7. In hoeverre hebben PIOG's/alumni de opleiding deels zelf betaald of was hiervoor een bijdrage?

In hoofdstuk 2 van dit deelrapport worden de gebruikte methoden beschreven. Hoofdstuk 3 beschrijft de ervaringen van PIOG's met de opleiding, hoofdstuk 4 de ervaring van de alumni en hoofdstuk 5 van de opleiders. In hoofdstuk 6 worden de resultaten van de verschillende hoofdstukken samengevat en de onderzoeksvragen beantwoord.

2 Methoden van onderzoek

2.1 Overzicht van de onderzoeksaanpak

Het onderzoek bestaat uit:

1. **Enquêtes onder zowel PIOG's als alumni;**
2. Een **beknopte inventarisatieronde** middels een korte enquête onder **praktijkopleiders;**

2.2 De enquête onder PIOG's en alumni

2.2.1 Ontwikkeling van de enquêtes

De enquêtes zijn ontwikkeld in samenspraak met de opdrachtgever en begeleidingscommissie. Op basis van het opleidingsplan en andere relevante documenten zijn de inhoudelijke onderdelen van de enquête bepaald. Hierbij is ook gebruik gemaakt van de vraagstellingen die het Nivel in eerder onderzoek naar de beoordeling van aios en alumni over de huisartsopleiding en opleiding tot specialist ouderengeneeskunde heeft gebruikt. Verschillende mensen hebben de enquêtes tussentijds getest om de helderheid te verbeteren en te beoordelen of alle relevante onderwerpen aan bod kwamen.

De structuur van de enquête voor PIOG's was als volgt:

- Eerst zijn algemene vragen gesteld over opleidingsachtergrond, gevolgde cursussen etc.;
- Vervolgens zijn algemene vragen over de opleiding tot GZ-psycholoog (wanneer gestart, instituut, vrijstellingen, opleidingsjaar, differentiatie etc.), en het traject dat daaraan voorafging (aanvragen van een LOGO-verklaring, werkervaring in de sector of binnen de praktijkopleidingsinstelling) gesteld. Ook is gevraagd naar algemenere zaken zoals de breedte van de opleiding, de bekostiging en de arbeidsvoorwaarden;
- Daarna konden specifiekere inhoudelijke onderdelen van de opleiding beoordeeld worden, net als de begeleiders, supervisors, opleiders en docenten en de verschillende soorten beoordelingen en leermethoden;
- Als laatste was de mogelijkheid om in een open antwoord veld overige opmerkingen achter te laten over de opleiding.

Voor de alumni was de structuur van de enquête als volgt:

- Eerst zijn algemene vragen gesteld over opleidingsachtergrond, gevolgde cursussen etc.;
- Vervolgens werden algemene vragen over de opleiding tot GZ-psycholoog (wanneer gestart, instituut, opleidingsjaar, differentiatie etc.), en de werkervaring tot nu toe gesteld. Ook is gevraagd naar algemenere zaken zoals de breedte van de opleiding, de bekostiging en de arbeidsvoorwaarden.;
- Vervolgens is de alumni gevraagd in hoeverre verschillende onderwerpen voldoende aan bod zijn gekomen in de opleiding. Voor de onderdelen die te weinig aan bod zijn gekomen volgens de respondent, werd doorgevraagd wanneer en in welke vorm het onderwerp beter of meer aan bod zou kunnen komen.
- Er is afgesloten met enkele stellingen over overige onderwerpen en een open vraag waar respondenten andere opmerkingen of suggesties kwijt konden.

De vragenlijsten zijn opgenomen in Bijlage A en Bijlage B.

2.2.2 Dataverzameling, respons en representativiteit

De verzending van de enquêtes is gegaan via verschillende kanalen. Alumni zijn in eerste instantie benaderd door de Nederlandse Vereniging van GZ-Psychologen (NVGZP). PIOG's zijn benaderd door de Commissie Registratie en Toezicht (CRT). Daarnaast is de enquête breed uitgezet via social media kanalen en hebben verenigingen zoals de Vereniging voor Cognitieve Gedragstherapie (VCGT) en het Nederlands Instituut van Psychologen (NIP) de enquête verspreid onder hun achterban. De dataverzameling is gestart op 28 april en de enquête is gesloten op 28 juni. In totaal zijn via de NVGZP en CRT respectievelijk 2.340 alumni en 2.200 PIOG's aangeschreven. Hierbij is het van belang te vermelden dat hiermee wel alle PIOG's bereikt zijn, maar niet alle alumni. Niet alle GZ-psychologen zijn namelijk aangesloten bij deze vereniging.

In tabel 1 is de respons onder PIOG's weergegeven naar leeftijd en geslacht. Er hebben in totaal 554 PIOG's deelgenomen aan dit onderzoek: een responspercentage van 25% procent. De verdeling naar leeftijd en geslacht is vergelijkbaar met de aangeschreven populatie. Hetzelfde geldt voor de verdeling naar opleidingsinstituut. Alleen RINO Utrecht is iets oververtegenwoordigd in de respons. Omdat Gerion een nieuw opleidingsinstituut is, is de respons in aantallen hier laag. Zij worden in de resultaten uitgesplitst naar instituut niet meegenomen.

Tabel 1 Respons op de vragenlijst van de PIOG's in vergelijking met de aangeschreven populatie

PIOG's	Aangeschreven		Gerespondeerd		Responspercentage
	N	% van totaal	N	% van totaal	
N totaal	2.225	100%	554	100%	25%
% vrouwen	2007	90,2%	502	90,5%	25%
% 25-35 jaar	1647	74,0%	404	73,0%	25%
% 36 jaar en ouder	579	26,0%	150	27,0%	26%
Opleidingslocatie					
Opleidingsinstituut PPO	318	14,3%	65	11,7%	20%
Radboud SPON	327	14,7%	79	14,3%	24%
RINO Utrecht	278	12,5%	113	20,4%	41%
RINO Leiden/Rotterdam	347	15,6%	83	14,9%	24%
RINO Amsterdam	436	19,6%	94	16,9%	22%
RINO Zuid	487	21,9%	106	19,2%	22%
Cure & Care	22	1,0%	12	2,2%	55%
Gerion	2	0,1%	4	0,8%	223%

Onder de alumni is het moeilijker om te bepalen wat de exacte respons is. Wanneer we uitgaan van 2.340 aangeschreven personen heeft 5% (120 personen) gereageerd. We weten echter dat er meer alumni zijn, en dat zij ook via andere kanalen bereikt zijn. Dit is dus enkel een grove inschatting van het responspercentage. Omdat de respons op deze enquête relatief laag is in zowel aantallen als percentage zullen verschillen niet uitgesplitst naar instituut, differentiatie of andere kenmerken worden besproken.

2.2.3 Bespreking en presentatie van verschillen bij de enquête onder PIOG's en alumni

De resultaten in de volgende hoofdstukken die gaan over de alumni en PIOG's worden gepresenteerd in tabellen waarin de positieve antwoordmogelijkheid (bijvoorbeeld 'eens' op een positief geformuleerde stelling) voorzien is van een blauwe kleur. Hoe donkerder de blauwe kleur, hoe minder PIOG's of alumni het eens zijn met de vraag of stelling. De verschillende kleurschakeringen zijn als volgt opgebouwd:

- Als meer dan 80% positief heeft geantwoord of er meer dan een 8,0 is toegekend, is de cel het lichtste blauw: 100%
- Als 75%-80% positief heeft geantwoord of er een 7,5-8,0 is toegekend, is de kleur iets donkerder en ziet de cel er als volgt uit: 78%
- Als 67%-75% positief heeft geantwoord of er een 6,7-7,5 is toegekend, is de cel nog iets donkerder 70% gekleurd:
- Als 50%-67% positief heeft geantwoord of er een 5-6,7 is toegekend, is de cel nog donkerder blauw, met wit als tekstkleur: 60%
- Als maximaal 50% positief heeft geantwoord of er maximaal een 5,0 is toegekend, is de cel het donkerst blauw, met 30% wit als tekstkleur:

Soms kan het voorkomen dat een grenswaarde (bijvoorbeeld 67%) verschillende kleuren heeft in één tabel. Dit komt doordat de cijfers achter de komma niet weergegeven zijn in de tabel. Deze exacte waarde zorgt er echter wel voor dat een getal nét boven of onder de grenswaarde kan vallen en dus een andere kleur krijgt.

Per tabel worden voor de PIOG's verschillende groepen met elkaar vergeleken: in de hoofdtekst wordt de vergelijking gemaakt naar opleidingsjaar en in de bijlage naar differentiatie en opleidingsinstituut.

Zolang een groep respondenten in een bepaalde categorie uit 5 of meer personen bestaat wordt het resultaat weergegeven. Bij kleinere groepen is de cel leeg gelaten in verband met eventuele herleidbaarheid van de gegevens en het feit dat over zo'n kleine groep uitspraken minder betrouwbaar zijn. Verschillen worden besproken zodra er een verschil is gevonden van meer dan 5%.

2.3 De inventarisatieronde onder praktijkopleiders

2.3.1 Ontwikkeling van de uitvraag

De ontwikkeling van deze uitvraag is tevens afgestemd met de opdrachtgever en begeleidingscommissie. Opnieuw is bij het ontwerp van de vragenlijst zoveel mogelijk uitgegaan van eerder gebruikte en gevalideerde vragen. Extra aandacht is besteed aan het, waar mogelijk, stellen van vergelijkbare vragen als in de PIOG- en alumni- enquêtes. Er zijn vragen gesteld over:

- De branche waarin de opleider GZ-psychologen opleidt;
- De volgens de opleider belangrijkste verbeterpunten en de sterkste punten van de opleiding;
- De bekostiging van de opleidingsplaatsen;
- Het aantal beschikbare opleidingsplaatsen;
- De sollicitatieprocedure;
- Ruimte voor overige opmerkingen.

De vragenlijst is bijgevoegd in Bijlage C.

2.3.2 Dataverzameling, respons en representativiteit

De verzending van deze uitvraag is verzorgd door de CRT, die alle opleiders in beeld heeft. De dataverzameling is gestart op 28 april en afgesloten op 28 juni. Er zijn 826 praktijkopleiders aangeschreven, waarvan 210 hebben gereageerd: een responspercentage van 26% (zie tabel 2). De verdeling van de respons over de sectoren is vergelijkbaar met die in de aangeschreven populatie. Wel is opvallend dat opleiders uit revalidatiecentra relatief vaker hebben gereageerd, het gaat echter wel om een klein aantal van 18 op de 25. Ook opleiders uit vrijgevestigde praktijken en de GGZ hebben relatief een hoog responspercentage.

Tabel 2 Respons op de vragenlijst van de praktijkopleiders in vergelijking met de aangeschreven populatie van de CRT

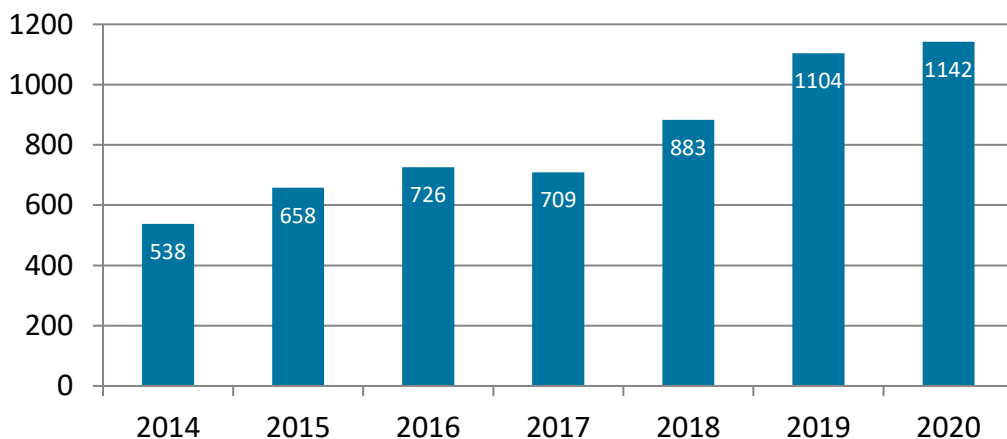
Praktijkopleiders	Aangeschreven		Gerespondeerd		Responspercentage
	N	% van totaal	N	% van totaal	
N totaal	803	100%	210	100%	26%
Sector					
Geestelijke gezondheidszorg	311	38,7%	126	43,0%	41%
Verpleeghuizen	122	15,2%	37	12,6%	30%
Ziekenhuiszorg	121	15,1%	33	11,3%	27%
GZ-vrijgevestigd	105	13,1%	45	15,4%	43%
Gehandicaptenzorg	82	10,2%	23	7,8%	28%
Revalidatiecentra	25	3,1%	18	6,1%	72%
Justitie	25	3,1%	9	3,1%	36%
1e lijns praktijken	6	0,7%	2	0,7%	33%
Epilepsiecentra	5	0,6%	0	0,0%	0%
Defensie	1	0,1%	0	0,0%	0%

3 Ervaringen van de PIOG's

3.1 Enkele cijfers over de PIOG's in Nederland

Op basis van cijfers van de CRT is er informatie beschikbaar over de aantallen PIOG's in Nederland. Ten eerste is er inzicht in de aantallen PIOG's die per jaar in opleiding zijn (Figuur 1). Er is vanaf 2014 een stijgende trend te zien waarbij het aantal in 2020 is gestegen tot 1142 PIOG's.

Figuur 1 Aantal PIOG's in opleiding per jaar

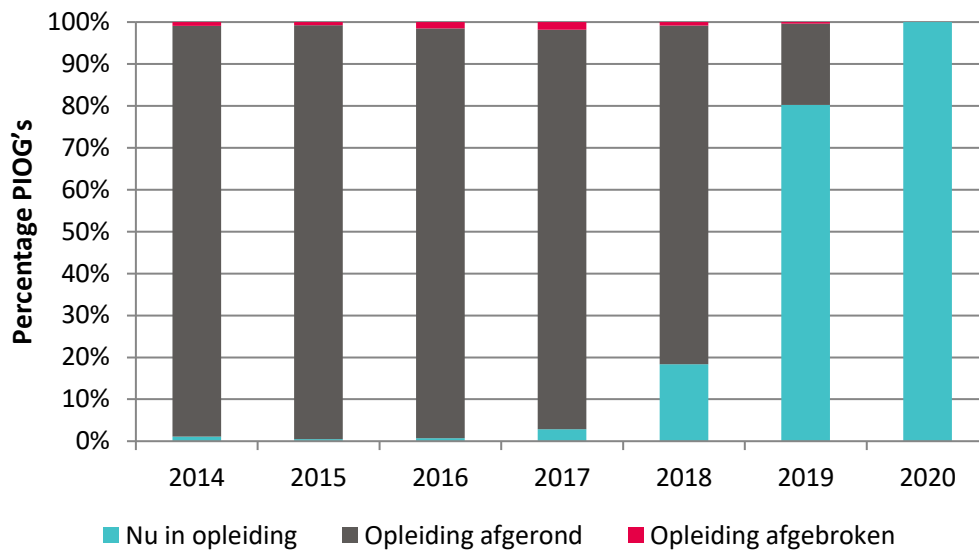

Bron: CRT, bewerking Nivel

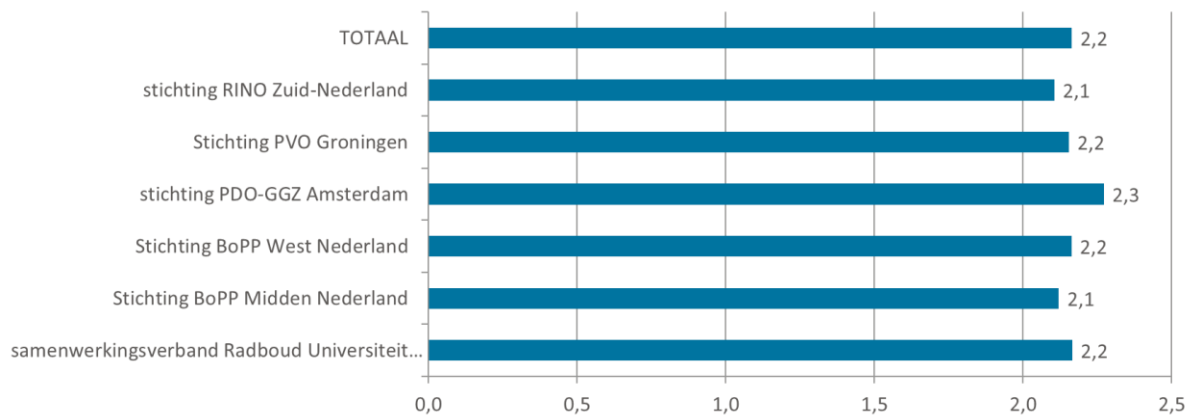
Daarnaast is met behulp van deze gegevens berekend hoe lang PIOG's over de opleiding hebben gedaan. Gemiddeld is dit 2,2 jaar (Figuur 3). Nagenoeg iedereen rond de opleiding binnen 4 jaar af (Figuur 2). De opleidingsduur verschilt niet tot nauwelijks per opleidingsinstituut (Figuur 3). Tussen de verschillende opleidingsinstituten is het verschil in opleidingsduur maximaal 0,2 jaar (2,3 als hoogste bij stichting PDO-GGZ Amsterdam en 2,1 als laagste bij RINO Zuid-Nederland en BoPP Midden Nederland).

Ook kan gekeken worden naar het intern rendement van de opleiding (Figuur 2). Hierbij moet vermeld worden dat er vanaf 2018 een nog relatief groot aandeel PIOG's in opleiding is. We kijken daarom alleen naar degenen die in de jaren 2014 tot en met 2016 de opleiding hebben afgebroken. Daaruit blijkt dat het intern rendement nagenoeg 100% is (zo'n 95-99%) en dus bijna iedereen die met de opleiding start, de opleiding ook afmaakt.

Figuur 2 PIOG's in opleiding per jaar, naar status

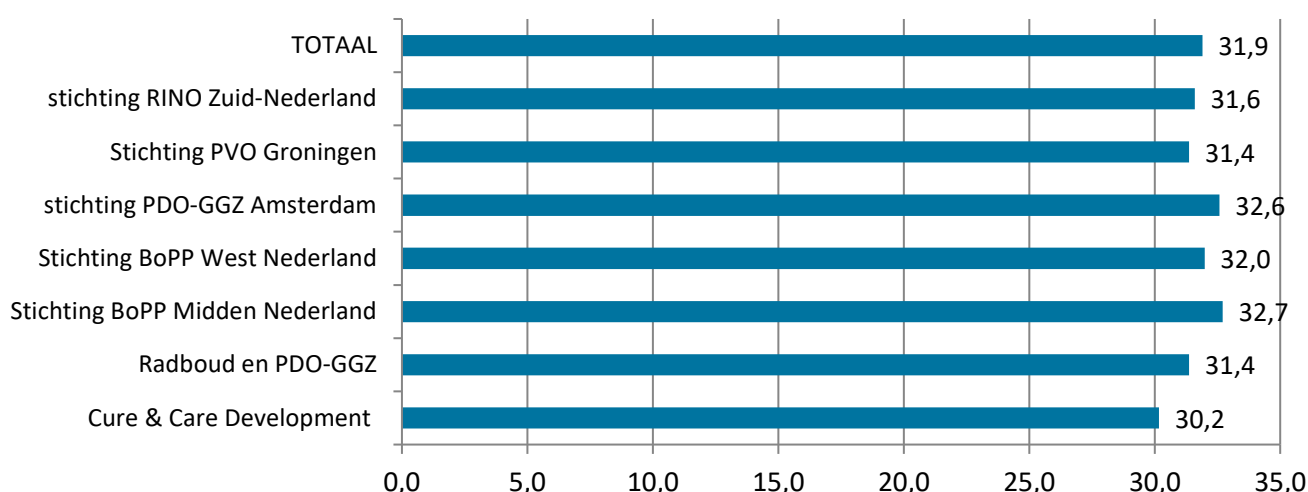

Figuur 3 Gemiddelde opleidingsduur, naar instituut

De gemiddelde leeftijd waarop men begint met de opleiding is 31,9 jaar en varieert tussen de opleidingsinstituten slechts tussen de 30 en bijna 33 (zie Figuur 4).

Figuur 4 Gemiddelde leeftijd bij instroom in de opleiding

3.2 Algemene informatie respondenten

Van de respondenten die de enquête voor PIOG's invulde volgde bijna 63% de opleiding tot GZ psycholoog fulltime en bijna 37% parttime. Ruim een derde (35,6%) gaf aan één of meer vrijstellingen te hebben gekregen, maar verkorte trajecten op basis van eerdere verkregen competenties (bijvoorbeeld als psychotherapeut) komen niet vaak voor onder de respondenten (slechts 0,2%). De helft van de respondenten is gestart met de opleiding in 2020 en ongeveer een kwart in respectievelijk 2019 en 2021. Een zeer klein percentage van zo'n 3% gaf aan voor 2019 gestart te zijn. De meeste PIOG's hadden al werkervaring in de instelling waar zij nu worden opgeleid: 83,8%. Er is dus veel sprake van doorstroom bij de huidige werkgever naar de opleiding. Om een inschatting te kunnen maken van hoe lang men heeft gezocht naar of gewacht op een opleidingsplaats vergelijken we het jaar waarin de PIOG's zijn afgestudeerd met het jaar waarin ze zijn gestart met de opleiding. Dit komt gemiddeld neer op 7,04 jaar. Dit betekent niet dat PIOG's 7 jaar op zoek zijn geweest naar een opleidingsplaats, maar dit geeft wel een indicatie van de maximale gemiddelde zoektijd.

Tabel 3 toont de verschillende differentiaties die de PIOG's volgen. Bijna de helft geeft aan de differentiatie Volwassen en Ouderen te doen en 32,5% volgt de differentiatie Kinder- en jeugdigen.

Tabel 3 Verdeling naar differentiaties

Variant GZ-opleiding	N	%
Volwassenen en ouderen	250	45,1%
Kinder- en jeugdigen	180	32,5%
Volwassenen	79	14,3%
Ouderen	28	5,1%
Geen differentiatie	13	2,3%

De meeste PIOG's volgen de opleiding in de gespecialiseerde GGZ (eventueel in combinatie met basis-GGZ), namelijk 35% en 24% (tabel 4). In verpleeg en/of verzorgingshuizen werkt zo'n 11% van de PIOG's die hebben gerespondeerd en in de gehandicaptenzorg 13,5%. In de overige sectoren zijn

met minder dan 10% en soms zelfs minder dan 5% een stuk minder van de PIOG's in opleiding. De meeste PIOG's zeggen dat zij de opleiding volgen in de sector van de eerste voorkeur (89,9%).

Tabel 4 Verdeling naar sector waar de opleiding wordt gevolgd

Sector opleiding	N	%
GGZ gespecialiseerd	194	35,0%
GGZ basis & gespecialiseerd	132	23,8%
Gehandicaptenzorg	75	13,5%
Verpleeg- en of verzorgingshuis	63	11,4%
Ziekenhuis	41	7,4%
Jeugdhulp, incl jeugd-ggz	40	7,2%
Vrijgevestigd basis & gespecialiseerd	34	6,1%
GGZ generalistisch basis	30	5,4%
Forensische zorg	22	4,0%
GGZ forensisch	21	3,8%
Revalidatie instelling	21	3,8%
Verslavingszorg	16	2,9%
Vrijgevestigd basis	10	1,8%
Vrijgevestigd gespecialiseerd	5	0,9%
Anders, namelijk	18	3,2%
Sector van eerste voorkeur?		
Ja	498	89,9%
Nee	47	8,5%

Er zijn maar weinig PIOG's die de opleiding geheel zelf betalen, namelijk 1,6% (Tabel 5). Voor de anderen wordt het ofwel deels zelf en deels door de instelling betaald (19%) of, en dit geldt voor de meerderheid, geheel door de instelling betaald (78%).

Tabel 5 Antwoorden op de vraag "Wie betaalt de opleiding?"

Wie betaalt opleiding	N	%
Zelf	9	1,6%

Deels zelf	106	19,1%
Instelling	432	78,0%

Op de vraag waarom de PLOG's de opleiding zijn gaan volgen kon men verschillende redenen aanvinken (daarom tellen de percentages op tot meer dan 100%). Het meest gekozen is de reden "betere/meer carrièremogelijkheden", gevolgd door "het vak interesseert mij" en "BIG-registratie" (Tabel 6).

Tabel 6 Antwoorden op de vraag "Waarom bent u de opleiding tot GZ-psycholoog gaan volgen"

Waarom GZ opleiding?	N	%
Betere/meer carrièremogelijkheden	487	87,9%
Het vak interesseert mij	455	82,1%
BIG-registratie	402	72,6%
Interesse om door te stromen naar andere specialisatie	212	38,3%
Op verzoek van werkgever	52	9,4%
Anders namelijk:	32	5,8%

Ruim driekwart van de PLOG's is (zeer) tevreden met de arbeidsvoorwaarden bij de praktijkopleidingsinstelling (Tabel 7). Ontevreden is 7,2% en de overige PLOG's geven aan niet tevreden, maar ook niet ontevreden te zijn (14,6%).

Tabel 7 Antwoorden op de vraag over tevredenheid over de arbeidsvoorwaarden bij de praktijkopleidingsinstelling

Tevreden met arbeidsvoorwaarden	N	%
Zeer tevreden	155	28,0%
Tevreden	275	49,6%
Niet tevreden/ontevreden	81	14,6%
Ontevreden	30	5,4%
Zeer ontevreden	10	1,8%

Over de breedte van de opleiding is 80% van de PLOG's positief. Dit is ongeveer hetzelfde voor alle differentiaties, behalve voor de differentiatie Ouderen. Hier vindt 60% de opleiding breed genoeg.

Op de verschillende onderdelen waarover PLOG's meer of minder tevreden kunnen zijn in de opleiding gaan we in, in de volgende paragrafen.

3.3 Inhoudelijke onderdelen van de opleiding

De PLOG's is gevraagd enkele algemene thema's in de opleiding te waarderen. Daarbij is hen gevraagd of deze voldoende of onvoldoende aan bod zijn gekomen. Het gaat hier over de opleiding in het algemeen (dus de combinatie van praktijkonderwijs en cursorisch onderwijs).

Van de meeste onderdelen vindt de ruime meerderheid dat deze voldoende aan bod zijn gekomen (Tabel 8). Het onderwerp preventie scoort het laagste van alle onderwerpen (42% vond dit voldoende). Ook suïcide preventie, neurocognitieve stoornissen, schizofrene of andere psychotische

stoornissen en rapportage scoren gemiddeld iets minder goed dan de andere onderwerpen in de zin dat minder dan 67% dit voldoende vindt. Als we kijken naar verschillen in opleidingsjaren zijn tweedejaars over sommige onderwerpen positiever dan de eerstejaars: mogelijk doordat er in het tweede jaar meer aandacht voor de onderwerpen is geweest. Dit is echter andersom voor preventie.

Tabel 8 De mate waarin PIOG's vinden dat de inhoudelijke onderdelen van de opleiding voldoende aan bod komen

Inhoudelijke onderwerpen		Opleidingsjaar		
		Totaal	1e jaar	2e jaar
Diagnostiek	% Voldoende	91	93	90
	N	532	225	297
Stemmingsstoornissen	% Voldoende	87	82	90
	N	472	173	291
Angst-, dwang- en trauma gerelateerde stoornissen	% Voldoende	86	82	88
	N	470	174	289
Wetenschappelijk onderzoek	% Voldoende	81	80	82
	N	493	194	289
Persoonlijkheidsstoornissen en/of hechtingsproblematiek	% Voldoende	81	77	83
	N	474	172	293
Ontwikkelingsstoornissen (waaronder leerstoornissen)	% Voldoende	76	70	79
	N	464	166	291
Neuropsychologische diagnostiek	% Voldoende	74	70	76
	N	477	178	292
Systemen (zoals gezin, school, herkomst)	% Voldoende	74	70	76
	N	468	169	290
Gedragsstoornissen	% Voldoende	68	69	69
	N	445	156	281
Verslavings- en middel gerelateerde stoornissen	% Voldoende	68	56	75
	N	423	147	269
Somatische symptoomstoornis en verwante stoornissen	% Voldoende	68	63	71
	N	445	154	284
Rapportage	% Voldoende	66	67	66
	N	492	191	293
Schizofrene spectrumstoornissen en andere psychotische stoornissen	% Voldoende	63	56	66
	N	420	147	266
Suïcide preventie	% Voldoende	63	60	65
	N	449	151	290
Neurocognitieve stoornissen	% Voldoende	63	61	64
	N	446	152	286
Preventie	% Voldoende	42	48	39
	N	436	145	283

Kleurcodering:

NB: Alleen % Voldoende is weergegeven. Samen met het % onvoldoende tellen de percentages op tot 100%.

In tabel 9 is nog een reeks onderwerpen uit de opleiding weergegeven. Een aantal onderwerpen wordt door relatief minder PIOG's als voldoende aangemerkt, namelijk:

- Preventief werken
- Werken als regiebehandelaar
- Opstellen van beleid

- Communiceren en handelen in crisissituaties
- Organiseren van de zorg
- Beleid en organisatie
- Omgaan met complexe casuïstiek
- Samenwerken met andere professionals

Over het algemeen lijken de PIOG's hier positiever over te zijn als ze verder in de opleiding zitten (verschil 2e en 1e jaar). Echter blijven de percentages PIOG's die deze onderwerpen voldoende aan bod vinden komen laag, ook in het 2e jaar.

Tabel 9 De mate waarin PIOG's vinden dat de inhoudelijke onderdelen van de opleiding voldoende aan bod komen

Inhoudelijke onderwerpen		Opleidingsjaar		
		Totaal	1e jaar	2e jaar
Basis communicatieve vaardigheden	% Voldoende	92	91	93
	N	521	216	297
Diagnostiek	% Voldoende	88	86	88
	N	537	227	300
Behandeling	% Voldoende	86	78	92
	N	517	210	298
Omgaan met ethische dilemma's	% Voldoende	83	79	85
	N	511	201	299
Samenwerken met cliënt en zijn systeem	% Voldoende	79	69	84
	N	499	195	296
Handelen volgens wet en regelgeving	% Voldoende	78	74	79
	N	504	195	298
Samenwerken met andere professionals	% Voldoende	65	58	68
	N	477	175	294
Omgaan met complexe casuïstiek	% Voldoende	54	47	57
	N	485	179	297
Beleid en organisatie	% Voldoende	51	45	54
	N	476	172	296
Organiseren van de zorg	% Voldoende	45	37	48
	N	463	167	289
Communiceren en handelen in crisissituaties	% Voldoende	36	32	38
	N	486	179	298
Opstellen van beleid	% Voldoende	36	32	37
	N	467	168	291
Werken als regiebehandelaar	% Voldoende	35	31	37
	N	471	171	291
Preventief werken	% Voldoende	32	31	32
	N	464	166	290

Kleurcodering:

Alleen % Voldoende is weergegeven. Samen met het % onvoldoende tellen de percentages op tot 100%.

3.4 Ervaringen met begeleiders en opleiders

De PIOG's is ook gevraagd een mening te geven over de verschillende opleiders en begeleiders waarmee ze te maken hebben.

3.4.1 Werkbegeleiders

Voor de meeste stellingen geldt dat de ruime meerderheid van de PIOG's het met de stelling eens is, en dus positief zijn over de kwaliteiten van de werkbegeleiders (Tabel 10). Opvallend zijn wel de stellingen over het integreren van innovaties, het integreren van standaarden, richtlijnen en wetenschappelijk onderzoek en de stelling 'geeft duidelijk aan wat ik geacht wordt te weten'. Met deze stellingen zijn relatief minder PIOG's het eens. Er zijn geen opvallende verschillen naar opleidingsjaar.

Tabel 10 Antwoorden van PIOG's op stellingen over de werkbegeleiders

Ervaring werkbegeleiders		Opleidingsjaar		
		Totaal	1e jaar	2e jaar
Laat mij zelfstandig werken voor zover mijn niveau dat toelaat	%eens	94	95	93
	%oneens	2	2	1
	N	542	239	292
Stimuleert mij om zelfstandig te leren	%eens	93	93	93
	%oneens	2	3	1
	N	541	234	296
Creëert een goede leeromgeving	% eens	88	88	87
	% oneens	4	5	4
	N	545	238	296
Geeft duidelijk uitleg/verklaring voor zijn/haar meningen etc.	%eens	87	87	85
	%oneens	4	4	4
	N	542	237	294
Stemt de begeleiding af op de setting	%eens	86	85	86
	%oneens	5	5	5
	N	539	235	293
Geeft regelmatig feedback	%eens	85	85	84
	%oneens	3	3	4
	N	545	240	294
Past het leren in de praktijk aan mijn behoefte/ervaring aan	%eens	84	85	83
	%oneens	6	5	7
	N	541	236	294
Stelt vragen die het leren stimuleren	%eens	81	82	81
	%oneens	8	7	8
	N	541	234	296
Geeft begeleiding bij de uitvoering van psychologische vaardigheden	%eens	78	80	76
	%oneens	9	8	10
	N	540	235	294
Is voldoende geschoold in praktijkgericht opleiden	%eens	77	78	76
	%oneens	7	7	7
	N	533	235	287

(vervolg) Ervaring werkbegeleiders		Opleidingsjaar		
		Totaal	1e jaar	2e jaar
Deelt zijn/haar werktijd in zodat begeleiding en patiëntenzorg past	%eens	75	73	77
	%oneens	11	9	12
	N	537	233	293
Integreert standaarden, richtlijnen en wetenschap in het opleiden	%eens	67	66	67
	%oneens	12	13	12
	N	539	234	294
Geeft duidelijk aan wat ik geacht wordt te weten	%eens	66	63	68
	%oneens	14	15	13
	N	542	236	295
Integreert zorgontwikkelingen en innovaties in het opleiden	%eens	62	62	62
	%oneens	13	14	12
	N	530	230	290

Kleurcodering:

Alleen % eens en % oneens zijn weergegeven. Samen met het % neutraal tellen de percentages op tot 100%.

3.4.2 Praktijkopleiders

Ook over de praktijkopleiders zijn de PIOG's overwegend positief (Tabel 11). Met de twee stellingen over het integreren van standaarden, richtlijnen en wetenschappelijk onderzoek en over het integreren van innovaties en zorgontwikkelingen zijn de PIOG's het iets minder vaak eens (66% en 61%). Dit is vergelijkbaar met de resultaten voor werkbegeleiders.

Tabel 11 Antwoorden van PIOG's op stellingen over de praktijkopleiders

Ervaring praktijkopleiders		Opleidingsjaar		
		Totaal	1e jaar	2e jaar
Stimuleert mij om zelfstandig te leren	%eens	93	94	91
	%oneens	2	1	2
	N	534	234	289
Creëert een goede leeromgeving	%eens	85	87	83
	%oneens	5	5	5
	N	545	236	298
Is voldoende geschoold in praktijkgericht opleiden	%eens	85	85	84
	%oneens	4	4	5
	N	520	227	282
draagt zorg voor een zorgvuldig onderbouwde toetsing en beoordeling	%eens	83	83	82
	%oneens	4	3	5
	N	515	212	292
Creëert monitort en bevordert een stimulerend en veilig opleidingsklimaat	%eens	82	83	80
	%oneens	5	3	8
	N	536	230	295
Geeft duidelijk uitleg/verklaring voor zijn/haar meningen etc.	%eens	80	82	77
	%oneens	5	4	6
	N	523	227	286
Pas het leren in de praktijk aan mijn behoefte/ervaring aan	%eens	77	78	76
	%oneens	8	7	8
	N	525	225	290
Stelt vragen die het leren stimuleren	%eens	77	80	75
	%oneens	6	6	6
	N	529	225	293
Geeft duidelijk aan wat ik geacht wordt te weten	%eens	76	77	75
	%oneens	10	9	11
	N	535	232	294
heeft de opleiding goed georganiseerd en gefaciliteerd	%eens	75	75	75
	%oneens	8	7	9
	N	537	230	296
Geeft regelmatig feedback	%eens	72	73	71
	%oneens	8	7	9
	N	530	226	294
integreert standaarden, richtlijnen en wetenschap in het opleiden	%eens	66	67	64
	%oneens	10	8	12
	N	490	213	270
integreert zorgontwikkelingen en innovaties in het opleiden	%eens	61	61	59
	%oneens	12	10	13
	N	490	209	274

Kleurcodering:

Alleen % eens en % oneens zijn weergegeven. Samen met het % neutraal tellen de percentages op tot 100%.

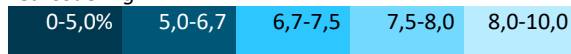
3.4.3 Rapportcijfers voor de begeleiders, opleiders, supervisors en de begeleiding vanuit de opleiding

De PIOG's geven alle betrokkenen cijfers tussen de 7 en een ruime 8 (Tabel 12). Het laagste cijfer krijgt de begeleiding vanuit het opleidingsinstituut (een 7,1) en het hoogste scoren de supervisors (met een 8,3). Er zijn geen opvallende verschillen tussen opleidingsjaren.

Tabel 12 Rapportcijfers die de PIOG's geven voor de verschillende begeleiders en opleiders

Rapportcijfers		Opleidingsjaar		
		Totaal	1e jaar	2e jaar
Supervisors	Gemiddeld	8,3	8,3	8,3
	st. dev.	0,9	1,0	0,9
	N	552	240	301
Werkbegeleider	Gemiddeld	7,9	7,9	7,9
	st. dev.	1,2	1,2	1,2
	N	551	241	299
Praktijkopleider	Gemiddeld	7,7	7,8	7,5
	st. dev.	1,3	1,2	1,4
	N	540	235	294
Begeleiding vanuit de praktijkopleidingsinstelling	Gemiddeld	7,7	7,6	7,7
	st. dev.	1,1	1,1	1,1
	N	535	233	291
P-opleider	Gemiddeld	7,5	7,6	7,4
	st. dev.	1,2	1,0	1,4
	N	340	145	187
Begeleiding vanuit opleidingsinstituut	Gemiddeld	7,1	7,2	7,0
	st. dev.	1,2	1,1	1,3
	N	536	233	292

Kleurcodering:

3.5 Het cursorisch onderwijs, toetsen en beoordelingen, supervisie

3.5.1 Het cursorisch onderwijs

De PIOG's hebben verschillende onderdelen van het cursorisch onderwijs beoordeeld. Binnen dit onderdeel valt de stelling 'Het cursorisch onderwijs geeft voldoende inhoudelijke verdieping' op. Hiermee is 56% het eens (Tabel 13). De volgorde van het onderwijs vindt 51% van de respondenten goed en 43% vindt dat het onderwijs een hoger niveau zou moeten hebben. Degenen die bezig zijn met het tweede jaar, zijn het vaker eens met de stelling dat het onderwijs een hoger niveau zou moeten hebben. Voor de meeste andere stellingen geldt dat de eerstejaars meestal positiever zijn dan tweedejaars (tabel 13).

Tabel 13 Antwoorden van de PIOG's op stellingen over het cursorisch onderwijs

Cursorisch onderwijs		Opleidingsjaar		
		Totaal	1e jaar	2e jaar
De docenten zijn expert op hun vakgebied	%eens	93	92	93
	%oneens	1	1	1
	N	541	232	298
De docenten weten een veilig leerklimaat te realiseren	%eens	89	93	87
	%oneens	1	1	1
	N	545	234	300
De doelen van de vakken zijn over het algemeen helder	%eens	87	86	89
	%oneens	2	3	2
	N	544	234	299
De docenten stimuleren het leren	%eens	85	87	83
	%oneens	1	0	2
	N	545	236	299
Leervragen en casuïstiek uit de praktijk kan ik voldoende inbrengen tijdens het cursorisch onderwijs	%eens	81	81	80
	%oneens	5	4	6
	N	544	233	300
De toetsing is passend voor het niveau van de opleiding	%eens	79	83	76
	%oneens	6	3	8
	N	535	228	296
Het onderwijs biedt voldoende variatie in werkvormen	%eens	75	77	73
	%oneens	10	8	11
	N	546	234	301
Het cursorisch onderwijs sluit goed aan op de praktijk	%eens	69	76	64
	%oneens	8	7	9
	N	545	234	300
Het cursorisch onderwijs geeft voldoende inhoudelijke verdieping	%eens	58	65	52
	%oneens	20	17	22
	N	546	235	300
Er is een goede en logische volgorde van het cursorisch onderwijs	%eens	51	55	49
	%oneens	20	15	23
	N	541	233	297
Het onderwijs zou een hoger niveau moeten hebben	%eens	43	38	48
	%oneens	23	28	20
	N	546	236	299

Kleurcodering:

Alleen % eens en % oneens zijn weergegeven. Samen met het % neutraal tellen de percentages op tot 100%.

3.5.2 Toetsing en beoordeling

Binnen het onderwerp toetsing en beoordeling is als eerste gevraagd wat de PIOG's vonden van de hoeveelheid van de toetsen. Voor alle soorten toetsen geldt dat meer dan driekwart de hoeveelheid goed vindt. De hoeveelheid klinische behandelsituatie (KBS)-toetsen ligt volgens de PIOG's die de hoeveelheid niet goed vinden eerder te hoog dan te laag. Dit geldt omgekeerd voor de vaardigheidstoetsen: degenen die deze hoeveelheid niet goed vinden, vinden het eerder te laag dan te hoog. Tweedejaars vinden het aantal vaardigheidstoetsen, casustoetsen en kennistoetsen vaker te laag dan de eerstejaars en het aantal KBS-toetsen vinden zij vaker te hoog (tabel 14).

Tabel 14 *Mening van PIOG's over de hoeveelheid toetsen en beoordelingen*

Toetsen en beoordelingen		Opleidingsjaar		
Hoeveelheid		Totaal	1e jaar	2e jaar
Voortgangsgesprekken met praktijkopleider	% te hoog	3	3	3
	% goed	92	92	92
	% te laag	5	5	5
	N	523	218	294
Casustoetsen	% te hoog	3	3	3
	% goed	91	95	89
	% te laag	6	3	8
	N	483	183	290
Kennistoetsen	% te hoog	4	3	4
	% goed	85	92	80
	% te laag	11	5	15
	N	465	176	279
Vaardigheidstoetsen	% te hoog	4	4	4
	% goed	85	90	81
	% te laag	11	6	15
	N	389	137	242
KBS-toetsen	% te hoog	23	20	25
	% goed	76	79	74
	% te laag	1	1	1
	N	519	215	293

Kleurcodering:

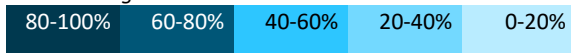
0-50%	50-67%	67-75%	75-80%	80-100%
-------	--------	--------	--------	---------

Daarnaast is de PIOG's gevraagd aan te geven hoeveel de verschillende toetsen hebben bijgedragen aan hun ontwikkeling. Bijna geen PIOG's vinden dat de vaardigheidstoetsen en casustoetsen weinig bijdragen aan de ontwikkeling (respectievelijk 7% en 2%). Voor kennistoetsen, KBS-toetsen en geschiktheidsbeoordelingen is het percentage dat het weinig vindt bijdragen met rond de 20% wat groter. Van de voortgangsgesprekken met de praktijkopleider vindt 14% van de PIOG's ze weinig bijdragen, 50% gemiddeld en 35% veel. Tweedejaars vinden vaker dat de voortgangsgesprekken, geschiktheidsbeoordelingen en KBS-toetsen weinig bijdragen (tabel 15).

Tabel 15 Mening van PIOG's over hoeveel de toetsen en beoordelingen bijdragen aan de ontwikkeling

Hoeveel dragen toetsen en beoordelingen bij aan ontwikkeling		Totaal	Opleidingsjaar	
			1e jaar	2e jaar
Casustoetsen	% veel	52	53	51
	% gemiddeld	46	46	46
	% weinig	2	1	3
	N	483	184	288
Vaardigheidstoetsen (video-toets)	% veel	52	51	54
	% gemiddeld	41	44	38
	% weinig	7	5	8
	N	393	148	236
Voortgangsgesprekken met praktijkopleider	% veel	35	43	31
	% gemiddeld	50	47	52
	% weinig	14	10	17
	N	510	204	295
Kennistoetsen	% veel	15	15	15
	% gemiddeld	67	68	65
	% weinig	18	16	19
	N	466	183	273
Geschiktheidsbeoordeling	% veel	26	34	22
	% gemiddeld	55	56	53
	% weinig	19	10	25
	N	456	173	273
KBS-toetsen	% veel	26	36	19
	% gemiddeld	53	46	58
	% weinig	21	19	24
	N	522	214	297

Kleurcodering:

Over het algemeen is het voor de meeste PIOG's duidelijk wanneer de toetsen en beoordelingen plaatsvinden, wat er wordt verwacht en wat het doel is (Tabel 16). Echter zijn wat minder PIOG's het eens met de stelling dat zij weten wat de consequenties zijn van de toetsen. Opvallend is dat voor alle stellingen het percentage dat het eens is hoger ligt bij de tweedejaars PIOG's.

Tabel 16 Antwoorden van de PLOG's op stellingen over beoordelingen binnen de opleiding

Beoordelingen binnen de opleiding		Opleidingsjaar		
Stellingen		Totaal	1e jaar	2e jaar
Het is duidelijk wat het doel is van de beoordelingen	%eens	78	77	80
	%oneens	7	6	8
	N	544	236	297
Het is duidelijk wanneer beoordelingen plaatsvinden	%eens	78	71	84
	%oneens	11	15	8
	N	547	238	298
Het is duidelijk wanneer de toetsen plaatsvinden	%eens	77	72	81
	%oneens	10	11	10
	N	537	232	294
Het is duidelijk wat er van mij wordt verwacht bij de toetsen	%eens	73	71	75
	%oneens	9	10	9
	N	534	231	292
Het is duidelijk wat er van mij wordt verwacht bij de beoordelingen	%eens	69	61	76
	%oneens	11	16	8
	N	540	232	297
Het is duidelijk wat de consequenties zijn van de toetsen	%eens	60	55	63
	%oneens	18	20	17
	N	529	226	292

Kleurcodering:

NB: Alleen % eens en % oneens zijn weergegeven. Samen met het % neutraal tellen de percentages op tot 100%.

3.5.3 De verschillende leermethoden

Ook voor verschillende leermethoden is de PLOG's gevraagd aan te geven hoeveel deze methoden volgens hen bijdragen aan de ontwikkeling. Het meest positief zijn PLOG's over de rollenspellen, het gebruik van beeldmateriaal en zelfstudie. Referaten, het individueel opleidingsplan en portfolio worden wat minder goed beoordeeld in de zin dat zo'n 25 tot 30 procent vindt dat dit weinig bijdraagt aan de ontwikkeling. Tweedejaars PLOG's zijn minder enthousiast dan eerstejaars over het individueel opleidingsplan en het portfolio (Tabel 17).

Tabel 17 Mate waarin PIOG's vinden dat de verschillende leermethoden bijdragen aan de ontwikkeling

Bijdrage leermethoden aan ontwikkeling		Totaal	Opleidingsjaar	
			1e jaar	2e jaar
Gebruik van beeldmateriaal	% veel	66	64	68
	% gemiddeld	31	33	30
	%weinig	2	3	2
	N	528	222	295
Rollenspellen	% veel	67	65	69
	% gemiddeld	28	31	26
	% weinig	4	4	4
	N	537	232	294
Zelfstudie	% veel	42	47	38
	% gemiddeld	54	51	57
	%weinig	4	2	6
	N	545	237	297
Referaten	% veel	12	11	13
	% gemiddeld	63	65	61
	%weinig	25	24	26
	N	520	215	294
Het individueel opleidingsplan	% veel	21	24	20
	% gemiddeld	53	55	51
	%weinig	26	22	29
	N	544	236	297
Bijhouden van een portfolio	% veel	13	18	10
	% gemiddeld	57	59	55
	%weinig	30	23	35
	N	515	222	283

Kleurcodering:

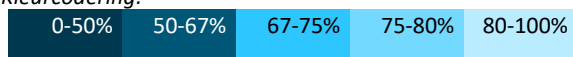
3.5.4. Supervisie

Bijna alle PIOG's zijn het eens met de positief geformuleerde stellingen over supervisie (Tabel 18). Het hoogst scoort de stelling "De supervisie draagt bij aan het reflecteren op mijn professionele rol en de ontwikkeling daarvan binnen de behandelrelatie". Er zijn bijna geen verschillen tussen opleidingsjaren.

Tabel 18 Antwoorden van de PIOG's op stellingen over supervisie

Supervisie		Totaal	Opleidingsjaar	
			1e jaar	2e jaar
De supervisie draagt bij aan het reflecteren op mijn professionele rol en de ontwikkeling daarvan binnen de behandelrelatie	%eens	98	98	97
	%oneens	1	0	1
	N	550	238	301
De supervisor is voldoende didactisch geschoold in het systematisch kunnen opleiden	%eens	93	93	94
	%oneens	1	1	1
	N	535	231	294
De supervisor ondersteunt in het verwerven van systematische methoden en technieken	%eens	91	92	91
	%oneens	2	2	1
	N	537	231	296

Kleurcodering:

Alleen % eens en % oneens zijn weergegeven. Samen met het % neutraal tellen de percentages op tot 100%.

3.5.4 KBS

De mogelijkheid tot het uitvoeren van bepaalde KBS hebben rapportcijfers gekregen van de PIOG's. Zowel de mogelijkheid tot het uitvoeren van KBS diagnostiek, als de mogelijkheid tot het uitvoeren van KBS handelingen en de overige KBS krijgen een ruim voldoende met een 7,7 of 7,8 als rapportcijfer. De praktijkopleidingsinstelling als geheel krijgt ook een 7,7 (Tabel 19).

Tabel 19 Rapportcijfers voor de praktijkopleiding als geheel en de mogelijkheden tot het uitvoeren van KBS

Rapportcijfers onderdelen		Totaal	Opleidingsjaar	
			1e jaar	2e jaar
Mogelijkheden uitvoeren van KBS diagnostiek	Gemiddeld	7,8	7,7	8,0
	st. dev.	1,2	1,4	1,0
	N	548	236	301
Mogelijkheden uitvoeren van overige KBS'en	Gemiddeld	7,8	7,7	7,9
	st. dev.	1,1	1,1	1,1
	N	547	236	300
Mogelijkheden uitvoeren van KBS handelingen	Gemiddeld	7,7	7,6	7,9
	st. dev.	1,2	1,3	1,1
	N	549	237	301
Praktijkopleidingsinstelling als geheel	Gemiddeld	7,7	7,7	7,7
	st. dev.	1,0	1,1	1,0
	N	554	242	301

Kleurcodering:

3.6 Overige onderdelen van de opleiding

3.6.1 Communicatie vanuit de opleiding

Van de PIOG's is 81% het eens met de stelling dat de communicatie vanuit de praktijkopleidingsinstelling goed is (Tabel 20). Daarnaast vindt 69% de communicatie vanuit het opleidingsinstituut goed. Eerstejaars zijn positiever over de communicatie vanuit het instituut en tweedejaars lijken iets positiever over de communicatie vanuit de opleidingsinstelling.

Tabel 20 Antwoorden van PIOG's op stellingen over de communicatie vanuit de opleiding

Communicatie		Opleidingsjaar		
		Totaal	1e jaar	2e jaar
De communicatie vanuit de	%eens	81	78	83
	%oneens	5	5	5
	N	550	240	299
De communicatie vanuit het	%eens	69	74	65
	%oneens	11	8	13
	N	548	240	297

Kleurcodering:

Alleen % eens en % oneens zijn weergegeven. Samen met het % neutraal tellen de percentages op tot 100%.

3.6.2 Opleidingsklimaat

In tabel 21 zijn verschillende stellingen die te maken hebben met het opleidingsklimaat weergegeven. Stellingen die opvallen omdat relatief weinig PIOG's het ermee eens zijn, zijn:

- Het IOP draagt veel bij aan mijn ontwikkeling;
- Er is voldoende ruimte om een eigen invulling te geven aan de opleiding;
- De volgorde van het onderwijs is logisch;
- Er is voldoende aandacht voor diversiteit/inclusiviteit binnen de opleiding;
- Ik word betrokken bij de ontwikkelingen in de opleiding en in de gelegenheid gesteld hierover mee te praten.

Eerstejaars PIOG's zijn het vaker met een aantal stellingen eens, namelijk:

- De opleiding wordt vanuit het instituut goed georganiseerd
- De procedure rondom het aanvragen van vrijstellingen is duidelijk
- Ik word betrokken bij ontwikkelingen in de opleiding en in de gelegenheid gesteld hierover mee te praten
- Er is voldoende ruimte om een eigen invulling te geven aan de opleiding

Tabel 21 Antwoorden van PIOG's op stellingen over het opleidingsklimaat

Stellingen over opleidingsklimaat		Opleidingsjaar		
		Totaal	1e jaar	2e jaar
Er is onderling respect binnen de opleiding	%eens	96	97	96
	%oneens	1	1	1
	N	546	240	297
Ik durf open te zijn	%eens	87	89	86
	%oneens	4	4	4
	N	550	240	299
Ik kan zonder problemen mijn eigen fouten bespreken	%eens	85	85	84
	%oneens	3	2	3
	N	542	238	293
Bij conflicten weet ik bij wie ik terecht kan	%eens	76	76	76
	%oneens	9	8	9
	N	529	233	286
Ik ben tevreden over de arbeids- omstandigheden op mijn werkplek	%eens	76	74	77
	%oneens	9	12	8
	N	549	240	299
De opleiding wordt vanuit het instituut goed georganiseerd	%eens	73	79	69
	%oneens	9	6	11
	N	541	235	295
De procedure rondom het aanvragen van vrijstellingen is duidelijk	%eens	72	77	68
	%oneens	9	8	9
	N	429	186	234
Ik word betrokken bij ontwikkelingen in de opleiding en in de gelegenheid gesteld hierover mee te praten	%eens	62	65	59
	%oneens	13	14	13
	N	526	227	288
Er is voldoende aandacht voor diversiteit/inclusiviteit binnen de opleiding	%eens	58	60	57
	%oneens	16	15	16
	N	489	205	274
De volgorde van het onderwijs is logisch	%eens	55	57	53
	%oneens	18	16	20
	N	542	235	296
Er is voldoende ruimte om een eigen invulling te geven aan de opleiding	%eens	44	52	36
	%oneens	29	19	36
	N	533	229	293
Het IOP draagt veel bij aan mijn ontwikkeling	%eens	36	36	35
	%oneens	30	25	35
	N	505	220	274

Kleurcodering:

Alleen % eens en % oneens zijn weergegeven. Samen met het % neutraal tellen de percentages op tot 100%.

3.6.3 Werkdruk

De werkdruk wordt door 28% van de PLOG's als te hoog beschouwd, terwijl 70% de werkdruk goed vindt, en 1% te laag. Er zijn geen verschillen tussen opleidingsjaren te zien (Tabel 22).

Tabel 22 De mening van PLOG's over de werkdruk binnen de opleiding

Werkdruk opleiding	Totaal	Opleidingsjaar	
		1e jaar	2e jaar
% te hoog	28	27	28
% goed	70	72	70
% te laag	1	1	2
N	552	231	296

Kleurcodering:

3.6.4 Verschillen naar instituut en differentiatie

De hiervoor besproken resultaten zijn ook uitgesplitst naar instituut en differentiatie geanalyseerd. Voor een aantal onderdelen geldt dat er weinig verschillen zijn tussen instituten en differentiaties, namelijk:

- Supervisie;
- De cijfers die gegeven worden aan opleiders en begeleiders;
- De cijfers die worden gegeven aan de praktijkopleiding als geheel en de mate waarin KBS kunnen worden uitgevoerd;
- Communicatie van de praktijkopleiding;
- De hoeveelheid en bijdrage aan de ontwikkeling van toetsen en beoordelingen en van de verschillende leermethoden.

Voor alle andere onderdelen zijn er verschillen naar instituut en/of differentiatie. Deze verschillen zijn divers. Alle tabellen zijn daarom terug te vinden in Bijlage E.

4 Ervaringen van de alumni

4.1 Algemene informatie respondenten Van de 120 alumni die de enquête hebben ingevuld is het merendeel direct na de opleiding gaan werken als GZ-psycholoog (88,3%). De rest van de respondenten is of (nog) niet werkzaam geweest (2,2%) of wel werkzaam geweest in het beroep, maar inmiddels niet meer (5,1%). Van de respondenten heeft 95% een BIG-registratie als GZ-psycholoog en de helft heeft deze gekregen in de afgelopen 3 jaar.

Van de respondenten heeft 23% een specialisatie afgerond of is hiervoor in opleiding: de meesten hiervan zijn of worden klinisch psycholoog (15%), gevolgd door psychotherapeut (6%) of klinisch neuropsycholoog (2%).

De alumni hebben gemiddeld 1,9 jaar over de opleiding gedaan, iets korter dan de nominale opleidingsduur. Ook voor de alumni is de vraag gesteld wanneer zij zijn afgestudeerd en wanneer zij in opleiding zijn gegaan. Hiermee kan een schatting worden gegeven van hoe lang ze hebben gezocht naar een opleidingsplaats tot GZ-psycholoog. Gemiddeld zit er voor deze groep 7,53 jaar tussen afstuderen en de instroom in de GZ-opleiding.

De meeste alumni hebben de differentiatie volwassenen en ouderen gevolgd (50,8%), gevolgd door kinderen en jeugdigen (29,4%) (Tabel 23).

Tabel 23 Verdeling naar differentiatie

Variant GZ-opleiding	N	%
Volwassenen en ouderen	44	50,8%
Kinder- en jeugdigen	37	29,4%
Volwassenen	18	14,3%
Ouderen	4	3,2%
Geen differentiatie	3	2,4%

Van de alumni heeft zo'n 14% de opleiding volledig zelf betaald. Bij 45% werd de opleiding door de instelling betaald en bij 40,5% gedeeltelijk door de instelling en gedeeltelijk zelf (Tabel 24).

Tabel 24 Antwoorden op de vraag "Wie betaalt de opleiding?"

Wie betaalt opleiding	N	%
Zelf	18	14,3%
Deels zelf	51	40,5%
Instelling	57	45,2%

De meeste alumni werken op het moment van de enquête in een instelling voor gespecialiseerde GGZ (38%) of in een instelling voor zowel basis als gespecialiseerde GGZ (12%). Van de respondenten op deze enquête geeft 14% aan in de gehandicaptenzorg te werken (Tabel 25).

Tabel 25 De sectoren waarin alumni op het moment van de enquête werken

Sector werk	N	%
GGZ gespecialiseerd	52	38%
GGZ basis & gespecialiseerd	17	12%
Gehandicaptenzorg	19	14%
Jeugdhulp, incl jeugd-ggz	11	8%
Vrijgevestigd basis	9	7%
GGZ forensisch	8	6%
Verpleeg- en of verzorgingshuis	8	6%
Ziekenhuis	8	6%
Forensische zorg	6	4%
GGZ generalistisch basis	5	4%
Vrijgevestigd basis & gespecialiseerd	5	4%
Revalidatie instelling	5	4%
Verslavingszorg	3	2%
Vrijgevestigd gespecialiseerd	2	1%
Basisonderwijs	0	0%
Speciaal onderwijs	0	0%
Anders, namelijk	6	4%

Net als de PIOG's is de alumni ook gevraagd waarom zij de opleiding tot GZ-psycholoog zijn gaan volgen. De meesten kozen de opleiding vanwege de carrièremogelijkheden, de BIG-registratie of interesse in het vak (Tabel 26).

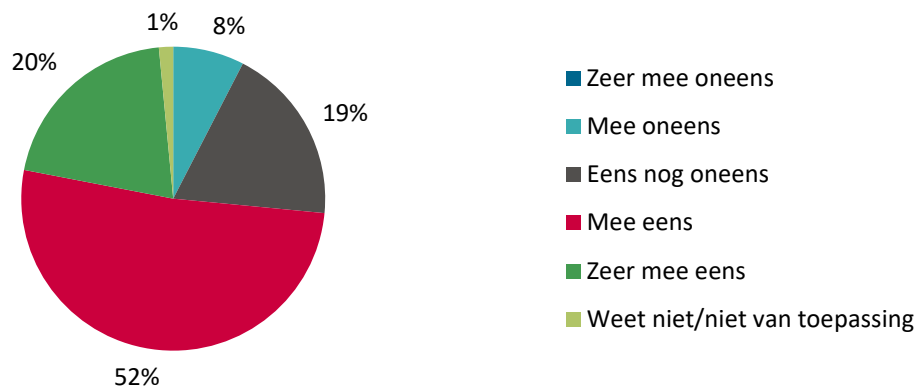
Tabel 26 Redenen waarom alumni de GZ-psychologie opleiding hebben gekozen

Waarom GZ opleiding?	N	%
Betere/meer carrière mogelijkheden	113	82%
BIG-registratie	105	77%
Het vak interesseert mij	104	76%
Interesse om door te stromen naar andere specialisatie	48	35%
Op verzoek van werkgever	7	5%
Anders namelijk:	11	8%

4.2 Algemeen oordeel over de opleiding

De alumni is gevraagd in hoeverre zij de opleiding een goede voorbereiding vonden op het werk als GZ-psycholoog (Figuur 5). Van de alumni is 72% het (zeer) eens met de stelling hierover. Daarnaast is 8% het oneens met de stelling. De overige alumni weten het niet of zijn het eens noch oneens met de stelling. In de volgende paragrafen wordt concreter ingegaan op wat eventuele sterke of verbeterpunten zijn voor de opleiding volgens de alumni.

Figuur 5 Mate waarin alumni de opleiding een goede voorbereiding op het werk als GZ-psycholoog vinden

Van de alumni vindt 71% dat zij voldoende breed zijn opgeleid.

4.3 De verschillende competentiegebieden

Alle zeven competentiegebieden komen volgens de overgrote meerderheid van de alumni voldoende terug in de opleiding: voor de meeste competentiegebieden geldt dat rond de 90% het voldoende vindt. Het competentiegebied 'Organisatie' zou echter volgens 22% meer aan bod mogen komen (Tabel 27).

Tabel 27 Mate waarin alumni vinden dat de verschillende competentiegebieden voldoende aan bod zijn geweest in de opleiding

Competentiegebieden		Totaal
Psychologisch handelen	% Voldoende	95
	% Onvoldoende	5
	N	134
Communicatie	% Voldoende	95
	% Onvoldoende	5
	N	130
Samenwerking	% Voldoende	95
	% Onvoldoende	5
	N	130
Professionaliteit	% Voldoende	94
	% Onvoldoende	6
	N	133
Kennis en wetenschap	% Voldoende	88
	% Onvoldoende	12
	N	131
Maatschappelijk handelen	% Voldoende	88
	% Onvoldoende	12
	N	133
Organisatie	% Voldoende	78
	% Onvoldoende	22
	N	131

Kleurcodering:

4.4 Inhoudelijke onderwerpen

Tabel 28 laat zien dat verschillende onderwerpen meer aandacht hadden mogen hebben volgens de alumni. Het gaat dan met name om preventie (62% vond dit te weinig). Daarnaast geldt voor een aantal specifieke stoornissen dat ongeveer een derde dit liever meer in de opleiding had teruggezien, bijvoorbeeld gedrags- en leerstoornissen.

Tabel 28 Mate waarin alumni vinden dat de verschillende inhoudelijke onderwerpen voldoende aan bod zijn geweest in de opleiding

Voldoende aandacht voor onderwerpen		Totaal
Stemmingsstoornissen	% te veel	5
	% voldoende	90
	% te weinig	4
	% anders	2
	N	132
Angst-, dwang- en trauma-gerelateerde stoornissen	% te veel	4
	% voldoende	81
	% te weinig	12
	% anders	3
	N	133
Diagnostiek	% te veel	6
	% voldoende	80
	% te weinig	5
	% anders	9
	N	135
Verslavings- en middelgerelateerde stoornissen	% te veel	0
	% voldoende	74
	% te weinig	26
	% anders	0
	N	134
Somatische symptoomstoornis en verwante stoornissen	% te veel	6
	% voldoende	72
	% te weinig	20
	% anders	1
	N	134
Wetenschappelijk onderzoek	% te veel	4
	% voldoende	69
	% te weinig	25
	% anders	2
	N	132
Neurocognitieve stoornissen	% te veel	3
	% voldoende	64
	% te weinig	31
	% anders	1
	N	134
Gedragsstoornissen	% te veel	2
	% voldoende	64
	% te weinig	32
	% anders	2
	N	133

(vervolg) Voldoende aandacht voor onderwerpen

Totaal

Persoonlijkheidsstoornissen en/of hechtingsproblematiek	% te veel	3
	% voldoende	63
	% te weinig	31
	% anders	4
	N	134
Ontwikkelingsstoornissen (waaronder leerstoornissen)	% te veel	3
	% voldoende	61
	% te weinig	33
	% anders	3
	N	131
Systemen (zoals gezin, school, herkomst)	% te veel	1
	% voldoende	61
	% te weinig	35
	% anders	3
	N	133
Schizofrene spectrumstoornissen en andere psychotische stoornissen	% te veel	2
	% voldoende	60
	% te weinig	37
	% anders	2
	N	133
Suicide preventie	% te veel	1
	% voldoende	58
	% te weinig	40
	% anders	1
	N	135
Neuropsychologische diagnostiek	% te veel	4
	% voldoende	55
	% te weinig	37
	% anders	4
	N	134
Rapportage	% te veel	0
	% voldoende	53
	% te weinig	44
	% anders	4
	N	133
Preventie	% te veel	2
	% voldoende	36
	% te weinig	62
	% anders	1
	N	133

Kleurcodering: 0-50% 50-67% 67-75% 75-80% 80-100%

Wanneer alumni aangaven dat een onderwerp te weinig aan bod is gekomen, is gevraagd wanneer zij vonden dat er meer aandacht voor zou moeten komen (Tabel 29). Opvallend hierbij is dat bij de meeste onderwerpen vooral het cursorisch onderwijs wordt gekozen. Alumni konden meerdere antwoorden aangeven en daarom tellen de percentages niet op tot 100%.

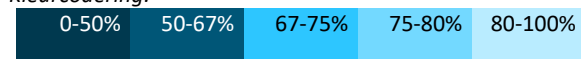
Tabel 29 Het moment waarop alumni liever meer hadden geleerd over specifieke onderwerpen

Wanneer meer aandacht voor onderwerpen		Jaar 1	Jaar2
Preventie	%cursorisch	40	29
	%praktijk	17	12
	% na de opleiding	0	1
	N	149	
Rapportage	%cursorisch	38	18
	%praktijk	24	18
	% na de opleiding	0	2
	N	119	
Suïcide preventie	%cursorisch	35	27
	%praktijk	19	14
	% na de opleiding	0	5
	N	115	
Systemen (zoals gezin, school, herkomst)	%cursorisch	28	32
	%praktijk	17	20
	% na de opleiding	0	3
	N	106	
Neuropsychologische diagnostiek	%cursorisch	35	26
	%praktijk	16	18
	% na de opleiding	0	6
	N	101	
Persoonlijkheidsstoornissen en/of hechtingsproblematiek	%cursorisch	27	33
	%praktijk	13	22
	% na de opleiding	0	5
	N	95	
Schizofrene spectrumstoornissen en andere psychotische stoornissen	%cursorisch	32	43
	%praktijk	8	16
	% na de opleiding	0	1
	N	79	
Ontwikkelingsstoornissen (waaronder leerstoornissen)	%cursorisch	42	29
	%praktijk	14	14
	% na de opleiding	0	0
	N	78	
Wetenschappelijk onderzoek	%cursorisch	32	29
	%praktijk	17	21
	% na de opleiding		1
	N	77	
Neurocognitieve stoornissen	%cursorisch	33	46

	%praktijk	7	13
	% na de opleiding	0	0
	N	69	
Wanneer meer aandacht voor onderwerpen			
		Jaar 1	Jaar2
Verslavings- en middelengerelateerde stoornissen	%cursorisch	32	34
	%praktijk	13	16
	% na de opleiding		5
	N	62	
Gedragsstoornissen	%cursorisch	44	37
	%praktijk	8	11
	% na de opleiding		0
	N	62	
Somatische symptoomstoornis en verwante stoornissen	%cursorisch	44	30
	%praktijk	12	14
	% na de opleiding		0
	N	50	
Angst-, dwang- en trauma-gerelateerde stoornissen	%cursorisch	47	24
	%praktijk	12	18
	% na de opleiding		0
	N	34	
Diagnostiek	%cursorisch	32	16
	%praktijk	21	21
	% na de opleiding		11
	N	19	
Stemmingsstoornissen	%cursorisch	42	33
	%praktijk	8	17
	% na de opleiding		0
	N	12	

Kleurcodering:

In een tweede reeks aan onderwerpen geven alumni vooral aan het werken als regiebehandelaar, communiceren en handelen in crisissituaties, omgaan met complexe casuïstiek, preventief werken en opstellen van beleid te hebben gemist (Tabel 30). Minder dan de helft vindt dat dit voldoende aan bod is gekomen in de opleiding. Ook beleid en organisatie, organiseren van de zorg en samenwerken met andere professionals vindt een groot deel te weinig in de opleiding aan bod gekomen.

Tabel 30 Mate waarin alumni vinden dat de verschillende inhoudelijke onderwerpen voldoende aanbod zijn geweest in de opleiding

Voldoende aandacht voor onderwerpen		Totaal
Diagnostiek	% te veel	3
	% voldoende	85
	% te weinig	3
	% anders	8
	N	131
Basis communicatie vaardigheden	% te veel	5
	% voldoende	84
	% te weinig	7
		4
	N	128
Omgaan met ethische dilemma's	% te veel	0
	% voldoende	82
	% te weinig	18
	N	127
Behandeling	% te veel	1
	% voldoende	80
	% te weinig	10
	% anders	9
	N	128
Handelen volgens wet- en regelgeving	% te veel	1
	% voldoende	78
	% te weinig	21
	% anders	0
	N	131
Samenwerken met cliënt en zijn systeem	% te veel	0
	% voldoende	72
	% te weinig	27
		1
	N	130
Samenwerken met andere professionals	% te veel	0
	% voldoende	63
	% te weinig	36
	% anders	2
	N	128
Beleid en organisatie	% te veel	0
	% voldoende	54
	% te weinig	43
	% anders	2
	N	123

(vervolg) Voldoende aandacht voor onderwerpen		
		Totaal
Organiseren van zorg	% te veel	0
	% voldoende	50
	% te weinig	50
	% anders	1
	N	123
Omgaan met complexe casuïstiek	% te veel	0
	% voldoende	48
	% te weinig	49
	% anders	3
	N	127
Preventief werken	% te veel	2
	% voldoende	40
	% te weinig	56
	% anders	2
	N	128
Communiceren en handelen in crisissituaties	% te veel	0
	% voldoende	34
	% te weinig	63
	% anders	3
	N	128
Opstellen van beleid	% te veel	1
	% voldoende	32
	% te weinig	64
	% anders	3
	N	122
Werken als regiebehandelaar	% te veel	0
	% voldoende	22
	% te weinig	72
	% anders	6
	N	127

Kleurcodering:

Ook hier is de alumni gevraagd in welk deel van de opleiding zij vonden dat de onderwerpen meer aan bod hadden kunnen komen. Alumni konden meerdere antwoorden aangeven. Over het algemeen wordt opnieuw meer gekozen voor het cursorisch onderwijs (Tabel 31).

Tabel 31 Het moment waarop alumni liever meer hadden geleerd over specifieke onderwerpen

Wanneer meer aandacht voor onderwerpen		Jaar 1	Jaar 2
Preventief werken	%cursorisch	13	45
	%praktijk	6	28
	% na de opleiding	0	8
	N	177	
Omgaan met complexe casuïstiek	%cursorisch	24	39
	%praktijk	14	19
	% na de opleiding	0	4
	N	145	
Organiseren van de zorg	%cursorisch	16	44
	%praktijk	7	25
	% na de opleiding	0	7
	N	135	
Samenwerken met andere professionals	%cursorisch	20	42
	%praktijk	9	22
	% na de opleiding	0	7
	N	127	
Opstellen van beleid	%cursorisch	45	27
	%praktijk	15	12
	% na de opleiding	0	1
	N	114	
Handelen volgens wet en regelgeving	%cursorisch	18	42
	%praktijk	11	24
	% na de opleiding	0	5
	N	104	
Samenwerken met cliënt en zijn systeem	%cursorisch	33	26
	%praktijk	21	19
	% na de opleiding	0	1
	N	85	
Werken als regiebehandelaar	%cursorisch	31	23
	%praktijk	21	20
	% na de opleiding	0	4
	N	70	
Omgaan met ethische dilemma's	%cursorisch	32	28
	%praktijk	18	16
	% na de opleiding	0	6
	N	50	
Beleid en organisatie	%cursorisch	30	36
	%praktijk	11	14
	% na de opleiding	0	9
	N	44	
Behandeling	%cursorisch	33	24
	%praktijk	24	15

	% na de opleiding	0	3
	N	33	
(vervolg) Wanneer meer aandacht voor onderwerpen			
		Jaar 1	Jaar 2
Basis communicatieve vaardigheden	%cursorisch	39	13
	%praktijk	26	13
	% na de opleiding	0	9
	N	23	
Diagnostiek	%cursorisch	25	17
	%praktijk	25	17
	% na de opleiding	0	17
	N	12	

In tabel 32 is het antwoord van de alumni op verschillende stellingen weergegeven. Men is positief over intervisie en supervisie: respectievelijk 76% en 77% is het oneens met de stelling dat hier te veel tijd aan wordt besteed. Ook vinden de meesten dat er voldoende tijd was voor het uitvoeren van de verschillende KBS en dat de begeleiding vanuit de opleidingsinstelling goed was. De begeleiding vanuit het opleidingsinstituut wordt door wat minder alumni als goed beoordeeld (60%). Op de andere stellingen zijn de meningen meer verdeeld. Als het gaat om het geven van eigen invulling aan de opleiding geeft bijvoorbeeld 41% aan dat dit voldoende is, maar ook 42% niet voldoende.

Tabel 32 Antwoorden van alumni op verschillende stellingen over de opleiding

Stellingen		Totaal
Er was binnen de opleiding voldoende mogelijkheid voor het uitvoeren van KBS diagnostiek	%eens	88
	%oneens	6
	N	99
Er was binnen de opleiding voldoende mogelijkheid voor het uitvoeren van KBS behandeling	%eens	83
	%oneens	5
	N	99
Er was binnen de opleiding voldoende mogelijkheid voor het uitvoeren van overige KBS'en	%eens	79
	%oneens	6
	N	101
Er wordt in de opleiding te veel tijd besteed aan supervisie	%eens	5
	%oneens	77
	N	133
Er wordt in de opleiding te veel tijd besteed aan intervisie	%eens	3
	%oneens	76
	N	124
De begeleiding vanuit de opleidingsinstelling was goed	%eens	73
	%oneens	11
	N	132
De begeleiding vanuit het opleidingsinstituut was goed	%eens	60
	%oneens	20
	N	131

Stellingen		Totaal
De opleiding doet voldoende om de kwaliteit van de opleiders te bewaken	%eens	48
	%oneens	18
	N	119
Tijdens de opleiding had ik meer willen weten over het onderwijsprogramma voor opleiders	%eens	20
	%oneens	46
	N	110
Er was voldoende aandacht voor diversiteit/inclusiviteit binnen de opleiding	%eens	41
	%oneens	33
	N	121
Er is voldoende ruimte om een eigen invulling te geven aan de opleiding	%eens	41
	%oneens	42
	N	131
Er mogen hogere opleidingseisen gesteld worden aan PIOGs	%eens	39
	%oneens	33
	N	134
PIOGs mogen in de opleidingspraktijk meer verantwoordelijkheid krijgen	%eens	32
	%oneens	37
	N	131

Kleurcodering:

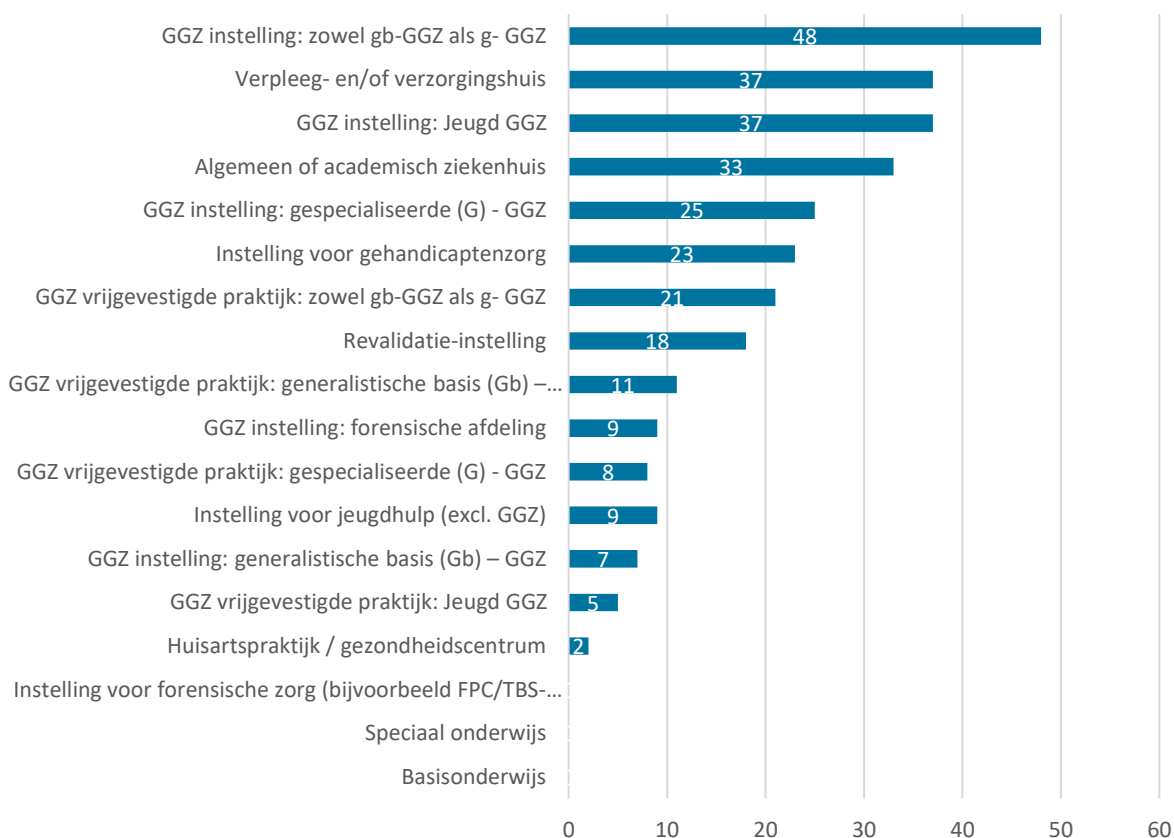
Alleen % eens en % oneens zijn weergegeven. Samen met het % neutraal tellen de percentages op tot 100%.

5 Ervaringen van de opleiders

5.1 Algemene informatie respondenten

De 210 opleiders die de enquête hebben ingevuld hadden gemiddeld 3,8 opleidingsplaatsen per jaar in de organisatie(s) waar zij werkzaam zijn. Dit gemiddelde wordt wel sterk beïnvloedt door een klein deel van de opleiders die een groot aantal plaatsen ter beschikking hadden. De opleiders leiden PIOG's op in verschillende soorten organisaties. In Figuur 6 is te zien in welke soorten organisaties opleiders werken. Opleiders konden meerdere antwoorden kiezen. Het meest gekozen is een GGZ instelling voor zowel basis als gespecialiseerde GGZ (door 48 opleiders aangevinkt), gevolgd door verpleeg en/of verzorgingshuizen (37 keer aangevinkt) en jeugd GGZ instellingen (37 keer gekozen) of een ziekenhuis (33 keer).

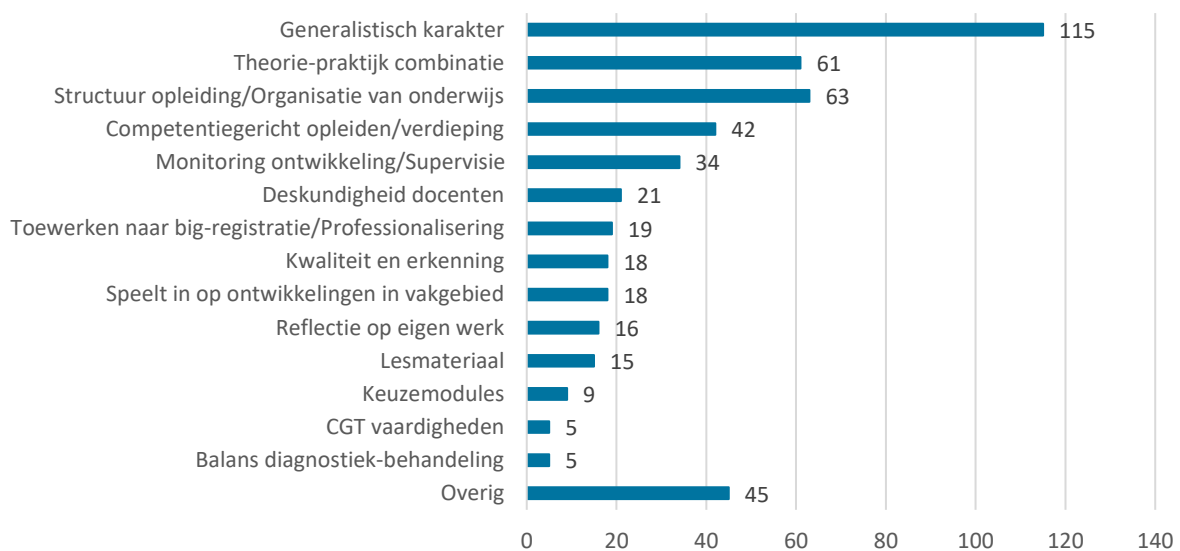
Figuur 6 De soorten organisaties waarin opleiders werken

5.2 Sterke punten van de opleiding volgens de opleiders

De opleiders is gevraagd om in een open antwoordveld de sterke punten van de opleiding aan te geven. Door de opleiders zijn in totaal 486 verschillende antwoorden gegeven. Deze zijn gecategoriseerd weergegeven in Figuur 7. Vooral het brede en generalistische karakter van de opleiding wordt gewaardeerd. Dit is namelijk door ongeveer de helft van de respondenten genoemd. Daarnaast is de combinatie tussen zowel theorie als praktijk in de opleiding veel genoemd, net als zaken die te maken hebben met de structuur van de opleiding en de organisatie van het onderwijs. Het gaat hier met name om de inhoud van het curriculum en de structuur daarvan, alsmede de onderlinge samenwerkingen en de duur van het opleidingstraject. Binnen de categorie 'Overig' werd onder andere gesproken over het leren in groepsverband, leren van elkaar, samenwerkingen tussen opleiders, het verminderen van de krapte op de arbeidsmarkt en de balans tussen diagnostiek en behandeling.

Figuur 7 Aantal keer dat opleiders sterke punten noemen, naar categorie.

Opvallend is een aantal onderwerpen die hier als sterk punt zijn benoemd, door anderen juist als verbeterpunt worden gezien (zie volgende paragraaf).

5.3 Verbeterpunten opleiding

Naast de sterke punten die werden genoemd, werd de opleiders ook gevraagd om verbeterpunten op te noemen, opnieuw in een open antwoordveld. Hierop kwamen in totaal ruim 500 verschillende antwoorden die gecategoriseerd zijn weergegeven in Figuur 8. Vaak genoemd is dat er meer of minder aandacht zou moeten zijn voor bepaalde (inhoudelijke) onderwerpen. Deze zijn apart in subcategorieën gecategoriseerd en weergegeven in Figuur 9 en 10.

Wat betreft de andere categorieën zijn onderwerpen rond de structuur en organisatie van het onderwijs vaak genoemd. Hier gaat het met name over de werkdruk voor de PIOG's en een gebrek aan een individuele benadering. De afstemming tussen de praktijkinstelling en de opleidingsinstelling

kan volgens opleiders beter, net als de begeleiding buiten de opleidingsschil. Daarnaast is afstemming tussen de opleidingsdagen en de praktijk, en de communicatie hieromheen een verbeterpunt.

Uit een groot deel van de antwoorden kwam naar voren dat er volgens de opleiders meer opleidingsplaatsen gerealiseerd moeten worden om de doorstroom uit de master te bevorderen. Opvallend is dat daarentegen ook enkele opleiders de doorstroom uit de master willen beperken omdat het niveauverschil tussen de doorstromers volgens hen relatief groot is. Zij zien het liefst meer ervaring voordat men aan de postmaster opleiding tot GZ-psycholoog kan beginnen.

Daarnaast werden nog een aantal verbeterpunten minder vaak genoemd, zoals: kwaliteit van de docenten, lesmateriaal, uniformiteit tussen de opleidingen en diversiteit.

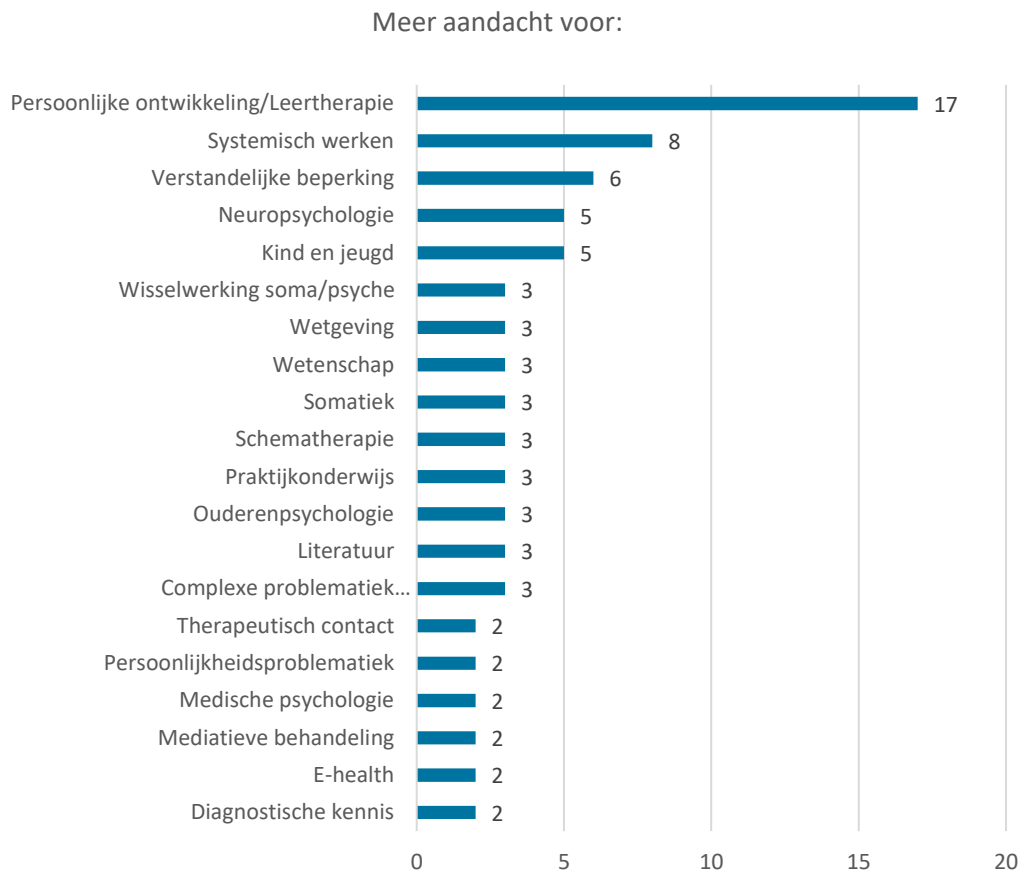
Figuur 8 Aantal keer dat opleiders verbeterpunten noemen, naar categorie

Een groot deel van de verbeterpunten die de opleiders hebben gegeven heeft betrekking op de invulling van het curriculum en de aandacht voor bepaalde onderwerpen in het vakgebied. Deze onderwerpen zijn uitgesplitst en de onderwerpen die vaker dan een keer zijn genoemd zijn weergegeven in Figuur 9. Opvallend is dat er volgens de opleiders vooral meer aandacht moet komen voor persoonlijke ontwikkeling en de rol van de GZ psycholoog in het behandeltraject en hoe men om dient te gaan met deze rol.

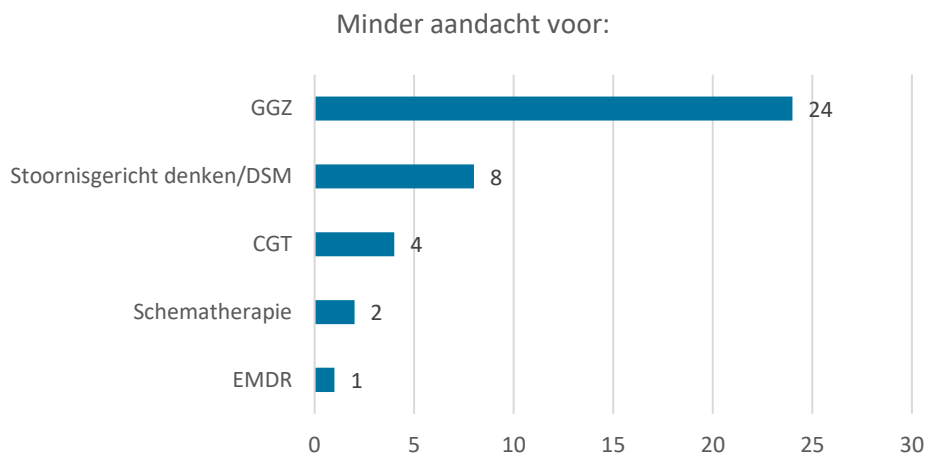
Daarnaast vragen opleiders meer aandacht voor systemisch werken, verstandelijke beperkingen en neuropsychologie. Voor de overige punten waarvoor opleiders meer aandacht willen, maar minder dan 5 keer zijn genoemd, zie Figuur 9.

Figuur 9 Aantal keer dat opleiders onderwerpen noemen die volgens hen vaker aan bod zouden moeten komen, naar categorie

Daarnaast is er een onderverdeling gemaakt tussen punten waarvan door de opleiders werd benoemd dat er momenteel te veel aandacht voor is gedurende de opleiding. Hierin waren de opleiders meer eensgezind dan bij de punten waarvoor volgens opleiders meer aandacht moet komen. Volgens de opleiders ligt de focus teveel op de GGZ, en wordt daardoor het generalistisch karakter bedreigd. Ook zouden een aantal opleiders minder aandacht willen zien voor de DSM. Een paar opleiders noemen hier bepaalde therapievormen zoals cognitieve gedragstherapie (CGT), systeemtherapie en EMDR-therapie. De genoemde punten en hun verdeling is weergegeven in figuur 10.

Figuur 10 Aantal keer dat opleiders onderwerpen noemen die volgens hen minder aan bod zouden moeten komen, naar categorie

6 Samenvatting en conclusie

Samenvatting

In dit laatste hoofdstuk wordt per onderzoeksvraag de resultaten van dit onderzoek samengevat. Dit hoofdstuk eindigt met een aantal conclusies en een bespreking van mogelijke beperkingen van dit onderzoek en suggesties voor vervolgonderzoek.

1. Hoe wordt de opleiding tot GZ-psycholoog anno 2021 ervaren en beoordeeld door de huidige PIOG's en door de GZ-psychologen die de opleiding (recent) hebben afgerond?

Veel onderdelen van de opleiding tot GZ-psycholoog worden door de alumni en PIOG's goed beoordeeld. Zo vinden alumni bijvoorbeeld over het algemeen dat alle competentiegebieden voldoende aan bod zijn gekomen en vindt zo'n 70% dat de opleiding een goede voorbereiding is geweest op het werk. De PIOG's zijn onder andere tevreden over de verschillende opleiders, waarvoor ze over het algemeen cijfers tussen de 7 en 8 geven. Er zijn wel enkele verbeterpunten volgens zowel PIOG's als alumni. De belangrijkste (gebaseerd op stellingen waar 50% of minder van de PIOG's en/of alumni het eens was) zijn: preventie, regiebehandelaarschap, opstellen van beleid, organiseren van zorg, communiceren en handelen in crisissituaties, de mate waarin eigen invulling aan de opleiding kan worden gegeven, het omgaan met complexe casuïstiek, aandacht voor diversiteit/inclusiviteit. Daarnaast zijn PIOG's niet zo enthousiast over het IOP en alumni vinden dat er meer aandacht mag zijn vanuit de opleiding voor de kwaliteit van de opleiders.

Daarnaast zijn er onderwerpen en/of stellingen waarop 50-67% van de PIOG's of alumni positief reageerde. Hierbij is dus ook verbetering mogelijk, maar het aandeel dat hier niet helemaal tevreden is, is kleiner. Het gaat dan voornamelijk om inhoudelijke onderwerpen, zoals schizofrenie, neurocognitieve stoornissen en ontwikkelingsstoornissen. Daarnaast kan ook rapportage als aandachtspunt worden benoemd, evenals suïcide preventie en samenwerking met andere professionals. De PIOG's specifiek, waren ook minder tevreden over hoe de werkbegeleiders en praktijkopleiders zorgontwikkelingen en innovaties integreren in het onderwijs. Voor de praktijkopleiders werd ook de stelling 'integreert standaarden, richtlijnen en wetenschap in het onderwijs' minder goed beoordeeld, en voor de werkbegeleiders de stelling 'geeft duidelijk aan wat ik geacht wordt te weten'. Daarnaast waren niet alle PIOG's tevreden over de volgorde van het onderwijs en de inhoudelijke verdieping in het cursorisch onderwijs, en wist niet iedereen duidelijk wat de consequenties zijn van bepaalde toetsen.

Als laatste gaf 28% van de PIOG's aan dat zij de werkdruk te hoog vinden, ten opzichte van 70% die tevreden is over de werkdruk.

2. In hoeverre zijn er systematische verschillen tussen cohorten, differentiaties en instituten waar de PIOG's en alumni hun GZ-opleiding volgen c.q. hebben gevolgd?

Tussen instituten en differentiaties zijn verschillen. Deze zijn echter divers en er is niet een duidelijk patroon te onderscheiden in de zin dat bepaalde instituten of differentiaties structureel beter of

minder goed worden beoordeeld. Per onderwerp kunnen betrokkenen in bijlage E zien welke groepen PIOG's positiever of negatiever zijn en aan de hand daarvan het gesprek aangaan met bijvoorbeeld andere opleidingen die gemiddeld beter scoren. Onderwerpen waarop weinig verschillen te zien zijn, zijn bijvoorbeeld: Supervisie, de cijfers die gegeven worden aan opleiders en begeleiders, de cijfers die worden gegeven aan de praktijkopleiding als geheel en de mate waarin KBS kunnen worden uitgevoerd, communicatie van de praktijkopleiding, en de hoeveelheid en bijdrage aan de ontwikkeling van toetsen en beoordelingen en van de verschillende leermethoden.

Soms zijn er verschillen gevonden tussen tweedejaars en eerstejaars. Als tweedejaars positiever zijn, dan gaat het met name om inhoudelijke onderwerpen die te maken hebben met bepaalde problematiek (bijvoorbeeld angst en dwangstoornissen). Voor deze onderwerpen zal waarschijnlijk gelden dat tweedejaars PIOG's ze beter beoordelen omdat er simpelweg meer tijd is geweest om erover te leren en ervaring met de betreffende problematiek op te doen. Er zijn ook onderwerpen waarover tweedejaars kritischer zijn. Dit zijn bijvoorbeeld: het niveau van de opleiding en de mate van verdieping, de volgorde van het cursorisch onderwijs en het aantal toetsen en beoordelingen en de bijdrage aan het leerproces hiervan.

3. Welke verbeterpunten zien de praktijkopleiders en wat zijn hun suggesties hoe deze te realiseren?

De opleiders geven aan dat zij vinden dat de structuur en organisatie van de opleiding verbeterd kan worden (o.a. werkdruk en een meer individuele benadering), dat er meer aandacht zou moeten zijn voor regiebehandelaarschap, dat de communicatie en planning van de opleiding beter kan (bijvoorbeeld als het gaat over afstemming tussen de praktijkinstelling en opleidingsinstelling).

4. Welke aanbevelingen komen voort uit de ervaringen van PIOG's en alumni om kwaliteit en infrastructuur van de opleiding tot GZ-psycholoog te verbeteren?

Hoewel de opleiding over het algemeen goed wordt beoordeeld, zijn er enkele belangrijke verbeterpunten die kunnen worden aangepakt door de opleidingen. Aan de ene kant liggen deze op inhoudelijk vlak, in de inhoudelijke onderwerpen die sommigen te weinig aan bod vonden komen. Uit ander onderzoek binnen het APV-programma kwam naar voren dat GZ-psychologen soms casuïstiek tegenkomen die eigenlijk bij specialistischer opgeleide professionals thuishoort zoals klinisch psychologen (deelrapport 3). Belangrijk is dus om bij minder goed beoordeelde inhoudelijke onderwerpen eerst na te gaan in hoeverre het wenselijk is dat GZ-psychologen hier dieper op ingaan tijdens de opleiding en dit later ook gaan behandelen. Hieronder liggen cruciale vragen over de positionering van het beroep, binnen de complexe arbeidsmarkt waarin er tekorten zijn aan verschillende professionals. Ook moet de afweging gemaakt worden in hoeverre er tijd is binnen de opleiding bepaalde onderwerpen meer aandacht te geven. Aan de andere kant zijn verbeterpunten gegeven die meer te maken hebben met hoe het onderwijs is ingericht. Denk aan de volgorde van het onderwijs, de bijdrage aan het leerproces van toetsen en aandacht voor diversiteit. Hierbij kunnen opleidingen overwegen andere keuzes te maken.

5. Hoe lang heeft men gezocht naar een opleidingsplaats?

Voor zowel PIOG's als alumni is het jaar waarin zij zijn afgestudeerd vergeleken met het jaar waarin ze begonnen zijn aan de opleiding. Voor alumni komt dit uit op 7,5 jaar en voor PIOG's op 7,0 jaar.

Wanneer we dit vergelijken met wat bekend is uit een analyse van gegevens van vLOGO, waarbij de gemiddelde tijd van het aanvragen van een LOGO-verklaring en afstuderen op 3,9 jaar lag, is de tijd tussen het krijgen van de LOGO verklaring en daadwerkelijk beginnen met de opleiding gemiddeld zo'n 3 jaar (Flinterman, Batenburg & Vis, 2021).

6. Hoe lang heeft men gedaan over de opleiding?

De alumni die hebben gerespondeerd, hebben gemiddeld 1,9 jaar gedaan over de opleiding. Dit is iets korter dan de nominale opleidingsduur van 2 jaar. Uit CRT-cijfers blijkt dat dit men gemiddeld 2,2 jaar over de GZ-opleiding doet.

7. In hoeverre hebben PIOG's/alumni de opleiding deels zelf betaald of was hiervoor een bijdrage?

Onder de alumni zijn er meer mensen die de opleiding (deels) zelf hebben betaald dan onder de PIOG's. De opleiding geheel zelf betalen kwam bij 14% van de alumni en 2% van de PIOG's voor. De opleiding gedeeltelijk zelf betalen bij 40% van de alumni en 20% van de PIOG's. Dat de alumni de opleiding vaker zelf betaald hebben, kan komen doordat juist die groep meer heeft gerespondeerd op de vragenlijst maar ook doordat in het verleden vaker zelf voor de opleiding betaald werd omdat er minder beschikte opleidingsplaatsen beschikbaar waren.

6.1 Conclusie

Uit deze eerste peiling onder PIOG's, alumni en opleiders van de opleiding tot GZ-psycholoog blijkt dat de meeste onderdelen van de opleiding voldoende worden beoordeeld. De meerderheid van de alumni vindt bijvoorbeeld dat de opleiding een goede voorbereiding is op het werk en PIOG's zijn over veel onderdelen enthousiast zoals de verschillende opleiders en begeleiders die over het algemeen cijfers krijgen tussen de 7 en de 8. Toch is er ook ruimte voor verbetering op zowel een aantal inhoudelijke onderwerpen (zoals specifieke stoornissen) als onderwerpen die meer te maken hebben met de infrastructuur en inrichting van de opleiding (zoals communicatie en planning). Sommige onderwerpen, zoals aandacht regiebehandelaarschap, worden door alle betrokkenen benoemd als verbeterpunt.

Dit rapport biedt betrokkenen bij de opleiding een breed en overstijgend inzicht in de verbeterpunten van de opleiding en daarmee handvatten om hiermee aan de slag te gaan. Met de aandachtspunten kunnen betrokkenen in gesprek, om zo de opleiding verder te verbeteren en aan te laten sluiten bij de behoeften in het veld, de professionals en degenen die de opleiding volgen.

6.2 Beperkingen en suggesties voor vervolgonderzoek

Een beperking van dit onderzoek is de relatief lage respons onder alumni van naar schatting zo'n 5%. Hierdoor konden geen uitsplitsingen worden gemaakt naar differentiatie of opleidingslocatie. Mogelijk zijn de alumni die hebben deelgenomen niet representatief voor alle alumni. Echter de aandachtspunten die naar voren zijn gekomen bij de alumni lijken over het algemeen overeen te komen met de aandachtspunten die genoemd werden door andere betrokkenen. Daarom lijkt het

erop dat, ondanks de lage respons onder deze groep, geen heel afwijkende of bijzondere groep heeft gerespondeerd, in de zin dat zij bijvoorbeeld opvallend positief of negatief zouden zijn over de opleiding.

De uitgevraagde thema's en onderwerpen in dit onderzoek zijn uitgebreid. Door deze veelheid aan onderwerpen was er niet altijd ruimte om onderdelen heel gedetailleerd te bevragen. Als er behoefte is aan het aanpakken van concrete thema's zouden via kwalitatief onderzoek meer verdiepende ideeën over verbetering van de opleiding kunnen worden opgehaald. Ook kan, als er gewerkt gaat worden aan de verbeterpunten die uit dit onderzoek naar voren komen, dit onderzoek om de paar jaar herhaald worden om zo te monitoren of de doorgevoerde verbeteringen ook zo worden ervaren door PIOG's, alumni en opleiders.

Literatuur

Bestuurlijk akkoord GGZ 2019-2022 (2018). Verkegen via:
https://www.zorgprestatie.nl/shared/content/uploads/2019/09/Bestuurlijk_akkoord_geestelijke_gezondheidszorg_GGZ_2019-2022.pdf

Flinterman, L., Batenburg, R., Vis, E. Het 'stuwmeer' voor de GZ-opleiding: een analyse op basis van gegevens uit de vLOGO- registratie. Utrecht: Nivel, 2021.

Bijlage A Enquête PLOG's

Wilt u zo vriendelijk zijn om de onderstaande informatie door te nemen, voordat u aan het onderzoek deelneemt? Wij hebben namelijk uw toestemming nodig om uw gegevens te mogen verwerken. Bij voorbaat dank.

Wat is het doel van dit onderzoek?

Het Nivel voert verschillende deelonderzoeken uit voor het Programma Adaptieve Psychologische Vervolgopleidingen (APV), dat ernaar streeft om opleidingen zo goed mogelijk aan te laten sluiten op behoeften van de maatschappij en behandelmogelijkheden.

Onderzoek 1

Eén van de onderzoeken die het Nivel voor het programma uitvoert is het in kaart brengen van de groep master-psychologen, -orthopedagogen en -gezondheidswetenschappers die:

(1) belangstelling hebben om de opleiding tot GZ-psycholoog te volgen, dan wel zich daarvoor al hebben aangemeld,

(2) belangstelling hebben om een verkorte opleiding tot GZ-psycholoog te volgen, dan wel de registratie tot GZ-psycholoog te verkrijgen, via een zogenaamd traject van erkenning van Eerder Verworven Competenties (EVC's).

Onderzoek 2

Een tweede onderzoek heeft als doel het evalueren van de opleiding voor degenen die al een opleiding tot GZ-psycholoog volgen of hebben gevolgd.

Wie is de opdrachtgever?

Het Programma Adaptieve Psychologische Vervolgopleidingen is de opdrachtgever van dit onderzoek.

Is meedoen verplicht?

Deelname aan dit onderzoek is niet verplicht. U bepaalt zelf of u meedoet.

Wat houdt meedoen in?

Als u besluit om aan dit onderzoek deel te nemen, dan stellen wij u een aantal vragen over uw (voor)opleiding en loopbaan tot nu toe. Afhankelijk van uw situatie worden vragen over de opleiding tot GZ-psycholoog gesteld (als u deze gevolgd heeft of nu volgt) of over de wens om al dan niet GZ-psycholoog te worden en uw voorkeuren hierin.

Wat als ik tijdens het onderzoek wil stoppen?

U mag tijdens het onderzoek stoppen. U hoeft niet te zeggen waarom u stopt.

Is mijn privacy gewaarborgd?

Wij gaan uiterst vertrouwelijk met uw gegevens om. Persoonsgegevens zijn niet in bezit van het Nivel en kunnen niet gelinkt worden aan de antwoorden die u geeft.

Zijn de onderzoeksresultaten naar mij te herleiden?

Na afloop van het onderzoek worden alle antwoorden die op de vragen gegeven zijn (de “onderzoeksgegevens”) geanalyseerd en het resultaat daarvan wordt gepubliceerd in openbare rapportages. De gegevens in die publicaties zijn in geen geval naar u te herleiden. Dat principe hanteren wij ook in onze communicatie met de opdrachtgever van dit onderzoek en andere belanghebbende partijen.

Waarom hebben jullie mijn toestemming nodig?

Wij hebben uw toestemming nodig om uw gegevens te mogen verwerken. Dat betekent dat we de antwoorden die u op de vragen geeft, mogen opslaan en tien jaar bewaren. Het is nodig om uw gegevens zo lang op te slaan, omdat de analyse van de gegevens in die periode opnieuw moet kunnen worden gedaan als hier aanleiding toe is. Dit is goed gebruik in wetenschappelijk onderzoek.

Wilt u meer informatie over uw rechten bij de verwerking van uw gegevens? Neem dan contact op met de onderzoekers van dit onderzoek: Linda Flinterman (l.flinterman@nivel.nl) of Elize Vis (e.vis@nivel.nl) .

Indien u ontevreden bent over hoe er met uw privacy wordt omgegaan, dan kunt u een klacht indienen bij de Functionaris Gegevensbescherming. U kunt ook terecht bij de Autoriteit Persoonsgegevens. Toestemming verwerken gegevens Wilt u zo vriendelijk zijn om na het lezen van bovenstaande informatie aan te geven of u aan het onderzoek wilt deelnemen?

Toestemming verwerken gegevens

Wilt u zo vriendelijk zijn om na het lezen van bovenstaande informatie aan te geven of u aan het onderzoek wilt deelnemen?

- Ik wil meedoen en geef mijn toestemming om mijn gegevens te verwerken.
- Ik wil niet meedoen.

ALGEMEEN

1. Wat is uw geslacht?

Vrouw

Man

Anders

Wil niet zeggen

2. Wat is uw geboortejaar?

OPLEIDINGSACHTERGROND

3. Welke van de volgende opleidingen heeft u afgerond of volgt u nu? U kunt meerdere antwoorden aangeven

Let op: in de lijst worden algemene en Nederlandse benamingen gebruikt. Als u een vergelijkbare opleiding heeft gevolgd met een net iets andere op Engelse benaming, kies dan de vergelijkbare Nederlandse benaming.

Ook als u veel opleidingen heeft gevolgd, willen wij u vragen zo volledig mogelijk antwoord te geven. Het is voor het onderzoek belangrijk een zo compleet mogelijk beeld te krijgen.

Afgerond   Volg ik nu

Masteropleidingen

Masteropleiding klinische psychologie

Masteropleiding klinische kinder- jeugd / ontwikkelingspsychologie

---

Masteropleiding Schoolpsychologie

Masteropleiding pedagogische wetenschappen

Masteropleiding orthopedagogiek

Masteropleiding neuropsychologie

Masteropleiding Forensische Psychologie

Masteropleiding gezondheidswetenschappen

Masteropleiding gezondheids(zorg)psychologie

Masteropleiding Medische Psychologie

Masteropleiding arbeids-, en organisatie (en gezondheid) psychologie

---

Andere psychologiemaster dan hierboven genoemd

Postmaster opleidingen

Postmasteropleiding tot psychotherapeut

Postmasteropleiding tot orthopedagoog-generalist

Postmasteropleiding tot GZ-psycholoog

Postmaster opleidingstraject Arbeid- en Organisationspsycholoog

Postmasteropleiding Schoolpsycholoog

Postmaster opleidingstraject Kinder- en Jeugdpsycholoog

Postmaster opleidingstraject Psycholoog Arbeid en Gezondheid

Eerstelijnspsychologie

Lichaamsgericht Werkend Psycholoog

Psycholoog Mediator

Anders namelijk:

4a. In welk jaar heeft u deze opleiding(en) afgerond?

	Jaar afgerond
Masteropleiding klinische psychologie 1)	_____
Masteropleiding klinische kinder- jeugd / ontwikkelingspsychologie 2)	_____
Masteropleiding Schoolpsychologie 3)	_____
Masteropleiding pedagogische wetenschappen 4)	_____
Masteropleiding orthopedagogiek 5)	_____
Masteropleiding neuropsychologie 6)	_____
Masteropleiding Forensische Psychologie 7)	_____
Masteropleiding gezondheidswetenschappen 8)	_____
Masteropleiding gezondheids(zorg)psychologie 9)	_____
Masteropleiding Medische Psychologie 10)	_____
Masteropleiding arbeids-, en organisatie (en gezondheid) psychologie 11)	_____
Andere master: {{q3_12_text}} 12)	_____
Postmasteropleiding tot psychotherapeut 13)	_____
Postmasteropleiding tot orthopedagoog-generalist 14)	_____

Postmasteropleiding tot GZ-psycholoog 15) _____

Postmaster opleidingstraject Arbeid- en Organisationspsycholoog 16) _____

Postmasteropleiding Schoolpsycholoog 17) _____

Postmaster opleidingstraject Kinder- en Jeugdpsycholoog 18) _____

Postmaster opleidingstraject Psycholoog Arbeid en Gezondheid 19) _____

Eerstelijnspsychologie 20) _____

Lichaamsgericht Werkend Psycholoog 21) _____

Psycholoog Mediator 22) _____

Andere postmaster: {{q3_23_text}} 23) _____

4b. Bij welke universiteit/opleidingsinstelling(en) heeft u deze opleiding(en) afgerond?
Staat uw opleidingsinstelling er niet bij, dan kunt u deze onderaan aangeven bij 'anders namelijk'. U kunt zoveel extra opleidingsinstellingen opgeven per vakje als u wilt.

Universiteiten

Universiteit van Amsterdam

Rijksuniversiteit Groningen

Universiteit Leiden

Radboud Universiteit

Maastricht University

Universiteit Twente

Erasmus Universiteit Rotterdam

Tilburg University

Vrije Universiteit Amsterdam

Anders, namelijk

Opleidingsinstellingen

Opleidingsinstituut PPO (Opdrachtgever: Stichting Psychologische Vervolgopleidingen) 24)

Radboud Centrum Sociale Wetenschappen (Opdrachtgever: Stichting SPON) 25)

RINO Groep Utrecht (Stichting PDO-GGZ Utrecht/ Stichting BoPP Midden Nederland) 26)

RINO Groep Leiden/Rotterdam (Stichting PDO-GGZ Leiden/Rotterdam/ Stichting BoPP West Nederland) 27)

RINO Amsterdam (Opdrachtgever: Stichting Postacademische (G)GZ opleidingen) 28)

RINO Zuid (Opdrachtgever: Stichting RINO Zuid) 29)

Cure & Care Development (CCD) 30)

Gerion 31)

Anders, namelijk:

Anders, namelijk:

Anders, namelijk:

---

5. Heeft u tijdens uw loopbaan een van de onderstaande aanvullende cursussen of opleidingen succesvol afgerond of volgt u deze nu? En zo ja, in welk jaar heeft u deze afgerond?

U kunt meerdere antwoorden aangeven

Staat de cursus of opleiding er niet bij, dan kunt u deze onderaan aangeven bij 'anders namelijk'. U kunt zoveel extra cursussen en/of opleidingen opgeven per vakje als u wilt.

Ook als u veel cursussen heeft gevolgd, willen wij u vragen zo volledig mogelijk antwoord te geven. Het is voor het onderzoek belangrijk een zo compleet mogelijk beeld te krijgen.

	Volg ik nu	Afgerond	Jaar
Basiscursus cognitieve gedragstherapie (VGCT/CGT)			_____
Basiscursus systeemtherapeut (NVRG)			_____
Basisopleiding Persoonsgerichte Experiëntiële Psychotherapie (Apanta of Efin)			_____
Basiscursus schematherapie (VST)			_____
Basiscursus Emotionally Focused Therapy (EFT)			_____
Basiscursus Mentalization Based Treatment (MBT)			_____
Basiscursus seksuologie			_____
Basiscursus groepsdynamica (NVGP)			_____
Basiscursus EMDR			_____
EMDR Vervoltraining			_____

Basis/vervolgkursus Acceptance and Commitment Therapy	_____
Basis/vervolgkursus Schemacoaching	_____
Gepromoveerd	_____
Diploma orthopedagoog-generalist	_____
Volledige opleiding VGCT	_____
Volledige opleiding systeemtherapeut	_____
Volledige opleiding tot EMDR practitioner	_____
Opleiding Infant Mental Health	_____
Anders, namelijk	_____
Anders, namelijk	_____
Anders, namelijk	_____
Geen aanvullende cursussen of opleidingen	_____

6. Bij welke van de volgende verenigingen bent u lid of geregistreerd? U kunt meerdere antwoorden aangeven

NIP lidmaatschap

NIP registratie Kinder- en Jeugdpsycholoog

NIP registratie Kinder- en Jeugdpsycholoog Specialist

NIP registratie Arbeid- en Organisationspsycholoog

NIP registratie Arbeid en Gezondheid

NIP registratie Eerstelijnspsychologie

NIP registratie Lichaamsgericht werkend Psycholoog

NIP registratie Psycholoog Mediator

Vereniging voor Gedragstherapie en Cognitieve Therapie (VGCT)

Vereniging voor Relatie en Gezinstherapie (NVRG)

Vereniging Persoonsgerichte Experiëntiële Psychotherapie (VPEP)

Vereniging voor Schematherapie (Vst)

EFT register (emotionally focused therapy)

Register MBT (mentalisation based therapy)

Nederlandse wetenschappelijke vereniging voor seksuologie

Vereniging voor groepsdynamica en groepspsychotherapie (NVGP)

Vereniging EMDR Nederland

NVO

NVO register basisorthopedagoog

NVO register OG

SKJ master-orthopedagoog
SKJ postmaster orthopedagoog
SKJ master psycholoog
SKJ Kind- en Jeugdpsycholoog
Nederlands Kwaliteitsinstituut Dyslexie
NVGzP

Anders, namelijk: _____

Geen lid van een vereniging

6. Welke van de volgende opleidingen heeft u afgerond of volgt u nu? U kunt meerdere antwoorden aangeven

Omdat u heeft aangegeven dat u op dit moment de opleiding tot GZ-psycholoog volgt, willen we u nu een aantal vragen stellen over uw opleiding.

7. Heeft u een LOGO-verklaring (gehad)? Zo ja, in welk jaar heeft u deze gekregen?

Ja, ik heb deze gekregen in het jaar: : _____

Nee, ik heb nooit een LOGO-verklaring gehad

8. In welk jaar bent u gestart met de opleiding tot GZ-psycholoog?

8b Waarom heeft u besloten de opleiding tot GZ-psycholoog te gaan volgen? Meerdere antwoorden mogelijk

Het vak interesseert mij

Betere/meer carrièremogelijkheden

BIG-registratie

Interesse om door te stromen naar een andere specialisatie

Op verzoek van mijn werkgever

Anders namelijk:: _____

9. Bent u op dit moment fulltime of parttime in opleiding tot GZ-psycholoog?

Fulltime

Parttime, namelijk ... fte: _____

10. Volgt u een verkorte versie van de opleiding tot GZ-psycholoog?

Ja, ik volg een verkort traject omdat ik al een registratie voor psychotherapeut heb

Ja, ik volg een verkort traject omdat ik vrijstellingen heb

Nee, ik volg de gehele opleiding

10b. Op grond van welke vrijstelling(en) volgt u een verkorte opleiding?

_____

11. Met welk jaar van de opleiding tot GZ-psycholoog bent u bezig?

1e jaar

2e jaar

12. Welke variant van de opleiding tot GZ-psycholoog volgt u?

Volwassenen en ouderen

Kinder- en jeugdigen

Ouderen

Volwassenen

Geen differentiatie

13. Bij welk instituut volgt u de opleiding tot GZ-psycholoog?

Opleidingsinstituut PPO (Opdrachtgever: Stichting Psychologische Vervolgopleidingen)

Radboud Centrum Sociale Wetenschappen (Opdrachtgever: Stichting SPON)
RINO Groep Utrecht (Stichting PDO-GGZ Utrecht)
RINO Groep Leiden/Rotterdam (Stichting PDO-GGZ Leiden/Rotterdam)
RINO Amsterdam (Opdrachtgever: Stichting Postacademische (G)GZ opleidingen)
RINO Zuid (Opdrachtgever: Stichting RINO Zuid)
Cure & Care Development (CCD)
Gerion

14. In welke sector wordt u opgeleid tot GZ-psycholoog?

GGZ instelling: generalistische basis (Gb) – GGZ

GGZ instelling: gespecialiseerde (G) – GGZ

GGZ instelling: zowel gb-GGZ als g- GGZ

GGZ instelling: forensische afdeling

Vrijgevestigde praktijk: generalistische basis (Gb) – GGZ

Vrijgevestigde praktijk: gespecialiseerde (G) – GGZ

Vrijgevestigde praktijk: zowel gb-GGZ als G- GGZ

Instelling voor verslavingszorg

Verpleeg en/of verzorgingshuis

Algemeen of academisch ziekenhuis

Revalidatie instelling

(Instelling voor) jeugdhulp, inclusief jeugd-ggz (18-)

Instelling voor gehandicaptenzorg (verstandelijk en/of lichamelijk)

Instelling voor forensische zorg (bijvoorbeeld FPC/Tbs-instelling of PPC/penitentiaire instelling)

Andere organisatie, namelijk: _____

15. Had u voordat u startte met de opleiding tot GZ-psycholoog al werkervaring binnen de instelling waar u wordt opgeleid?

Ja, aantal jaar: : _____

Nee

16. Had u voordat u startte met de opleiding tot GZ-psycholoog al werkervaring in de gezondheidszorg?

Ja, aantal jaar: : _____

Nee

17. Volgt u de opleiding tot GZ-psycholoog in de instelling/sector van uw eerste voorkeur?

Ja

Nee, ik had liever de opleiding tot GZ-psycholoog in een andere sector/instelling gevolgd, namelijk: _____

18. Kunt u aangeven welk van de onderstaande stellingen op u van toepassing is?

Meerdere antwoorden mogelijk

In mijn opleidingsinstelling kan ik voldoende breed opgeleid worden

In mijn opleidingsinstelling kan ik niet voldoende breed opgeleid worden en mis ik bepaalde problematiek of doelgroepen, namelijk: _____

In mijn opleidingsinstelling kan ik niet voldoende breed opgeleid worden, ik zou liever de opleiding gedeeltelijk in een andere instelling volgen, namelijk: _____

19. Betaalt u de opleiding tot GZ-psycholoog zelf?

Ja, ik betaal de opleiding geheel zelf

Ja, ik betaal de opleiding gedeeltelijk zelf, en wel voor ... procent:

Nee, de instelling waar ik de opleiding volg betaalt de opleiding

20. In hoeverre bent u tevreden over de arbeidsvoorwaarden bij de instelling waar u de opleiding tot GZ-psycholoog volgt?

Zeer tevreden

Tevreden

Niet tevreden/niet ontevreden

Ontevreden

Zeer ontevreden

20b. In hoeverre bent u tevreden over de arbeidsvoorwaarden bij de instelling waar u de opleiding tot GZ-psycholoog volgt?

21. Kunt u toelichten waarom u ontevreden bent over de arbeidsvoorwaarden bij de instelling waar u de opleiding tot GZ-psycholoog volgt?

Beoordeling van de verschillende inhoudelijke onderwerpen in de opleiding

22. Kunt u van de volgende thema's aangeven in hoeverre dit voldoende aan bod is gekomen in de opleiding tot nu toe, hierbij rekening houdend dat u nog een deel van de opleiding krijgt?

	Volstrekt onvoldoende	Onvoldoende	Voldoende	Volstrekt voldoende	Weet niet/n.v.t.
Diagnostiek					
Neuropsychologische diagnostiek					
Rapportage					
Angst-, dwang- en trauma gerelateerde stoornissen					
Stemmingsstoornissen					
Schizofrene spectrumstoornissen en andere psychotische stoornissen					
Verslavings- en middel gerelateerde stoornissen					
Gedragstoornissen					
Somatische symptoomstoornis en verwante stoornissen					

Neurocognitieve
stoornissen

Persoonlijkheidsstoornissen
en/of
hechtingsproblematiek

Ontwikkelingsstoornissen
(waaronder leerstoornissen)

Systemen (zoals gezin,
school, herkomst)

Preventie

Suïcide preventie

Wetenschappelijk
onderzoek

23. Kunt u van de volgende thema's aangeven in hoeverre dit voldoende aan bod is gekomen in de opleiding tot nu toe?

	Volstrekt onvoldoende	Onvoldoende	Voldoende	Volstrekt voldoende	Weet niet/n.v.t.
Diagnostiek					
Behandeling					
Basis communicatieve vaardigheden					
Communiceren en handelen in crisissituaties					
Omgaan met complexe casuïstiek					
Samenwerken met ander professionals					
Samenwerken met client en zijn systeem					
Werken als regiebehandelaar					
Preventief werken					
Opstellen van beleid					
Organiseren van zorg					
Handelen volgens wet en regelgeving					
Omgaan met ethische dilemma's					

24. Wilt u hieronder uw antwoord toelichten?

25. Kunt u aangeven in hoeverre u het eens bent met de volgende stellingen over uw werkbegeleider(s)? Als u te maken heeft met meerdere werkbegeleiders, geef dan een gemiddelde voor alle begeleiders.

Mijn werkbegeleider(s) ...

	Zeer mee oneens	Mee oneens	Eens noch oneens	Mee eens	Zeer mee eens	Weet niet
...creëert een goede leeromgeving (was toegankelijk, niet bedreigend, enthousiast etc.)						
...stimuleert mij om zelfstandig te leren						
...laat mij zelfstandig werken voor zover mijn niveau/ervaring/competentie dat toelaat						
...deelt zijn/haar werktijd zo in dat er ruimte is voor zowel onderwijs als patiëntenzorg						
...geeft regelmatig feedback (zowel positief als negatief)						
...geeft duidelijk aan wat ik geacht wordt te weten en te doen binnen de opleiding in de praktijk						
...past het leren in de praktijk aan mijn behoefte aan (ervaring, competentie, belangstelling etc.)						
...stelt vragen die het leren stimuleren (vraagt om verduidelijking, vraagt "door", stelt reflecterende vragen)						
...geeft duidelijke uitleg/verklaring voor zijn/haar meningen, adviezen, handelingen etc.						
...stemt de begeleiding af op de setting waarin het plaatsvindt (tijdens/na behandeling, leergesprekken, MDO etc.)						
...geeft begeleiding bij de uitvoering van psychologische vaardigheden (psychologisch onderzoek, diagnostiek, procedures etc.)						
...integreert standaarden, richtlijnen en gegevens uit wetenschappelijk onderzoek in het opleiden						

...integreert zorgontwikkelingen en innovaties in het opleiden

...is voldoende geschoold in praktijkgericht opleiden

26. Kunt u aangeven in hoeverre u het eens bent met de volgende stellingen over uw praktijkopleider?

Mijn praktijkopleider ...

	Zeer mee oneens	Mee oneens	Eens noch oneens	Mee eens	Zeer mee eens	Weet niet
...creëert een goede leeromgeving (was toegankelijk, niet bedreigend, enthousiast etc.)						
...stimuleert mij om zelfstandig te leren						
...geeft regelmatig feedback (zowel positief als negatief)						
...geeft duidelijk aan wat ik geacht wordt te weten en te doen binnen de opleiding in de praktijk						
...past het leren in de praktijk aan mijn behoefte aan (ervaring, competentie, belangstelling etc.)						
...stelt vragen die het leren stimuleren (vraagt om verduidelijking, vraagt "door", stelt reflecterende vragen)						
...geeft duidelijke uitleg/verklaring voor zijn/haar meningen, adviezen, handelingen etc.						
...integreert standaarden, richtlijnen en gegevens uit wetenschappelijk onderzoek in het opleiden						
...integreert zorgontwikkelingen en innovaties in het opleiden						
...heeft de opleiding goed georganiseerd en gefaciliteerd						
...draagt zorg voor een zorgvuldig onderbouwde toetsing en beoordeling						
...creëert, monitort en bevordert een stimulerend en veilig opleidingsklimaat						
...is voldoende geschoold in de taken van een praktijkopleider						

27. Kunt u hieronder rapportcijfers geven voor de betrokkenen waar u mee te maken heeft in de opleiding? Als u te maken heeft met meerdere personen binnen onderstaande groepen, geef dan

een gemiddelde voor alle betrokkenen.
(1= zwaar onvoldoende, 10=uitstekend)

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	N.v.t./geen mening
Praktijkopleider											
P-opleider											
Werkbegeleider(s)											

28. U heeft één of meer opleiders/begeleiders onvoldoende beoordeeld. Kunt u uw antwoord toelichten?

_____

29. In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen over de inhoud van het cursorisch onderwijs?

	Zeer mee oneens	Mee oneens	Niet mee eens/oneens	Mee eens	Zeer mee eens	Weet niet/ n.v.t.
De docenten zijn expert op hun vakgebied						
De doelen van de vakken zijn over het algemeen helder						
Het onderwijs zou een hoger niveau moeten hebben						
De docenten weten een veilig leerklimaat te realiseren						
De docenten stimuleren het leren						
Er is een goede en logische volgorde van het cursorisch onderwijs						
Het cursorisch onderwijs sluit goed aan op de praktijk						
Leervragen en casuïstiek uit de praktijk kan ik voldoende inbrengen tijdens het cursorisch onderwijs						
Het cursorisch onderwijs geeft voldoende inhoudelijke verdieping						
Het onderwijs biedt voldoende variatie in werkvormen						
De toetsing is passend voor het niveau van de opleiding						

30. U heeft aangegeven het oneens te zijn met een of meerdere stellingen. Kunt u hierbij een toelichting geven?

Begeleiding

31. In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen over de supervisie?

	Ze er mee oneens	Mee oneens	Niet mee eens/oneens	Mee eens	Ze er mee eens	Weet niet/ n.v.t.
De supervisie draagt bij aan het reflecteren op mijn professionele rol en de ontwikkeling daarvan binnen de behandelrelatie						
De supervisor ondersteunt in het verwerven van systematisch methoden en technieken						
De supervisor is voldoende didactisch geschoold in het systematisch kunnen opleiden						

32. Kunt u een rapportcijfer geven voor uw supervisor(en)? Als u te maken heeft met meerdere personen binnen onderstaande groepen, geef dan een gemiddelde voor alle betrokkenen. (1= zwaar onvoldoende, 10=uitstekend)

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	N.v.t./geen mening
Supervisor(en)											

33. U heeft uw supervisor(en) onvoldoende beoordeeld. Kunt u uw antwoord toelichten?

---

q55: 34. Kunt u hieronder een rapportcijfer geven voor de begeleiding vanuit de praktijkopleidingsinstelling en het opleidingsinstituut voor het cursorisch onderwijs?

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	N.v.t./geen mening
Begeleiding vanuit de praktijkopleidingsinstelling											
Begeleiding vanuit opleidingsinstituut											

35. Kunt u uw antwoorden uit de vorige vragen over begeleiding en supervisie toelichten?

---

36. Kunt u hieronder een rapportcijfer geven voor de verschillende onderdelen? (KBS staat voor kenmerkende beroepssituaties)

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	N.v.t./geen mening

Praktijkopleidingsinstelling als geheel

Mogelijkheden voor uitvoeren van KBS
diagnostiek

Mogelijkheden voor uitvoeren KBS
behandeling

Mogelijkheden voor uitvoeren overige
KBS'en

---

37. Kunt u uw antwoorden uit de vorige vragen toelichten?

Communicatie

38. In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen over de communicatie binnen de praktijkopleidingsinstelling?

	Ze er mee oneens	Mee oneens	Niet mee eens/oneens	Mee eens	Ze er mee eens	Weet niet/ n.v.t.
--	---------------------------	---------------	-------------------------	-------------	-------------------------	-------------------------

---

De communicatie vanuit de
praktijkopleidingsinstelling is
goed

De communicatie vanuit het
opleidingsinstituut is goed

Toetsing en beoordeling

39. Kunt u aangeven wat u vindt van de hoeveelheid toetsen en beoordelingen?

	Te laag	Goed	Te hoog	Weet niet/ n.v.t.
--	---------	------	---------	-------------------

Vaardigheidstoetsen (video-toets)

Casustoetsen

Kennistoetsen

KBS-toetsen

Voortgangsgesprekken met de praktijkopleider

---

40. Kunt u aangeven in hoeverre de toetsen en beoordelingen bijdragen aan uw ontwikkeling als GZ-psycholoog?

	Draagt veel bij aan mijn ontwikkeling	Draagt gemiddeld bij aan mijn ontwikkeling	Draagt weinig bij aan mijn ontwikkeling	Weet niet/ n.v.t.
--	---	--	---	-------------------------

Vaardigheidstoetsen (video-
toets)

Casustoetsen

Kennistoetsen

KBS-toetsen

Geschiktheidsbeoordeling

Voortgangsgesprekken met
de praktijkopleider

---

41. In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen over de beoordelingen binnen de opleiding?

	Ze er mee oneens	Mee oneens	Niet mee eens/oneens	Mee eens	Ze er mee eens	Weet niet/niet van toepassing
Het is duidelijk wanneer beoordelingen plaatsvinden						
Het is duidelijk wat er van mij wordt verwacht bij de beoordelingen						
Het is duidelijk wat het doel is van de beoordelingen						
Het is duidelijk wanneer de toetsen plaatsvinden						
Het is duidelijk wat er van mij wordt verwacht bij de toetsen						
Het is duidelijk wat de consequenties zijn van de toetsen						

42. Kunt u aangeven in hoeverre u de volgende leermethoden volgens u bijdragen aan uw ontwikkeling als GZ-psycholoog?

	Draagt veel bij aan mijn ontwikkeling	Draagt gemiddeld bij aan mijn ontwikkeling	Draagt weinig bij aan mijn ontwikkeling	Weet niet/niet van toepassing
Rollenspellen				
Referaten				
Gebruik van beeldmateriaal				
Zelfstudie				

Het individueel
opleidingsplan

Bijhouden van
een portfolio

Overige aspecten van de opleiding

43. Hoe ervaart u de werkdruk binnen de opleiding?

Veel te laag

Te laag

Goed

Te hoog

Veel te hoog

44. In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen over de opleiding?

Ze er mee oneens	Mee oneens	Niet mee eens/oneens	Mee eens	Ze er mee eens	Weet niet/niet van toepassing
---------------------------	---------------	-------------------------	-------------	-------------------------	--

---

Ik durf open te zijn

Ik kan zonder problemen mijn
eigen fouten bespreken

Er is onderling respect binnen
de opleiding

Ik word betrokken bij
ontwikkelingen in de opleiding
en in de gelegenheid gesteld
hierover mee te praten

Bij conflicten weet ik bij wie ik
terecht kan

De procedure rondom het
aanvragen van vrijstellingen is
duidelijk

Er is voldoende ruimte om een
eigen invulling te geven aan de
opleiding

Het IOP draagt veel bij aan
mijn ontwikkeling

Ik ben tevreden over de
arbeidsomstandigheden op
mijn werkplek

De volgorde van het onderwijs
is logisch

De opleiding wordt vanuit het
instituut goed georganiseerd

Er is voldoende aandacht voor
diversiteit/inclusiviteit binnen
de opleiding

---

45. In hoeverre denkt u dat de online werkvorm bij het curriculum in verband met de coronamaatregelen uw leerproces heeft beïnvloed?

---

46. Hartelijk dank voor het invullen van deze enquête! Wilt u nog iets kwijt dat niet aan bod is gekomen? Dat kan in het tekstvak hieronder.

Hartelijk dank voor uw medewerking!

Bijlage B Enquête alumni

Wilt u zo vriendelijk zijn om de onderstaande informatie door te nemen, voordat u aan het onderzoek deelneemt? Wij hebben namelijk uw toestemming nodig om uw gegevens te mogen verwerken. Bij voorbaat dank.

Wat is het doel van dit onderzoek?

Het Nivel voert verschillende deelonderzoeken uit voor het Programma Adaptieve Psychologische Vervolgopleidingen (APV), dat ernaar streeft om opleidingen zo goed mogelijk aan te laten sluiten op behoeften van de maatschappij en behandelmogelijkheden.

Onderzoek 1

Eén van de onderzoeken die het Nivel voor het programma uitvoert is het in kaart brengen van de groep master-psychologen, -orthopedagogen en -gezondheidswetenschappers die:

(1) belangstelling hebben om de opleiding tot GZ-psycholoog te volgen, dan wel zich daarvoor al hebben aangemeld, (2) belangstelling hebben om een verkorte opleiding tot GZ-psycholoog te volgen, dan wel de registratie tot GZ-psycholoog te verkrijgen, via een zogenaamd traject van erkenning van Eerder Verworven Competenties (EVC's).

Onderzoek 2

Een tweede onderzoek heeft als doel het evalueren van de opleiding voor degenen die al een opleiding tot GZ-psycholoog volgen of hebben gevolgd.

Wie is de opdrachtgever?

Het Programma Adaptieve Psychologische Vervolgopleidingen is de opdrachtgever van dit onderzoek.

Is meedoen verplicht?

Deelname aan dit onderzoek is niet verplicht. U bepaalt zelf of u meedoet.

Wat houdt meedoen in?

Als u besluit om aan dit onderzoek deel te nemen, dan stellen wij u een aantal vragen over uw (voor)opleiding en loopbaan tot nu toe. Afhankelijk van uw situatie worden vragen over de opleiding tot GZ-psycholoog gesteld (als u deze gevolgd heeft of nu volgt) of over de wens om al dan niet GZ-psycholoog te worden en uw voorkeuren hierin.

Wat als ik tijdens het onderzoek wil stoppen?

U mag tijdens het onderzoek stoppen. U hoeft niet te zeggen waarom u stopt.

Is mijn privacy gewaarborgd?

Wij gaan uiterst vertrouwelijk met uw gegevens om. Persoonsgegevens zijn niet in bezit van het Nivel en kunnen niet gelinkt worden aan de antwoorden die u geeft.

Zijn de onderzoeksresultaten naar mij te herleiden?

Na afloop van het onderzoek worden alle antwoorden die op de vragen gegeven zijn (de "onderzoeksgegevens") geanalyseerd en het resultaat daarvan wordt gepubliceerd in openbare

rapportages. De gegevens in die publicaties zijn in geen geval naar u te herleiden. Dat principe hanteren wij ook in onze communicatie met de opdrachtgever van dit onderzoek en andere belanghebbende partijen.

Waarom hebben jullie mijn toestemming nodig?

Wij hebben uw toestemming nodig om uw gegevens te mogen verwerken. Dat betekent dat we de antwoorden die u op de vragen geeft, mogen opslaan en tien jaar bewaren. Het is nodig om uw gegevens zo lang op te slaan, omdat de analyse van de gegevens in die periode opnieuw moet kunnen worden gedaan als hier aanleiding toe is. Dit is goed gebruik in wetenschappelijk onderzoek.

Wilt u meer informatie over uw rechten bij de verwerking van uw gegevens? Neem dan contact op met de onderzoekers van dit onderzoek: Linda Flinterman (l.flinterman@nivel.nl) of Elize Vis (e.vis@nivel.nl) .

Indien u ontevreden bent over hoe er met uw privacy wordt omgegaan, dan kunt u een klacht indienen bij de Functionaris Gegevensbescherming. U kunt ook terecht bij de Autoriteit Persoonsgegevens. Toestemming verwerken gegevens Wilt u zo vriendelijk zijn om na het lezen van bovenstaande informatie aan te geven of u aan het onderzoek wilt deelnemen?

Toestemming verwerken gegevens

Wilt u zo vriendelijk zijn om na het lezen van bovenstaande informatie aan te geven of u aan het onderzoek wilt deelnemen?

Ik wil meedoen en geef mijn toestemming om mijn gegevens te verwerken.

Ik wil niet meedoen.

ALGEMEEN

1. Wat is uw geslacht?

Vrouw

Man

Anders

Wil niet zeggen

2. Wat is uw geboortjaar?

OPLEIDINGSACHTERGROND

3. Welke van de volgende opleidingen heeft u afgerond of volgt u nu? U kunt meerdere antwoorden aangeven

Let op: in de lijst worden algemene en Nederlandse benamingen gebruikt. Als u een vergelijkbare opleiding heeft gevolgd met een net iets andere op Engelse benaming, kies dan de vergelijkbare Nederlandse benaming.

Ook als u veel opleidingen heeft gevolgd, willen wij u vragen zo volledig mogelijk antwoord te geven. Het is voor het onderzoek belangrijk een zo compleet mogelijk beeld te krijgen.

Afgerond   Volg ik nu

Masteropleidingen

Masteropleiding klinische psychologie

Masteropleiding klinische kinder- jeugd / ontwikkelingspsychologie

---

Masteropleiding Schoolpsychologie

Masteropleiding pedagogische wetenschappen

Masteropleiding orthopedagogiek

Masteropleiding neuropsychologie

Masteropleiding Forensische Psychologie

Masteropleiding gezondheidswetenschappen

Masteropleiding gezondheids(zorg)psychologie

Masteropleiding Medische Psychologie

Masteropleiding arbeids-, en organisatie (en gezondheid) psychologie

---

Andere psychologiemaster dan hierboven genoemd

Postmaster opleidingen

Postmasteropleiding tot psychotherapeut

Postmasteropleiding tot orthopedagoog-generalist

Postmasteropleiding tot GZ-psycholoog

Postmaster opleidingstraject Arbeid- en Organisationspsycholoog

Postmasteropleiding Schoolpsycholoog

Postmaster opleidingstraject Kinder- en Jeugdpsycholoog

Postmaster opleidingstraject Psycholoog Arbeid en Gezondheid

Eerstelijnspsychologie

Lichaamsgericht Werkend Psycholoog

Psycholoog Mediator

Anders namelijk:

4a. In welk jaar heeft u deze opleiding(en) afgerond?

	Jaar afgerond
Masteropleiding klinische psychologie 1)	_____
Masteropleiding klinische kinder- jeugd / ontwikkelingspsychologie 2)	_____
Masteropleiding Schoolpsychologie 3)	_____
Masteropleiding pedagogische wetenschappen 4)	_____
Masteropleiding orthopedagogiek 5)	_____
Masteropleiding neuropsychologie 6)	_____
Masteropleiding Forensische Psychologie 7)	_____
Masteropleiding gezondheidswetenschappen 8)	_____
Masteropleiding gezondheids(zorg)psychologie 9)	_____
Masteropleiding Medische Psychologie 10)	_____
Masteropleiding arbeids-, en organisatie (en gezondheid) psychologie 11)	_____
Andere master: {{q3_12_text}} 12)	_____
Postmasteropleiding tot psychotherapeut 13)	_____
Postmasteropleiding tot orthopedagoog-generalist 14)	_____

Postmasteropleiding tot GZ-psycholoog 15)	_____
Postmaster opleidingstraject Arbeid- en Organisationspsycholoog 16)	_____
Postmasteropleiding Schoolpsycholoog 17)	_____
Postmaster opleidingstraject Kinder- en Jeugdpsycholoog 18)	_____
Postmaster opleidingstraject Psycholoog Arbeid en Gezondheid 19)	_____
Eerstelijnspsychologie 20)	_____
Lichaamsgericht Werkend Psycholoog 21)	_____
Psycholoog Mediator 22)	_____
Andere postmaster: {{q3_23_text}} 23)	_____

4b. Bij welke universiteit/opleidingsinstelling(en) heeft u deze opleiding(en) afgerond?
 Staat uw opleidingsinstelling er niet bij, dan kunt u deze onderaan aangeven bij 'anders namelijk'. U kunt zoveel extra opleidingsinstellingen opgeven per vakje als u wilt.

Universiteiten

Universiteit van Amsterdam

Rijksuniversiteit Groningen

Universiteit Leiden

Radboud Universiteit

Maastricht University

Universiteit Twente

Erasmus Universiteit Rotterdam

Tilburg University

Vrije Universiteit Amsterdam

Anders, namelijk

Opleidingsinstellingen

Opleidingsinstituut PPO (Opdrachtgever: Stichting Psychologische Vervolgopleidingen) 24)

Radboud Centrum Sociale Wetenschappen (Opdrachtgever: Stichting SPON) 25)

RINO Groep Utrecht (Stichting PDO-GGZ Utrecht/ Stichting BoPP Midden Nederland) 26)

RINO Groep Leiden/Rotterdam (Stichting PDO-GGZ Leiden/Rotterdam/ Stichting BoPP West Nederland) 27)

RINO Amsterdam (Opdrachtgever: Stichting Postacademische (G)GZ opleidingen) 28)

RINO Zuid (Opdrachtgever: Stichting RINO Zuid) 29)

Cure & Care Development (CCD) 30)

Gerion 31)

Anders, namelijk:

Anders, namelijk:

Anders, namelijk:

---

5. Heeft u tijdens uw loopbaan een van de onderstaande aanvullende cursussen of opleidingen succesvol afgerond of volgt u deze nu? En zo ja, in welk jaar heeft u deze afgerond?

U kunt meerdere antwoorden aangeven

Staat de cursus of opleiding er niet bij, dan kunt u deze onderaan aangeven bij 'anders namelijk'. U kunt zoveel extra cursussen en/of opleidingen opgeven per vakje als u wilt.

Ook als u veel cursussen heeft gevolgd, willen wij u vragen zo volledig mogelijk antwoord te geven. Het is voor het onderzoek belangrijk een zo compleet mogelijk beeld te krijgen.

	Volg ik nu	Afgerond	Jaar
Basiscursus cognitieve gedragstherapie (VGCT/CGT)			_____
Basiscursus systeemtherapeut (NVRG)			_____
Basisopleiding Persoonsgerichte Experiëntiële Psychotherapie (Apanta of Efin)			_____
Basiscursus schematherapie (VST)			_____
Basiscursus Emotionally Focused Therapy (EFT)			_____
Basiscursus Mentalization Based Treatment (MBT)			_____
Basiscursus seksuologie			_____
Basiscursus groepsdynamica (NVGP)			_____
Basiscursus EMDR			_____
EMDR Vervolgtraining			_____

Basis/vervolgkursus Acceptance and Commitment Therapy	_____
Basis/vervolgkursus Schemacoaching	_____
Gepromoveerd	_____
Diploma orthopedagoog-generalist	_____
Volledige opleiding VGCT	_____
Volledige opleiding systeemtherapeut	_____
Volledige opleiding tot EMDR practitioner	_____
Opleiding Infant Mental Health	_____
Anders, namelijk	_____
Anders, namelijk	_____
Anders, namelijk	_____
Geen aanvullende cursussen of opleidingen	_____

6. Bij welke van de volgende verenigingen bent u lid of geregistreerd? U kunt meerdere antwoorden aangeven

NIP lidmaatschap

NIP registratie Kinder- en Jeugdpsycholoog

NIP registratie Kinder- en Jeugdpsycholoog Specialist

NIP registratie Arbeid- en Organisationspsycholoog

NIP registratie Arbeid en Gezondheid

NIP registratie Eerstelijnspsychologie

NIP registratie Lichaamsgericht werkend Psycholoog

NIP registratie Psycholoog Mediator

Vereniging voor Gedragstherapie en Cognitieve Therapie (VGCT)

Vereniging voor Relatie en Gezinstherapie (NVRG)

Vereniging Persoonsgerichte Experiëntiële Psychotherapie (VPEP)

Vereniging voor Schematherapie (Vst)

EFT register (emotionally focused therapy)

Register MBT (mentalisation based therapy)

Nederlandse wetenschappelijke vereniging voor seksuologie

Vereniging voor groepsdynamica en groepspsychotherapie (NVGP)

Vereniging EMDR Nederland

NVO

NVO register basisorthopedagoog

NVO register OG

SKJ master-orthopedagoog
SKJ postmaster orthopedagoog
SKJ master psycholoog
SKJ Kind- en Jeugdpsycholoog
Nederlands Kwaliteitsinstituut Dyslexie
NVGzP

Anders, namelijk: _____

Geen lid van een vereniging

7. In welk jaar bent u met de opleiding tot GZ-psycholoog begonnen?

7b: Waarom heeft u besloten de opleiding tot GZ-psycholoog te gaan volgen?

Meerdere antwoorden mogelijk

Het vak interesseert mij

Betere/meer carrièremogelijkheden

BIG-registratie

Interesse om door te stromen naar een andere specialisatie

Op verzoek van mijn werkgever

Anders namelijk:: _____

8. In welk jaar heeft u een LOGO-verklaring gekregen?

9. Volgt u op dit moment nog andere opleidingen, of heeft u deze gevolgd? Zo ja, welke?

Psychotherapeut

Klinisch psycholoog

Klinisch neuropsycholoog

Orthopedagoog-generalist

Psychiater

Anders, namelijk:....: _____

Geen van bovenstaande

10. Bent u op dit moment werkzaam als GZ-psycholoog en was dat aansluitend aan de opleiding tot GZ-psycholoog?

Ja, ik ben op dit moment werkzaam als GZ-psycholoog en doe dat sinds het afronden van de opleiding

Ja, ik ben op dit moment werkzaam als GZ-psycholoog en maar ben na het afronden van de opleiding eerst wat anders gaan doen

Nee, ik ben op dit moment niet werkzaam als GZ-psycholoog, maar heb na het afronden van de opleiding wel als GZ-psycholoog gewerkt

Nee, ik ben op dit moment niet werkzaam als GZ-psycholoog, en heb na het afronden van de opleiding ook niet als GZ-psycholoog gewerkt

11. Hoeveel jaar heeft u wel als GZ-psycholoog gewerkt?

_____

12. In welk beroep bent u op dit moment nu werkzaam?

Psycholoog niet GZ

Psychotherapeut

Klinisch psycholoog

Klinisch neuropsycholoog

Orthopedagoog-generalist

Ander vakgebied dan de gezondheidszorg

Anders namelijk:: _____

13. In welk jaar heeft u uw BIG-registratie tot GZ-psycholoog verkregen?

Ik heb nooit een BIG-registratie voor GZ-psycholoog aangevraagd

14. Bent u nu (nog) BIG geregistreerd als GZ-psycholoog?

Ja

Nee, niet meer, sinds : _____

15. In wat voor soort instelling(en) bent u op dit moment werkzaam? (meerdere antwoorden mogelijk)

GGZ instelling: generalistische basis (Gb) – GGZ

GGZ instelling: gespecialiseerde (G) – GGZ

GGZ instelling: zowel gb-GGZ als g- GGZ

GGZ instelling: forensische afdeling

Vrijgevestigde praktijk: generalistische basis (Gb) – GGZ

Vrijgevestigde praktijk: gespecialiseerde (G) – GGZ

Vrijgevestigde praktijk: zowel gb-GGZ als G- GGZ

Instelling voor verslavingszorg

Verpleeg en/of verzorgingshuis

Algemeen of academisch ziekenhuis

Revalidatie instelling

(Instelling voor) jeugdhulp, inclusief jeugd-ggz (18-)

Basisonderwijs

Speciaal onderwijs

Instelling voor gehandicaptenzorg (verstandelijke en/of lichamelijk)

Instelling voor forensische zorg (bijvoorbeeld FPC/TBS-instelling of PPC/penitentiaire instelling)

Andere organisatie, namelijk: _____

16. Hoeveel uur per week en hoeveel FTE werkt u in totaal in uw huidige functie(s)? Het gaat hier om het totaal aantal uren van alle (neven)functies die passend zijn bij uw beroepen, dus ook bijvoorbeeld bestuurstaken of het geven van onderwijs. Het gaat daarentegen niet om eventuele ANW diensten (avond-, nacht- en weekenddiensten).

Uur per week	FTE
_____	_____

17. Hoe is de verdeling van deze uren naar:

a. Direct en indirect patiëntgebonden uren (Alle contacten met of over individuele patiënten, b.v. consulten, e-mails/telefoontjes met patiënten, overleg over patiënten met andere zorgverleners en volledige dossiervoering):

... uur per week

_____

17. Hoe is de verdeling van deze uren naar:

b. Niet-patiëntgebonden uren (Al het werk dat niet met of over patiënten gaat, b.v. praktijkmanagement, financiële administratie, werkoverleg en het bijhouden van vakliteratuur):

... uur per week

_____

18. Hoeveel uur per week zou u idealiter in totaal in uw huidige functies(s) willen werken?

... uur per week

_____

De volgende vragen gaan over de opleiding tot GZ-psycholoog die u heeft gevolgd

19. Welke differentiatie van de opleiding tot GZ-psycholoog heeft u gevolgd?

Volwassenen en ouderen

Kinderen en jeugdigen

Ouderen

Volwassenen

Geen differentiatie

20. Bij welk instituut volgde u de opleiding tot GZ-psycholoog?

Opleidingsinstituut PPO (Opdrachtgever: Stichting Psychologische Vervolgopleidingen)

Radboud Centrum Sociale Wetenschappen (Opdrachtgever: Stichting SPON)

RINO Groep Utrecht (Stichting PDO-GGZ Utrecht)

RINO Groep Leiden/Rotterdam (Stichting PDO-GGZ Leiden/Rotterdam)

RINO Amsterdam (Opdrachtgever: Stichting Postacademische (G)GZ opleidingen)

RINO Zuid (Opdrachtgever: Stichting RINO Zuid)

Cure & Care Development (CCD)

Gerion

21. In wat voor soort instelling bent u opgeleid?

GGZ instelling: generalistische basis (Gb) – GGZ

GGZ instelling: gespecialiseerde (G) – GGZ

GGZ instelling: zowel gb-GGZ als g- GGZ

GGZ instelling: Jeugd GGZ/ instelling voor kinder- en jeugd psychiatrie

GGZ instelling: forensische afdeling

Vrijgevestigde praktijk: generalistische basis (Gb) – GGZ

Vrijgevestigde praktijk: gespecialiseerde (G) – GGZ

Vrijgevestigde praktijk: zowel gb-GGZ als G- GGZ

Instelling voor verslavingszorg

Verpleeg en/of verzorgingshuis

Algemeen of academisch ziekenhuis

Revalidatie instelling

Instelling voor jeugdhulp

Instelling voor gehandicaptenzorg (verstandelijk en/of lichamelijk)

Instelling voor forensische zorg (bijvoorbeeld FPC/Tbs-instelling of PPC/penitentiaire instelling)

Andere organisatie, namelijk:

22. Heeft u de opleiding zelf betaald?

Ja, ik heb de opleiding geheel zelf betaald

Ja, ik heb de opleiding gedeeltelijk betaald

Nee, de instelling waar ik de opleiding volgde betaalde de opleiding

23. In hoeverre was u tevreden over de arbeidsvoorwaarden bij de instelling waar u de opleiding tot GZ-psycholoog volgde?

Zeer tevreden

Tevreden

Niet tevreden/niet ontevreden
Onteveden
Zeer ontevreden

24. Kunt u toelichten waarom u ontevreden was over de arbeidsvoorwaarden bij de instelling waar u de opleiding tot GZ-psycholoog volgde?

_____

25. Had u voordat u startte met de opleiding tot GZ-psycholoog al werkervaring binnen de instelling waar u bent opgeleid?

Ja, aantal jaar:: _____

Nee

26. Had u voordat u startte met de opleiding tot GZ-psycholoog al werkervaring in de gezondheidszorg?

Ja, aantal jaar:: _____

Nee

27. Heeft u de opleiding gevolgd in de instelling/sector van uw eerste voorkeur?

Ja

Nee, ik had liever de opleiding in een andere sector/instelling gevolgd, namelijk::

_____

28. Kunt u aangeven welk van de onderstaande stellingen op u van toepassing is?

In mijn opleidingsinstelling kon ik voldoende breed opgeleid worden

In mijn opleidingsinstelling kon ik niet voldoende breed opgeleid worden en miste ik bepaalde problematiek of doelgroepen, namelijk:: _____

In mijn opleidingsinstelling kon ik niet voldoende breed opgeleid worden, ik had de opleiding liever gedeeltelijk in een andere instelling gevolgd, namelijk:: _____

29. Heeft u voor de opleiding tot GZ-psycholoog vrijstellingen gekregen?

Nee

Ja

30. In hoeverre bent u het eens met de volgende stelling?

De opleiding was een goede voorbereiding op het werk als GZ-psycholoog.

Zeer mee oneens

Mee oneens

Eens noch oneens

Mee eens

Zeer mee eens

Weet niet/niet van toepassing

31. Kunt toelichten waarom u de opleiding geen goede voorbereiding vond op het werk als GZ-psycholoog?

_____

32. In welke mate voelt/voelde u zich door de opleiding voorbereid op het werk als GZ-psycholoog voor wat betreft de onderstaande competentiegebieden?

	Volstrekt onvoldoende	Onvoldoende	Voldoende	Ruim voldoende	Weet niet/niet van toepassing
Psychologisch handelen					
Communicatie					
Samenwerking					
Kennis en wetenschap					
Maatschappelijk handelen					
Organisatie					
Professionaliteit					

33. Kunt u uw antwoorden toelichten?

_____

34. In hoeverre is er in de opleiding aandacht geweest voor de volgende onderwerpen? In het vak "Niet te veel of te weinig, maar:" kunt u aangeven of het onderwerp volgens u anders aan bod zou moeten komen in het onderwijs.

	Te weinig	Voldoende	Te veel	Niet te weinig of te veel, maar:	Weet niet/niet van toepassing
Diagnostiek					
Neuropsychologische diagnostiek					
Rapportage					
Angst-, dwang- en traumagerelateerde stoornissen					
Stemmingsstoornissen					
Schizofrene spectrumstoornissen en andere psychotische stoornissen					
Verslavings- en middelgerelateerde stoornissen					
Gedragsstoornissen					
Somatische symptoomstoornis en verwante stoornissen					
Neurocognitieve stoornissen					

Persoonlijkheidsstoornissen en/of hechtingsproblematiek

Ontwikkelingsstoornissen (waaronder leerstoornissen)

Systemen (zoals gezin, school, herkomst)

Preventie

Suïcide preventie

Wetenschappelijk onderzoek

35. U gaf aan dat onderstaande onderwerpen te weinig aan bod zijn gekomen in de opleiding. Op welk moment zou hier meer aandacht aan moeten worden besteed?

	1ste jaar		2de jaar		Na de opleiding
	Cursorisch onderwijs	Praktijkonderwijs	Cursorisch onderwijs	Praktijkonderwijs	
Diagnostiek 1)					
Neuropsychologische diagnostiek 2)					
Rapportage 3)					
Angst-, dwang- en traumagerelateerde stoornissen 4)					
Stemmingsstoornissen 5)					
Schizofrene spectrumstoornissen en andere psychotische stoornissen 6)					
Verslavings- en middelgerelateerde stoornissen 7)					
Gedragstoornissen 8)					
Somatische symptoomstoornis en verwante stoornissen 9)					

Neurocognitieve stoornissen 10)		
Persoonlijkheidsstoornissen en en/of hechtingsproblematiek 11)		
Ontwikkelingsstoornissen (waaronder leerstoornissen) 12)		
Systemen (zoals gezin, school, herkomst) 13)		
Preventie 14)		
Suicide preventie 15)		
Wetenschappelijk onderzoek 16)		

36. En kunt u hieronder toelichten hoe de onderwerpen beter in de opleiding aan bod zouden kunnen komen?

---

37. In hoeverre is er in de opleiding aandacht geweest voor de volgende onderwerpen? In het vak "Niet te veel of te weinig, maar:" kunt u aangeven of het onderwerp volgens u anders aan bod zou moeten komen in het onderwijs.

	Te weinig	Voldoende	Te veel	Niet te weinig of te veel, maar:	Weet niet/niet van toepassing
Diagnostiek					
Behandeling					
Basis communicatieve vaardigheden					
Communiceren en handelen in crisissituaties					
Omgaan met complexe casuïstiek					
Samenwerken met ander professionals					
Samenwerken met client en zijn systeem					
Werken als regiebehandelaar					
Preventief werken					
Opstellen van beleid					

Organiseren van zorg

Handelen volgens wet en
regelgeving

Omgaan met ethische
dilemma's

Beleid en organisatie

38. U gaf aan dat onderstaande onderwerpen te weinig aan bod zijn gekomen in de opleiding. Op welk moment zou hier meer aandacht aan moeten worden besteed?

	1ste jaar		2de jaar		Na de opleiding
	Cursorisch onderwijs	Praktijkonderwijs	Cursorisch onderwijs	Praktijkonderwijs	
Diagnostiek 1)					
Behandeling 2)					
Basis communicatieve vaardigheden 3)					
Communiceren en handelen in crisissituaties 4)					
Omgaan met complexe casuïstiek 5)					
Samenwerken met ander professionals 6)					
Samenwerken met client en zijn systeem 7)					
Werken als regiebehandelaar 8)					
Preventief werken 9)					
Opstellen van beleid 10)					
Organiseren van zorg 11)					
Handelen volgens wet en regelgeving 12)					

Omgaan met
ethische dilemma's
13)

Beleid en
organisatie 14)

39. En kunt u hieronder toelichten hoe de onderwerpen beter in de opleiding aan bod zou kunnen komen?

40. In hoeverre bent u het eens met onderstaande stellingen?

	Ze er mee oneens	Mee oneens	Eens noch oneens	Mee eens	Ze er mee eens	Weet niet/niet van toepassing
Er wordt in de opleiding te veel tijd besteed aan supervisie						
Er wordt in de opleiding te veel tijd besteed aan intervisie						
Er is voldoende ruimte om een eigen invulling te geven aan de opleiding						
De opleiding doet voldoende om de kwaliteit van de opleiders te bewaken						
Tijdens de opleiding had ik meer willen weten over het onderwijsprogramma voor opleiders						
Er mogen hogere opleidingseisen gesteld worden aan PIOG's						
PIOG's mogen in de opleidingspraktijk meer verantwoordelijkheid krijgen						
Er was voldoende aandacht voor diversiteit/inclusiviteit binnen de opleiding						
Er was binnen de opleiding voldoende mogelijkheid voor het uitvoeren van KBS diagnostiek						
Er was binnen de opleiding voldoende mogelijkheid voor het uitvoeren van KBS behandeling						
Er was binnen de opleiding voldoende mogelijkheid voor het uitvoeren van overige KBS'en						
De begeleiding vanuit de opleidingsinstelling was goed						

De begeleiding vanuit het
opleidingsinstituut was goed

---

41. Heeft u tot slot nog andere suggesties of opmerkingen voor de GZ-psychologie opleiding die nog niet aan bod zijn gekomen?

Hartelijk dank voor uw medewerking!

Bijlage C Uitvraag praktijkopleiders

Onderzoek kwaliteit opleiding tot GZ-psycholoog

Geachte heer/mevrouw,

We willen u als opleider graag een aantal vragen stellen over de opleiding tot GZ-psycholoog, in het kader van het programma APV waarvoor het Nivel onderzoek doet naar de kwaliteit van de opleiding tot GZ-psycholoog.

Voor vragen over het onderzoek kunt u contact opnemen met de onderzoekers (zie contactgegevens onderaan).

Hartelijk dank voor uw medewerking.

Met vriendelijke groet,

Het Nivel onderzoeksteam:

Ronald Batenburg, Linda Flinterman en Elize Vis (bereikbaar via mastersgz@nivel.nl)

In welke van de volgende branche(s) leidt u GZ-psychologen op?

Huisartspraktijk / gezondheidscentrum

GGZ vrijgevestigde praktijk: generalistische basis (Gb) – GGZ

GGZ vrijgevestigde praktijk: gespecialiseerde (G) - GGZ

GGZ vrijgevestigde praktijk: zowel gb-GGZ als g- GGZ

GGZ vrijgevestigde praktijk: Jeugd GGZ

GGZ instelling: generalistische basis (Gb) – GGZ

GGZ instelling: gespecialiseerde (G) - GGZ

GGZ instelling: zowel gb-GGZ als g- GGZ

GGZ instelling: Jeugd GGZ

GGZ instelling: forensische afdeling

Verpleeg- en/of verzorgingshuis

Algemeen of academisch ziekenhuis

Revalidatie-instelling

Instelling voor jeugdhulp (excl. GGZ)

Basisonderwijs

Speciaal onderwijs

Instelling voor gehandicaptenzorg

Instelling voor forensische zorg (bijvoorbeeld FPC/TBS-instelling of PPC/ penitentiaire instelling)

Anders:

Wat zijn volgens u de drie belangrijkste verbeterpunten voor de opleiding tot GZ-psycholoog?

Wat zijn volgens u de drie sterkste punten van de opleiding tot GZ-psycholoog?

Zijn er bij de opleidingsplaatsen die u momenteel opleidt jeugd-opleidingsplaatsen of forensische zorg-opleidingsplaatsen die beschikt of onbeschikt worden opgeleid vanuit het budget van de volwassenen GGZ?

Ja, er zijn jeugdplaatsen die gefinancierd worden vanuit de volwassenen GGZ

Ja, er zijn forensische plaatsen die gefinancierd worden vanuit de volwassenen GGZ

Ja, er zijn zowel jeugdplaatsen als forensische plaatsen die gefinancierd worden vanuit de volwassenen GGZ

Nee, dit komt niet voor bij de opleidingsplaatsen waar ik mee bekend ben

Weet niet

Als u bij de voorgaande vraag 'ja' heeft ingevuld: om hoeveel procent van de jeugd en/of forensische opleidingsplaatsen waar u mee bekend bent gaat het?

Hoeveel GZ-psychologie opleidingsplaatsen (instroom) zijn er in het afgelopen jaar geweest (beschikt en onbeschikt) in de organisatie waar u werkt?

Hoeveel van deze plaatsen zijn in het afgelopen jaar ingevuld door iemand die al in uw organisatie werkzaam was?

Hoeveel procent van de sollicitanten die u gesproken heeft voor de vacatures van de opleidingsplaatsen vond u in principe geschikt voor de functie?

100%

75-99%

50-74%

25-49%

0-24%

Wilt u nog andere zaken kwijt over de opleiding tot GZ-psycholoog, dan kunt u dit hieronder aangeven

---

Bijlage D Interviews: topiclijst

Algemene gegevens (meestal al bekend)
Duur opleiding
Big registratie
Opleidingseisen
Beschikbare plekken per jaar
Gerealiseerde instroom
Gesubsidieerde opleidingsplekken
Bezetting opleidingsplekken
Verdiepende vragen
Hoe is de verhouding tussen het aantal kandidaten en beschikbare plaatsen voor de opleiding verdeeld?
Hoe is de aansluiting op het werkveld? Kan iedereen die de opleiding gevolgd heeft ook werk vinden?
Is er binnen uw opleiding de mogelijkheid tot verkrijging van vrijstellingen of een verkort traject op basis van eerder verkregen competenties?
Zo ja, welk deel van de opleidingen heeft vrijstellingen of volgt zo'n verkort traject? En hoe gaat zo'n traject verder in zijn werk?
Zijn er selectie-eisen voor de opleiding en zo ja welke? Waar moet een goede kandidaat aan voldoen? (is het bijvoorbeeld belangrijk dat zij een bepaalde achtergrond/werkervaring hebben aanvullend op opleidingseisen of niet)
Hoeveel van de kandidaten worden meestal geschikt bevonden en hoeveel worden aangenomen?
Hoe is de verhouding tussen cursorisch/theoretisch onderwijs en onderwijs in de praktijk binnen de opleiding?
Waarom is gekozen voor deze verhouding?
Wat is de structuur van de opleiding?
Zijn er voldoende praktijkopleidingsplekken te vinden?
Wie financiert de opleiding?
Hoe is deze constructie tot stand gekomen?
Wat is de verwachting van afgestudeerden? Gaan ze direct in het vak aan het werk?
Is er nog een vorm van begeleiding?
Wat zouden andere opleidingen moeten overnemen van jullie opleiding? (Zijn er nog aspecten van de opleiding die relevant kunnen zijn voor APV?)

Bijlage E Resultaten naar instituut en differentiatie

Tabel E.1 De mate waarin PIOG's vinden dat de inhoudelijke onderdelen van de opleiding voldoende aan bod komen, naar opleidingsinstituut en differentiatie

Inhoudelijke onderwerpen		Opleidingsinstituut							Differentiatie				
		PPO	Radboud	Utrecht	Leiden	A'dam	Zuid	Cure care	V&O	Jeugd	Ouderen	Volwassenen	Geen
Diagnostiek	% Voldoende	92	95	96	95	91	83	50	91	93	93	88	100
	% Onvoldoende	8	5	4	5	9	17	50	9	7	7	12	0
	N	66	78	112	76	85	103	8	240	175	28	73	12
Neuropsychologische diagnostiek	% Voldoende	75	82	81	72	75	65	29	71	78	85	67	91
	% Onvoldoende	25	18	19	28	25	35	71	29	22	15	33	9
	N	64	66	90	68	84	96	7	206	163	27	66	11
Rapportage	% Voldoende	52	83	69	58	69	63	75	62	71	72	64	82
	% Onvoldoende	48	17	31	42	31	37	25	38	29	28	36	18
	N	63	75	89	69	85	100	8	218	164	25	70	11
Angst-, dwang- en trauma gerelateerde stoornissen	% Voldoende	94	94	84	77	81	86	100	85	86	75	91	91
	% Onvoldoende	6	6	16	23	19	14	0	15	14	25	9	9
	N	62	67	92	66	75	100	6	212	155	24	64	11
Stemmingsstoornissen	% Voldoende	93	87	90	80	86	85	86	88	84	84	91	82
	% Onvoldoende	7	13	10	20	14	15	14	12	16	16	9	18
	N	60	68	89	66	79	101	7	210	156	25	66	11
Schizofrene spectrumstoornissen en andere psychotische stoornissen	% Voldoende	70	56	68	55	69	58	86	63	58	74	72	78
	% Onvoldoende	30	44	32	45	31	42	14	38	42	26	28	22
	N	47	52	85	64	68	96	7	184	141	19	64	9
Verslavings- en middel gerelateerde stoornissen	% Voldoende	73	74	67	68	68	64	80	71	62	65	73	88
	% Onvoldoende	27	26	33	32	32	36	20	29	38	35	27	13
	N	51	57	88	63	68	90	5	192	138	20	62	8
Gedragsstoornissen	% Voldoende	72	75	72	69	64	62	60	60	85	57	57	78
	% Onvoldoende	28	25	28	31	36	38	40	40	15	43	43	22
	N	66	78	112	76	85	103	8	240	175	28	73	12

(vervolg) Inhoudelijke onderwerpen		Opleidingsinstituut							Differentiatie				
		PPO	Radboud	Utrecht	Leiden	A'dam	Zuid	Cure care	V&O	Jeugd	Ouderen	Volwassenen	Geen
	N	61	59	88	64	73	94	5	192	157	21	63	9
Somatische symptoomstoornis en verwante stoornissen	% Voldoende	81	75	62	53	77	62	100	64	68	76	74	64
	% Onvoldoende	19	25	38	47	23	38	0	36	32	24	26	36
	N	53	65	90	62	74	95	5	197	146	21	66	11
Neurocognitieve stoornissen	% Voldoende	68	68	66	56	63	61	17	63	65	77	53	56
	% Onvoldoende	32	32	34	44	37	39	83	37	35	23	47	44
	N	57	60	89	61	82	90	6	194	147	26	66	9
Persoonlijkheidsstoornissen en/of hechtingsproblematiek	% Voldoende	84	81	82	86	79	73	100	81	77	74	87	90
	% Onvoldoende	16	19	18	14	21	27	0	19	23	26	13	10
	N	56	64	100	69	76	100	7	216	154	23	68	10
Ontwikkelingsstoornissen (waaronder leerstoornissen)	% Voldoende	90	75	79	83	70	62	71	69	90	63	65	73
	% Onvoldoende	10	25	21	17	30	38	29	31	10	37	35	27
	N	59	63	95	72	71	95	7	210	157	19	63	11
Systemen (zoals gezin, school, herkomst)	% Voldoende	62	75	78	87	68	76	43	72	79	70	70	70
	% Onvoldoende	38	25	22	13	32	24	57	28	21	30	30	30
	N	61	68	92	68	75	96	7	214	156	20	64	10
Preventie	% Voldoende	40	39	41	51	38	42	43	38	51	40	34	44
	% Onvoldoende	60	61	59	49	63	58	57	62	49	60	66	56
	N	57	61	87	59	72	92	7	196	142	20	65	9
Suïcide preventie	% Voldoende	71	63	78	61	53	52	86	66	64	71	55	55
	% Onvoldoende	29	37	22	39	47	48	14	34	36	29	45	45
	N	56	63	89	61	78	94	7	196	151	21	66	11
Wetenschappelijk onderzoek	% Voldoende	93	82	88	78	74	71	88	81	85	77	72	90
	% Onvoldoende	7	18	12	22	26	29	13	19	15	23	28	10
	N	67	74	101	74	74	92	8	227	162	22	68	10

Tabel E.2 De mate waarin PIOG's vinden dat de inhoudelijke onderdelen van de opleiding voldoende aan bod komen, naar opleidingsinstituut en differentiatie

Inhoudelijke onderwerpen		Opleidingsinstituut							Differentiatie				
		PPO	Radboud	Utrecht	Leiden	A'dam	Zuid	Cure care	V&O	Jeugd	Ouderen	Volwassenen	Geen
Diagnostiek	% Voldoende	90	92	94	91	90	76	25	86	90	93	84	85
	% Onvoldoende	10	8	6	9	10	24	75	14	10	7	16	15
	N	67	79	112	76	87	104	8	243	174	28	75	13
Behandeling	% Voldoende	93	88	78	86	88	87	100	85	86	85	90	92
	% Onvoldoende	7	12	22	14	12	13	0	15	14	15	10	8
	N	67	74	104	73	84	104	8	236	168	26	71	12
Basis communicatieve vaardigheden	% Voldoende	93	97	87	89	100	88	100	90	95	100	91	100
	% Onvoldoende	7	3	13	11	0	12	0	10	5	0	9	0
	N	69	74	107	72	90	97	8	235	166	28	75	13
Communiceren en handelen in crisissituaties	% Voldoende	33	32	36	36	35	36	100	37	32	33	40	40
	% Onvoldoende	67	68	64	64	65	64	0	63	68	67	60	60
	N	64	69	100	67	82	97	7	217	161	24	70	10
Omgaan met complexe casuïstiek	% Voldoende	42	48	58	58	52	57	86	57	49	52	54	70
	% Onvoldoende	58	52	42	42	48	43	14	43	51	48	46	30
	N	64	66	98	69	81	100	7	218	159	25	69	10
Samenwerken met andere professionals	% Voldoende	59	60	57	66	64	78	88	58	71	71	69	73
	% Onvoldoende	41	40	43	34	36	22	13	42	29	29	31	27
	N	66	67	95	65	78	96	8	218	154	24	67	11
Samenwerken met cliënt en zijn systeem	% Voldoende	69	79	79	81	82	81	75	72	87	79	75	100
	% Onvoldoende	31	21	21	19	18	19	25	28	13	21	25	0
	N	67	73	103	72	77	98	8	227	166	24	69	9
Werken als regiebehandelaar	% Voldoende	37	29	33	45	22	43	43	31	42	26	34	36
	% Onvoldoende	63	71	67	55	78	57	57	69	58	74	66	64
	N	62	68	97	65	76	96	7	213	153	23	67	11
Preventief werken	% Voldoende	31	25	35	37	28	33	57	28	36	39	32	33
	% Onvoldoende	69	75	65	63	72	67	43	72	64	61	68	67

(vervolg) Inhoudelijke onderwerpen		Opleidingsinstituut							Differentiatie				
		PPO	Radboud	Utrecht	Leiden	A'dam	Zuid	Cure care	V&O	Jeugd	Ouderen	Volwassenen	Geen
	N	62	65	94	65	78	93	7	211	148	23	69	9
Opstellen van beleid	% Voldoende	32	26	38	32	34	41	86	34	37	26	38	40
	% Onvoldoende	68	74	62	68	66	59	14	66	63	74	62	60
	N	65	65	93	63	79	94	7	215	147	23	69	10
Organiseren van de zorg	% Voldoende	51	47	41	40	32	52	86	40	52	41	41	70
	% Onvoldoende	49	53	59	60	68	48	14	60	48	59	59	30
	N	65	66	93	62	74	95	7	212	147	22	68	10
Handelen volgens wet en regelgeving	% Voldoende	69	89	74	75	89	69	100	72	80	84	88	82
	% Onvoldoende	31	11	26	25	11	31	0	28	20	16	12	18
	N	67	75	103	71	82	96	9	226	164	25	74	11
Omgaan met ethische dilemma's	% Voldoende	87	96	89	72	84	67	100	80	85	96	85	69
	% Onvoldoende	13	4	11	28	16	33	0	20	15	4	15	31
	N	68	77	107	67	81	98	9	233	163	24	75	13
Beleid en organisatie	% Voldoende	53	58	55	43	44	47	86	45	59	57	48	40
	% Onvoldoende	47	42	45	57	56	53	14	55	41	43	52	60
	N	66	67	96	67	77	95	7	220	153	23	66	10

Tabel E.3 Antwoorden van PLOG's op stellingen over de werkbegeleiders, naar opleidingsinstituut en differentiatie

Ervaring werkbegeleiders		Opleidingsinstituut							Differentiatie				
		PPO	Radboud	Utrecht	Leiden	A'dam	Zuid	Cure care	V&O	Jeugd	Ouderen	Volwassenen	Geen
Creëert een goede leeromgeving	%eens	88	91	87	83	89	87	100	88	87	89	86	100
	%neutraal	6	6	9	14	7	8	0	7	11	7	6	0
	%oneens	6	3	4	3	4	6	0	5	2	4	8	0
	N	67	78	114	78	90	104	11	244	179	28	79	11
Stimuleert mij om zelfstandig te leren	%eens	91	94	93	91	94	94	100	93	93	92	91	100
	%neutraal	7	4	5	5	6	5	0	5	6	8	4	0
	%oneens	1	3	2	4	0	1	0	2	1	0	5	0
	N	67	78	113	79	87	104	10	245	178	26	78	11
Laat mij zelfstandig werken voor zover mijn niveau dat toelaat	%eens	96	97	91	90	97	94	100	96	94	93	89	100
	%neutraal	0	3	6	6	3	6	0	2	5	7	9	0
	%oneens	4	0	3	4	0	0	0	2	1	0	3	0
	N	67	78	114	77	89	103	11	245	176	28	79	11
Deelt zijn/haar werktijd in zodat begeleiding en patiëntenzorg past	%eens	82	67	68	79	77	79	82	78	70	86	71	100
	%neutraal	10	22	13	14	11	12	18	12	18	14	14	0
	%oneens	7	12	19	6	11	9	0	11	12	0	14	0
	N	68	78	112	77	87	102	11	242	177	28	77	9
Geeft regelmatig feedback	%eens	87	84	82	87	83	85	100	85	85	93	80	91
	%neutraal	9	14	16	9	12	10	0	12	12	4	13	9
	%oneens	4	3	2	4	4	5	0	3	2	4	8	0
	N	68	79	113	78	90	103	11	245	178	28	79	11
Geeft duidelijk aan wat ik geacht wordt te weten	%eens	76	63	63	64	68	63	90	67	61	74	69	70
	%neutraal	13	20	25	22	19	21	0	20	21	19	18	20
	%oneens	10	16	12	13	13	17	10	12	17	7	13	10
	N	68	79	114	76	90	102	10	246	178	27	77	10
Past het leren in de praktijk aan mijn behoefte/ervaring aan	%eens	90	86	84	79	85	82	90	86	84	81	77	100
	%neutraal	3	9	9	15	7	14	0	7	11	15	16	0
	%oneens	7	5	7	5	8	4	10	7	5	4	7	0

(vervolg) Ervaring werkbegeleiders		Opleidingsinstituut								Differentiatie				
		PPO	Radboud	Utrecht	Leiden	A'dam	Zuid	Cure care	V&O	Jeugd	Ouderen	Volwassenen	Geen	
N		68	79	112	78	87	104	10	245	179	27	75	11	
Stelt vragen die het leren stimuleren	%eens	84	81	79	83	80	78	91	84	81	81	71	91	
	%neutraal	10	13	13	8	13	13	0	10	11	15	18	9	
	%oneens	6	6	8	9	7	9	9	7	8	4	12	0	
	N	67	79	112	78	89	102	11	244	177	27	78	11	
Geeft duidelijk uitleg/verklaring voor zijn/haar meningen etc.	%eens	94	84	87	85	84	84	100	91	83	78	82	100	
	%neutraal	5	10	10	9	13	9	0	5	12	22	13	0	
	%oneens	2	5	4	6	2	7	0	4	5	0	5	0	
	N	66	77	114	78	90	103	11	243	178	27	79	11	
Stemt de begeleiding af op de setting	%eens	89	87	83	90	82	83	100	88	84	82	83	100	
	%neutraal	3	8	11	5	11	17	0	7	12	18	13	0	
	%oneens	8	5	5	5	7	0	0	6	5	0	4	0	
	N	66	78	115	77	89	102	9	243	177	28	77	11	
Geeft begeleiding bij de uitvoering van psychologische vaardigheden	%eens	81	85	78	77	73	77	80	81	75	70	78	91	
	%neutraal	9	9	14	12	19	14	20	10	16	30	12	9	
	%oneens	10	6	8	12	8	9	0	9	8	0	11	0	
	N	67	79	113	77	89	102	10	243	179	27	76	11	
Integreert standaarden, richtlijnen en wetenschap in het opleiden	%eens	79	64	66	71	60	65	80	71	64	52	68	55	
	%neutraal	13	23	21	18	29	17	10	19	20	37	22	27	
	%oneens	7	13	13	12	11	18	10	11	16	11	10	18	
	N	68	77	112	78	90	101	10	243	176	27	78	11	
Integreert zorgontwikkelingen en innovaties in het opleiden	%eens	73	67	59	61	53	61	80	62	63	52	59	55	
	%neutraal	18	21	28	30	29	23	10	26	23	37	24	27	
	%oneens	9	12	13	9	18	17	10	12	13	11	17	18	
	N	67	75	110	77	87	102	10	238	175	27	75	11	
Is voldoende geschoold in praktijkgericht opleiden	%eens	82	77	73	84	78	71	100	78	76	81	76	82	
	%neutraal	10	19	18	13	11	20	0	15	18	12	13	18	
	%oneens	7	4	9	3	10	9	0	7	6	8	12	0	
	N	67	77	108	75	88	104	11	240	174	26	78	11	

Tabel E.4 Antwoorden van PIOG's op stellingen over de praktijkopleiders, naar opleidingsinstituut en differentiatie

Ervaring praktijkopleiders		Opleidingsinstituut							Differentiatie				
		PPO	Radboud	Utrecht	Leiden	A'dam	Zuid	Cure care	V&O	Jeugd	Ouderen	Volwassenen	Geen
Creëert een goede leeromgeving	%eens	87	85	89	86	83	83	82	89	82	81	81	100
	%neutraal	10	11	8	9	9	12	18	8	12	15	10	0
	%oneens	3	4	4	5	8	6	0	3	6	4	9	0
	N	68	79	114	77	89	104	11	245	178	27	79	12
Stimuleert mij om zelfstandig te leren	%eens	94	94	91	93	89	95	100	93	94	85	91	100
	%neutraal	6	5	7	5	6	4	0	6	4	12	7	0
	%oneens	0	1	2	1	5	1	0	1	2	4	3	0
	N	70	77	112	76	84	101	11	244	175	26	74	11
Geeft regelmatig feedback	%eens	81	75	70	73	62	73	67	78	68	63	60	91
	%neutraal	10	22	23	24	25	16	22	18	21	26	29	0
	%oneens	9	3	6	3	13	12	11	4	11	11	11	9
	N	69	77	108	75	87	102	9	241	175	27	72	11
Geeft duidelijk aan wat ik geacht wordt te weten	%eens	81	79	74	77	70	77	70	80	74	70	68	92
	%neutraal	7	16	15	18	20	8	10	12	14	19	18	8
	%oneens	12	5	11	5	10	15	20	8	12	11	15	0
	N	69	76	113	77	87	100	10	243	175	27	74	12
Pas het leren in de praktijk aan mijn behoefte/ervaring aan	%eens	83	85	77	75	70	76	56	83	71	77	66	100
	%neutraal	12	13	15	23	17	12	22	12	19	12	23	0
	%oneens	6	3	7	3	13	11	22	5	10	12	11	0
	N	69	78	110	75	84	97	9	241	171	26	73	10
Stelt vragen die het leren stimuleren	%eens	87	83	79	79	70	69	70	80	76	69	71	75
	%neutraal	12	8	16	18	22	24	10	15	16	23	21	25
	%oneens	1	9	5	3	8	7	20	4	8	8	8	0
	N	68	77	112	76	86	97	10	241	171	26	75	12
Geeft duidelijk uitleg/verklaring voor zijn/haar meningen etc.	%eens	90	84	75	81	77	76	75	83	77	74	73	92
	%neutraal	6	11	23	14	17	17	13	13	17	19	23	8
	%oneens	4	5	2	5	6	7	13	4	7	7	4	0

(vervolg) Ervaring praktijkopleiders		Opleidingsinstituut								Differentiatie				
		PPO	Radboud	Utrecht	Leiden	A'dam	Zuid	Cure care	V&O	Jeugd	Ouderen	Volwassenen	Geen	
	N	68	74	111	74	86	99	8	240	167	27	74	12	
integreert standaarden, richtlijnen en wetenschap in het opleiden	%eens	73	74	58	66	65	62	50	68	64	54	64	67	
	%neutraal	21	20	33	25	20	25	25	25	22	35	26	33	
	%oneens	6	6	9	9	15	13	25	8	14	12	11	0	
	N	67	69	103	68	81	91	8	226	156	26	66	12	
integreert zorgontwikkelingen en innovaties in het opleiden	%eens	73	69	53	61	53	61	50	65	58	54	55	50	
	%neutraal	23	25	32	28	32	24	38	28	24	38	33	42	
	%oneens	5	6	15	10	15	15	13	7	19	8	13	8	
	N	66	68	106	67	81	92	8	223	161	26	64	12	
heeft de opleiding goed georganiseerd en gefaciliteerd	%eens	79	82	72	79	66	77	67	81	70	71	65	92	
	%neutraal	12	13	17	15	22	17	33	13	19	18	24	8	
	%oneens	9	5	12	7	11	6	0	6	11	11	10	0	
	N	68	76	113	75	89	104	9	240	175	28	78	12	
draagt zorg voor een zorgvuldig onderbouwde toetsing en beoordeling	%eens	85	86	85	85	74	81	70	87	80	75	72	100	
	%neutraal	10	11	12	9	17	15	30	10	13	17	24	0	
	%oneens	4	3	4	5	8	3	0	3	6	8	4	0	
	N	68	73	104	74	86	97	10	238	163	24	75	12	
Creëert monitort en bevordert een stimulerend en veilig opleidingsklimaat	%eens	86	83	86	78	75	81	80	85	79	78	75	100	
	%neutraal	10	14	12	14	14	14	20	12	15	7	17	0	
	%oneens	4	3	3	8	11	5	0	4	6	15	8	0	
	N	70	77	111	77	88	100	10	240	176	27	77	12	
Is voldoende geschoold in praktijkgericht opleiden	%eens	91	85	86	85	78	86	80	86	87	69	79	100	
	%neutraal	7	14	8	12	14	10	10	11	9	12	17	0	
	%oneens	1	1	6	3	8	4	10	3	4	19	4	0	
	N	68	72	108	74	86	99	10	239	165	26	76	10	

Tabel E.5 Antwoorden van de PLOG's op stellingen over het cursorisch onderwijs, naar opleidingsinstituut en differentiatie

Cursorisch onderwijs		Opleidingsinstituut							Differentiatie				
		PPO	Radboud	Utrecht	Leiden	A'dam	Zuid	Cure care	V&O	Jeugd	Ouderen	Volwassenen	Geen
De docenten zijn expert op hun vakgebied	%eens	100	92	88	86	95	94	100	91	91	100	97	100
	%neutraal	0	5	10	14	3	5	0	8	7	0	3	0
	%oneens	0	3	2	0	1	1	0	1	2	0	0	0
	N	67	78	112	79	88	103	11	245	178	28	75	11
De doelen van de vakken zijn over het algemeen helder	%eens	99	90	75	87	90	88	100	85	89	93	89	83
	%neutraal	1	9	20	11	9	9	0	13	8	7	11	8
	%oneens	0	1	4	1	1	4	0	2	3	0	0	8
	N	69	78	113	79	88	104	10	247	178	27	76	12
Het onderwijs zou een hoger niveau moeten hebben	%eens	37	39	46	44	47	45	27	46	41	25	45	42
	%neutraal	41	30	31	33	37	34	45	34	31	46	38	33
	%oneens	22	30	24	23	16	21	27	20	28	29	17	25
	N	68	79	114	78	89	104	11	247	179	28	77	12
De docenten weten een veilig leerklimaat te realiseren	%eens	88	88	87	89	92	90	100	88	87	96	95	92
	%neutraal	12	10	12	10	8	8	0	11	11	4	4	8
	%oneens	0	1	1	1	0	2	0	0	2	0	1	0
	N	69	78	113	79	89	103	11	245	179	28	77	12
De docenten stimuleren het leren	%eens	90	86	81	81	88	85	90	82	85	100	84	92
	%neutraal	10	14	17	18	11	14	10	17	12	0	16	8
	%oneens	0	0	3	1	1	1	0	1	2	0	0	0
	N	70	78	113	78	89	104	10	248	177	28	76	12
Er is een goede en logische volgorde van het cursorisch onderwijs	%eens	66	65	42	43	60	41	27	48	54	68	44	75
	%neutraal	21	27	34	29	31	29	36	30	25	32	37	17
	%oneens	13	9	24	28	9	29	36	22	21	0	19	8
	N	68	79	113	76	89	102	11	244	175	28	78	12
Het cursorisch onderwijs sluit goed aan op de praktijk	%eens	73	72	61	69	70	65	100	65	71	79	71	83
	%neutraal	23	23	27	23	22	23	0	24	24	14	24	8
	%oneens	4	5	12	8	8	12	0	11	5	7	5	8

(vervolg) Cursorisch onderwijs		Opleidingsinstituut							Differentiatie				
		PPO	Radboud	Utrecht	Leiden	A'dam	Zuid	Cure care	V&O	Jeugd	Ouderen	Volwassenen	Geen
N		70	78	113	78	88	104	11	248	177	28	76	12
Leervragen en casuïstiek uit de praktijk kan ik voldoende inbrengen tijdens het cursorisch onderwijs	%eens	75	83	80	80	84	80	100	80	82	79	86	75
	%neutraal	20	13	16	14	11	13	0	17	12	11	9	25
	%oneens	4	4	4	6	5	7	0	4	6	11	5	0
	N	69	78	114	79	88	102	11	246	178	28	76	12
Het cursorisch onderwijs geeft voldoende inhoudelijke verdieping	%eens	72	65	57	58	45	54	64	56	59	75	49	83
	%neutraal	15	25	19	19	26	25	36	22	25	14	22	8
	%oneens	13	10	24	23	29	21	0	22	16	11	29	8
	N	68	79	114	78	89	104	11	247	179	28	77	12
Het onderwijs biedt voldoende variatie in werkvormen	%eens	88	66	70	80	77	71	82	74	76	96	68	83
	%neutraal	9	20	18	14	15	15	9	16	16	4	18	8
	%oneens	3	14	11	6	8	13	9	11	8	0	14	8
	N	68	79	114	79	88	104	11	247	179	27	77	12
De toetsing is passend voor het niveau van de opleiding	%eens	84	79	77	88	75	74	82	78	80	92	78	75
	%neutraal	13	19	17	10	14	17	18	17	15	8	13	8
	%oneens	3	1	6	1	11	10	0	5	5	0	9	17
	N	67	78	109	78	87	103	11	240	177	26	76	12

Tabel E.6 Antwoorden van de PIOG's op stellingen over supervisie, naar opleidingsinstituut en differentiatie

Supervisie		Opleidingsinstituut								Differentiatie				
		PP O	Radbou d	Utrech t	Leide n	A'da m	Zui d	Cure care	V& O	Jeug d	Oudere n	Volwassene n	Gee n	
draagt bij aan het reflecteren op mijn	%eens	99	99	96	97	99	98	100	98	98	96	99	100	
	%neutraa													
professionele rol in ontwikkeling	l	1	1	2	3	1	0	0	2	1	4	0	0	
	%oneens	0	0	2	0	0	2	0	0	1	0	1	0	
	N	71	79	114	79	89	104	11	249	179	28	78	12	
de supervisor ondersteunt in het	%eens	92	90	91	91	97	89	100	91	91	93	96	73	
verwerven van systematische	%neutraa													
methoden	l	8	9	6	8	2	8	0	8	7	7	1	18	
en technieken	%oneens	0	1	3	1	1	3	0	1	2	0	3	9	
	N	71	78	109	77	88	100	11	245	174	27	76	11	
De supervisor is voldoende didactisch	%eens	93	91	91	95	95	94	100	90	95	96	95	100	
	%neutraa													
geschoold in het systematisch kunnen	l	7	8	6	5	3	5	0	8	3	4	4	0	
opleiden	%oneens	0	1	4	0	1	1	0	2	1	0	1	0	
	N	69	79	109	76	87	102	10	244	176	26	73	12	

Tabel E.7 Rapportcijfers die de PIOG's geven voor de verschillende begeleiders en opleiders, naar opleidingsinstituut en differentiatie

Rapportcijfers		Opleidingsinstituut							Differentiatie				
		PPO	Radboud	Utrecht	Leiden	A'dam	Zuid	Cure care	V&O	Jeugd	Ouderen	Volwassenen	Geen
Praktijkopleider	Gemiddeld	7,7	7,9	7,7	7,7	7,4	7,6	6,9	7,8	7,6	7,6	7,3	8,3
	st. dev.	1,1	1,1	1,2	1,2	1,5	1,4	1,8	1,3	1,2	1,4	1,4	0,8
	N	69	77	114	78	87	100	11	246	174	27	76	13
P-opleider	Gemiddeld	7,6	7,7	7,6	7,3	7,2	7,7	6,7	7,6	7,4	7,3	7,2	7,9
	st. dev.	0,8	1,1	1,3	1,2	1,6	1,2	0,5	1,2	1,2	1,4	1,4	0,7
	N	52	51	72	41	55	62	6	152	119	13	47	9
Werkbegeleider	Gemiddeld	8,0	7,9	7,8	8,0	7,8	7,9	8,5	8,0	8,0	7,8	7,7	8,1
	st. dev.	1,3	1,1	1,2	1,2	1,1	1,4	0,8	1,3	1,1	1,0	1,3	1,0
	N	70	79	114	78	90	105	11	249	179	28	78	13
Supervisoren	Gemiddeld	8,2	8,1	8,2	8,4	8,5	8,4	8,1	8,2	8,3	8,3	8,3	8,6
	st. dev.	0,8	1,2	0,8	0,9	0,9	0,9	0,5	1,0	0,8	0,9	0,8	0,8
	N	71	79	115	79	89	104	11	249	180	28	78	13
Begeleiding vanuit de praktijkopleidingsinstelling	Gemiddeld	7,5	7,8	7,6	7,7	7,7	7,7	7,5	7,7	7,7	7,6	7,5	7,7
	st. dev.	1,0	0,9	1,2	1,1	1,0	1,1	0,5	1,1	1,1	0,9	1,0	1,1
	N	68	76	114	77	85	101	11	243	174	28	74	12
Begeleiding vanuit opleidingsinstituut	Gemiddeld	6,9	7,4	7,0	7,0	7,1	7,0	7,6	7,2	6,8	7,2	7,2	7,3
	st. dev.	1,2	1,0	1,2	1,2	1,3	1,3	1,0	1,1	1,3	1,0	1,0	0,8
	N	70	77	111	74	88	102	11	238	176	28	77	13

Tabel E.8 Rapportcijfers voor de praktijkopleiding als geheel en de mogelijkheden tot het uitvoeren van KBS, naar opleidingsinstituut en differentiatie

Rapportcijfers onderdelen		Opleidingsinstituut							Differentiatie				
		PPO	Radboud	Utrecht	Leiden	A'dam	Zuid	Cure care	V&O	Jeugd	Ouderen	Volwassenen	Geen
Praktijkopleidingsinstelling als geheel	Gemiddeld	7,7	7,8	7,6	7,4	7,7	7,8	7,6	7,7	7,6	7,8	7,7	7,9
	st. dev.	0,9	0,8	1,1	1,3	1,1	1,0	0,5	1,1	1,0	0,8	1,0	0,7
	N	71	79	115	79	90	105	11	250	180	28	79	13
Mogelijkheden uitvoeren van KBS diagnostiek	Gemiddeld	7,9	7,8	7,9	7,7	7,9	7,9	6,7	7,9	7,9	7,8	7,8	7,8
	st. dev.	1,2	1,1	1,3	1,1	1,2	1,2	1,3	1,2	1,2	1,2	1,2	0,9
	N	71	78	114	79	88	104	10	248	178	28	77	13
Mogelijkheden uitvoeren van KBS handelingen	Gemiddeld	7,8	7,7	7,7	7,5	7,9	7,9	7,9	7,8	7,7	7,2	8,0	7,4
	st. dev.	1,2	1,1	1,4	0,9	1,2	1,2	0,6	1,2	1,2	1,7	0,9	0,9
	N	71	79	114	79	88	104	10	248	179	28	77	13
Mogelijkheden uitvoeren van overige KBS'en	Gemiddeld	7,9	7,9	7,9	7,5	7,8	7,9	7,9	7,9	7,8	7,6	7,8	7,7
	st. dev.	1,0	1,0	1,2	0,9	1,2	1,2	0,9	1,1	1,1	1,2	1,0	0,8
	N	71	79	114	77	88	104	10	247	179	28	76	13

Tabel E.9 Antwoorden van PIOG's op stellingen over de communicatie vanuit de opleiding, naar opleidingsinstituut en differentiatie

Communicatie		Opleidingsinstituut							Differentiatie				
		PPO	Radboud	Utrecht	Leiden	A'dam	Zuid	Cure care	V&O	Jeugd	Ouderen	Volwassenen	Geen
De communicatie vanuit de praktijkopleidingsinstelling is goed	%eens	88	78	83	77	78	81	82	83	78	93	76	92
	%neutraal	10	19	15	14	12	14	18	13	18	4	15	0
	%oneens	1	3	3	9	10	5	0	4	4	4	9	8
	N	69	79	115	78	90	105	11	249	178	28	79	12
De communicatie vanuit het opleidingsinstituut is goed	%eens	74	84	69	62	67	62	82	75	58	61	78	83
	%neutraal	20	14	17	26	20	23	18	18	25	29	12	17
	%oneens	6	3	14	13	12	15	0	6	18	11	10	0
	N	70	79	113	78	89	105	11	247	179	28	78	12

Tabel E.10 Mening van PIOG's over de hoeveelheid toetsen en beoordelingen, naar opleidingsinstituut en differentiatie

Toetsen en beoordelingen		Opleidingsinstituut							Differentiatie				
		PPO	Radboud	Utrecht	Leiden	A'dam	Zuid	Cure care	V&O	Jeugd	Ouderen	Volwassenen	Geen
Vaardigheidstoetsen	% te hoog	2	3	8	7	3	0	0	5	4	0	4	0
	%goed	83	80	88	86	84	85	100	84	85	96	83	75
	%te laag	15	17	4	7	13	15	0	11	12	4	13	25
	N	52	60	84	44	69	74	5	164	137	23	54	8
Casustoetsen	% te hoog	3	4	4	7	0	0	0	2	6	0	0	0
	%goed	93	93	91	93	86	92	88	93	90	92	91	91
	%te laag	3	3	5	0	14	8	13	5	5	8	9	9
	N	60	72	99	69	81	93	8	215	163	25	65	11
Kennistoetsen	% te hoog	11	3	1	3	4	2	0	1	6	4	5	0
	%goed	88	86	85	90	76	88	86	87	85	81	81	91
	%te laag	2	11	14	6	21	10	14	11	9	15	14	9
	N	66	66	91	62	82	91	7	205	156	26	63	11
KBS-toetsen	% te hoog	18	18	25	23	21	28	22	25	23	18	17	27
	%goed	80	79	75	75	79	72	78	74	76	82	83	73
	%te laag	2	3	0	1	0	0	0	1	1	0	0	0
	N	66	77	105	73	84	102	9	233	172	28	71	11
Voortgangsgesprekken met praktijkopleider	% te hoog	0	5	2	3	2	4	0	2	3	4	3	17
	%goed	96	87	95	95	93	88	100	92	91	96	96	83
	%te laag	4	8	3	3	5	8	0	6	6	0	1	0
	N	69	76	109	73	82	101	10	238	171	25	73	12

Tabel E.11 Mening van PLOG's over hoeveel de toetsen en beoordelingen bijdragen aan de ontwikkeling, naar opleidingsinstituut en differentiatie

Hoeveel dragen toetsen en beoordelingen bij aan ontwikkeling		Opleidingsinstituut							Differentiatie				
		PPO	Radboud	Utrecht	Leiden	A'dam	Zuid	Cure care	V&O	Jeugd	Ouderen	Volwassenen	Geen
Vaardigheidstoetsen (video-toets)	% veel	57	61	43	43	50	60	50	55	54	52	38	60
	% gemiddeld	35	33	44	54	43	36	50	36	42	35	57	40
	%weinig	7	5	14	2	7	4	0	9	4	13	5	0
	N	54	57	80	46	72	77	6	174	127	23	56	10
Casustoetsen	% veel	62	54	43	43	51	58	44	50	56	58	45	55
	% gemiddeld	36	45	53	54	46	40	56	47	42	42	54	36
	%weinig	2	1	4	3	3	2	0	3	2	0	1	9
	N	61	71	99	68	78	96	9	219	158	24	67	11
Kennistoetsen	% veel	17	10	15	13	17	16	25	18	11	8	10	45
	% gemiddeld	68	75	62	74	63	64	50	67	66	76	70	45
	%weinig	15	15	23	13	20	20	25	16	23	16	19	9
	N	65	67	86	61	84	95	8	209	150	25	67	11
KBS-toetsen	% veel	32	16	35	25	27	15	44	25	29	22	24	27
	% gemiddeld	44	64	47	61	52	55	56	52	54	67	51	45
	%weinig	24	20	18	13	22	30	0	23	18	11	25	27
	N	66	75	109	75	83	102	9	238	170	27	72	11
Geschiktheidsbeoordeling	% veel	29	24	25	36	18	25	50	30	29	16	14	18
	% gemiddeld	59	60	58	41	56	53	50	51	53	68	65	55
	%weinig	12	16	17	24	26	22	0	19	18	16	21	27
	N	58	68	88	59	73	101	8	204	152	19	66	11
Voortgangsgesprekken met praktijkopleider	% veel	53	34	29	37	30	31	67	40	38	29	18	42
	% gemiddeld	39	53	58	45	51	54	33	48	48	50	66	33
	%weinig	8	14	12	18	20	15	0	12	15	21	15	25
	N	66	74	106	71	81	100	9	231	168	24	71	12

Tabel E.12 Antwoorden van de PLOG's op stellingen over beoordelingen binnen de opleiding, naar opleidingsinstituut en differentiatie

Beoordelingen binnen de opleiding		Opleidingsinstituut							Differentiatie				
		Stellingen	PPO	Radboud	Utrecht	Leiden	A'dam	Zuid	Cure care	V&O	Jeugd	Ouderen	Volwassenen
Het is duidelijk wanneer beoordelingen plaatsvinden	%eens	87	89	63	70	81	83	90	77	76	82	85	92
	%neutraal	4	6	17	21	8	9	0	11	11	11	10	0
	%oneens	9	5	20	9	11	9	10	12	13	7	5	8
	N	69	79	114	77	90	105	10	248	177	28	78	12
Het is duidelijk wat er van mij wordt verwacht bij de beoordelingen	%eens	80	77	58	65	74	67	80	71	68	75	66	82
	%neutraal	10	15	29	28	12	17	10	18	20	14	26	0
	%oneens	10	8	13	7	13	16	10	12	13	11	8	18
	N	69	79	113	74	89	103	10	245	176	28	76	11
Het is duidelijk wat het doel is van de beoordelingen	%eens	87	89	70	80	71	79	82	78	79	75	78	91
	%neutraal	6	6	19	17	22	15	0	14	13	18	18	9
	%oneens	7	5	11	3	7	7	18	8	8	7	4	0
	N	68	79	114	76	90	103	11	245	177	28	79	11
Het is duidelijk wanneer de toetsen plaatsvinden	%eens	93	83	62	69	83	81	70	75	76	82	81	100
	%neutraal	1	8	17	23	8	16	0	13	13	14	13	0
	%oneens	6	9	21	8	9	3	30	12	11	4	5	0
	N	68	77	113	78	89	99	10	243	175	28	75	12
Het is duidelijk wat er van mij wordt verwacht bij de toetsen	%eens	87	75	59	65	74	83	90	74	67	86	80	92
	%neutraal	4	14	24	29	16	13	10	19	19	7	14	8
	%oneens	9	11	17	5	10	4	0	8	14	7	7	0
	N	69	76	113	75	89	99	10	243	173	28	74	12
Het is duidelijk wat de consequenties zijn van de toetsen	%eens	83	67	43	58	64	53	70	54	63	82	61	67
	%neutraal	10	13	27	30	20	28	10	26	18	11	24	33
	%oneens	7	20	30	12	16	19	20	21	20	7	15	0
	N	69	76	111	73	88	99	10	239	171	28	75	12

Tabel E.13 Mate waarin PIOG's vinden dat de verschillende leermethoden bijdragen aan de ontwikkeling, naar opleidingsinstituut en differentiatie

Bijdrage leermethoden aan ontwikkeling		Opleidingsinstituut							Differentiatie				
		PPO	Radboud	Utrecht	Leiden	A'dam	Zuid	Cure care	V&O	Jeugd	Ouderen	Volwassenen	Geen
Rollenspellen	% veel	76	79	57	64	66	67	80	66	69	67	68	58
	% gemiddeld	21	17	39	35	28	27	20	29	29	33	26	25
	%weinig	3	4	4	1	6	6	0	6	2	0	5	17
	N	67	78	113	78	89	99	10	245	173	27	76	12
Referaten	% veel	8	9	13	7	16	14	44	14	10	7	14	18
	% gemiddeld	75	57	60	77	57	60	33	61	68	56	62	55
	%weinig	17	34	28	15	27	26	22	25	22	37	24	27
	N	63	74	109	71	89	102	9	236	166	27	76	11
Gebruik van beeldmateriaal	% veel	68	71	69	57	67	67	70	65	69	61	67	73
	% gemiddeld	32	28	29	39	31	31	30	33	31	39	28	27
	%weinig	0	1	3	4	2	2	0	2	1	0	5	0
	N	65	75	112	74	90	99	10	241	169	28	75	11
Zelfstudie	% veel	46	36	41	41	43	45	64	43	39	43	47	75
	% gemiddeld	50	62	54	55	53	52	27	54	56	54	51	25
	%weinig	4	3	5	4	3	3	9	3	5	4	3	0
	N	68	76	114	78	90	105	11	246	176	28	79	12
Het individueel opleidingsplan	% veel	23	14	18	26	17	28	36	23	21	18	18	33
	% gemiddeld	57	60	59	58	46	42	45	52	58	46	51	42
	%weinig	20	26	24	17	37	29	18	26	21	36	31	25
	N	69	78	114	78	89	102	11	248	175	28	77	12
Bijhouden van een portfolio	% veel	12	12	16	13	11	13	30	13	16	4	13	18
	% gemiddeld	54	60	52	75	49	53	60	55	61	57	53	45
	%weinig	35	29	32	13	39	34	10	32	23	39	34	36
	N	69	77	111	71	87	87	10	234	168	28	70	11

Tabel E.14 Antwoorden van PLOG's op stellingen over het opleidingsklimaat, naar opleidingsinstituut en differentiatie

Stellingen over opleidingsklimaat		Opleidingsinstituut							Differentiatie				
		PPO	Radboud	Utrecht	Leiden	A'dam	Zuid	Cure care	V&O	Jeugd	Ouderen	Volwassenen	Geen
Ik durf open te zijn	%eens	88	85	87	85	87	90	100	87	85	96	87	100
	%neutraal	6	9	11	13	8	6	0	9	10	4	9	0
	%oneens	6	6	2	3	6	4	0	4	6	0	4	0
	N	69	79	115	78	90	105	11	249	178	28	79	12
Ik kan zonder problemen mijn eigen fouten bespreken	%eens	84	86	86	73	87	88	100	86	82	93	83	100
	%neutraal	13	8	13	24	11	10	0	12	15	7	14	0
	%oneens	3	6	1	3	2	2	0	2	3	0	3	0
	N	69	79	112	75	89	104	11	243	178	27	78	12
Er is onderling respect binnen de opleiding	%eens	93	96	97	96	94	99	100	96	95	100	97	100
	%neutraal	7	3	2	4	3	0	0	3	3	0	1	0
	%oneens	0	1	2	0	2	1	0	1	2	0	1	0
	N	69	79	115	77	88	104	11	248	177	28	77	12
Ik word betrokken bij ontwikkelingen in de opleiding en in de gelegenheid gesteld hierover mee te praten	%eens	79	71	58	59	54	56	82	64	60	54	60	82
	%neutraal	13	24	29	24	32	25	0	22	25	43	28	0
	%oneens	7	5	13	17	14	19	18	14	15	4	12	18
	N	67	78	106	75	84	102	11	238	170	28	75	11
Bij conflicten weet ik bij wie ik terecht kan	%eens	63	78	81	75	75	81	82	78	71	70	81	92
	%neutraal	24	14	15	16	16	12	0	13	18	26	13	8
	%oneens	13	8	5	9	9	8	18	9	11	4	6	0
	N	63	77	109	76	87	103	11	243	165	27	78	12
De procedure rondom het aanvragen van vrijstellingen is duidelijk	%eens	80	75	50	68	69	92	90	74	68	68	77	67
	%neutraal	18	18	29	25	23	5	10	17	21	27	19	11
	%oneens	2	7	21	7	9	4	0	9	11	5	4	22
	N	50	67	80	56	80	83	10	198	127	22	69	9
Er is voldoende ruimte om een eigen invulling te geven aan de opleiding	%eens	43	50	36	38	37	51	82	43	41	48	50	55
	%neutraal	31	31	34	30	22	23	18	32	26	19	27	18
	%oneens	25	19	30	32	41	26	0	26	34	33	23	27

Stellingen over opleidingsklimaat		Opleidingsinstituut								Differentiatie					
		PPO	Radboud	Utrecht	Leiden	A'dam	Zuid	Cure care	V&O	Jeugd	Ouderen	Volwassenen	Geen		
		N	67	78	112	74	87	101	11		243	170	27	78	11
Het IOP draagt veel bij aan mijn ontwikkeling	%eens	44	25	29	43	28	46	73		35	39	23	38	27	
	%neutraal	28	38	41	29	31	35	18		33	34	38	35	27	
	%oneens	28	37	30	28	41	19	9		32	27	38	28	45	
		N	68	79	114	76	85	69	11		223	169	26	72	11
Ik ben tevreden over de arbeidsomstandigheden op mijn werkplek	%eens	86	77	70	71	73	80	91		78	74	79	72	83	
	%neutraal	4	15	18	18	19	13	0		11	18	18	18	8	
	%oneens	10	8	11	12	8	8	9		11	8	4	10	8	
		N	69	79	115	78	90	104	11		248	178	28	79	12
De volgorde van het onderwijs is logisch	%eens	68	68	44	45	69	47	36		51	58	74	53	67	
	%neutraal	22	23	32	31	21	29	27		29	23	22	31	25	
	%oneens	10	9	24	24	10	24	36		20	19	4	16	8	
		N	68	77	113	78	89	104	11		245	177	27	77	12
De opleiding wordt vanuit het instituut goed georganiseerd	%eens	87	90	67	73	73	56	91		77	65	86	75	75	
	%neutraal	9	8	20	17	13	35	9		18	19	14	17	17	
	%oneens	4	3	13	10	13	9	0		5	16	0	8	8	
		N	68	78	115	77	89	101	11		246	174	28	77	12
Er is voldoende aandacht voor diversiteit/inclusiviteit binnen de opleiding	%eens	69	64	48	58	46	66	73		59	57	50	62	50	
	%neutraal	20	24	35	28	30	20	9		25	30	41	19	20	
	%oneens	11	12	17	13	24	14	18		16	13	9	19	30	
		N	65	67	106	67	80	90	11		227	159	22	68	10

Tabel E.15 De mening van PIOG's over de werkdruk binnen de opleiding, naar opleidingsinstituut en differentiatie

Werkdruk opleiding	Opleidingsinstituut								Differentiatie				
	Totaal	PPO	Radboud	Utrecht	Leiden	A'dam	Zuid	Cure care	V&O	Kinderen	Ouderen	Volwassenen	Geen
% te hoog	28	30	30	34	32	24	20	18	30	29	18	25	33
% goed	70	68	70	66	68	72	77	82	69	69	82	73	58
% te laag	1	3	0	0	0	3	3	0	1	2	0	1	8
N	552	71	79	115	78	90	105	11	250	179	28	79	12